

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 35 (2322) 1994 RUGPJŪTIS-AUGUST 30

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Pagrindinis rūpestis - tauta

Išlikimo klausimus sprendžiant, dažnai reikiantys dienos įvykiai, aktualijos, įvairūs populiarumai nejučiomis prasiveržia į priekį — klausimėliai nustumia didžiuosius klausimus, plūšama dėl vaisių pamirštant vaismedžio šaknis.

PO KOVO 11-tosios džiaugsmų, pergales, ilgai laukto vilčių išsipildymo Lietuvai reikėjo telkti patias geriausias pajėgas nepriklausomybei įgyvendinti, įtvirtinti, užsienio politikai nustatyti, pairusiams ekonominiams reikalams tvarkyti — spręsti šimtus įvairiausių ir būtiniausių klausimų. Išsivystė toks darbmetis, į kurio sukūrį pateko ne tik vadovaujančios, bet ir papildomos eilinės pajėgos, įskaitant ir geranorišką išeiviją. Pastaroji, išskyrus finansinę paramą, po nelabai sėkmingų bandomų tiesioginiu būdu talkinti ar kaip kitaip prisidėti, dėl pilietybės bei turto grąžinimo įstatymų, pasijuto lyg būtų atiduota globai bėgančio laiko, kuris paprastai gana lengvai išsprendžia išnykimo ir tuo pačiu įvairių pretenzijų klausimus. Ir vis dėlto, nepaisant to išskyrimo bei ne visada tiesių ir aiškių Lietuvos vyriausybės pažadų, išeiviai senu įpratimu drauge su visa kita patriotine tautos ainija ir toliau pergyvena valstybinių reikalų nesėkmes, įvairiais politiniais klausimais rašo savo spaudoje, suvažiavimų nutarimais bando įtaigoti valdžią, ieško būdų, kaip bendradarbiauti nepažeidžiant savo įsitikinimų, kurių ištakų reikėtų ieškoti tautiniame sąmoningume. Ir taip abiejose Atlanto pusėse dėmesys yra nukrypsęs į Lietuvą kaip valstybę, kurios nepriklausomybė, nėra abejonės, yra gyvybinės reikšmės tautos išlikimui.

TAČIAU istoriniai pavyzdžiai rodo, kad tauta gali egzistuoti ir be savos valstybės. Dėl nesugebėjimo tvarkytis arba dėl kokių kitų vidinių negerovių valstybė sugriūva ar būna okupacijų bei karų sugriauta — o žiūrėk — po kiek laiko ir vėl atsistato. Bet jei išnyksta tauta, ji nebeprisikelia, ji dingsta. Šitas likiminis dėsnius neturėtų būti užmirštas besirūpinant Lietuvos ateitimi, taipgi jau ir šiandien dedant tai ateičiai pamatus. Šalia kone kasdieninių aimanų dėl sunkių ekonominių painiavų, ryškių nepritekčių ir dažnai niekinių rezultatų prorečiais pasigirsta balsų ir apie tautos atgimimą, lygiagrečiam su nepriklausomybės įtvirtinimu. Bet tai, bent jau šiuo metu, daugiau panašu į balsą tyruose. Sudaro įspūdį, kad tautos atgimimo sąvoka ne visiems pakankamai suprantama. O jei šiek tiek ji ir suvokiama, tai stumiama į šalį, nes pilnas kraštas "daug svarbesnių" problemų. Tokia linkmė rūpesčius dar labiau pagilina ir klausimą, kokią Lietuvą kuriame, paverčia pagrįstu nuogastavimu. Kylančios abejonės stabdo pozityvų darbą. Dar vis tartum stovima kryžkelėje ir nesusitariama, kuriuo keliu pasukti. Gal dar ir įžvalgos į Lietuvą ne vienos: kas ji, tauta ar valstybė, ar abi kartu? Kai kam gali atrodyti, kad toks klausimas — tai tik skirstymas savaime suprantamos visumos atskiromis dalimis. Iš tikrųjų tai iškelia lengvai regimi tikrovės pokyčiai, reikalaujantys ir atskirų aptarimų. Matomi ir jaučiami tautai žalingi smūgiai: abejingumas moraliniams principams, pavojingas gimtumo mažėjimas, išeivijos nutautilio didėjimas, negimusių kūdikių žudymas, naujų "tėvynių" ieškojimas. Išeivijoje pradėta Lietuvos pilietybę rūpintis daugiau, negu tautiniu išlikimu. Užtat pajėgos turėtų jau būti tikrai nebeblaškomos, o sutelktos į gyvybinius taškus, kad dėl mūsų pačių klystelių tauta nebūtų pasmerkta lėtai mirčiai. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Trys grasinimai karalienei

Rugpjūčio 11-12 d.d. vėl lankėsi iš Londono atskridusi Kanados karalienė Elzbieta (Elizabeth II). Tai buvo jau septynioliktasis jos apsilankymas Kanadoje, į kurį šįkart įsijungė ir jos vyrais Filipas (prince Philip). Dešimtį dienų trukusiai karalienės Elzbieta viešnagėi buvo suplanuotas Britų bendruomenės XV-jo sporto žaidynių atidarymas Vankuverio salos Viktorijoje, Britų Kolumbijos sostinėje, jos apsilankymas Naujojoje Škotijoje ir Šiaurės Vakarų teritorijų sostinėje Yellowknife.

Britanijoje jau girdėti balsų, susirūpinusių menkėjančiu karalienės Elzbieta bei jos karališkosios šeimos sentimentiniu svoriu buvusių kolonijų valstybėse. Didžiausias rūpestis šiuo metu tenka Australijai, kuri turbūt pirmoji iš savo politinės sistemos išjungė karalienę Elzbieta ir jos įpėdinius. Australijos darbiečių ministras pirm. Paul Keating iki 2000 m. nori įvesti respublikinę valdymo sistemą ir karalienę pakeisti ten gimusiu asmeniu, kuris taptų vyriausybės galva.

Pasikeitimų gali įvykti ir Kanadoje, vis dar neturinčioje pilnai paruoštos konstitucijos su jon jungtais Kvebeko reikalavimais. Šiandien niekas

negali pasakyti, kaip pasibaigs šios prancūziškosios provincijos vadų J. Parizeau ir L. Bouchardo separatistiniai siekiai ir koks bus federacinės Kanados likimas. Monarchinę sistemą su ta pačia Britanijos ir Kanados karalienė Elzbieta lig šiol labiausiai rėmė anglų kilmės ateiviai iš Britanijos. Jų eiles sparčiai retina imigracinė Kanados politika, plačiai atvėrusi vartus ateiviams ir net atbėgėliams iš Azijos, Afrikos kraštų ir Karibų jūros salų. Tiems atėjūnams ir Kvebeko prancūzams nerūpi angliškojo atspindžio monarchija Kanadoje.

Nemalonia staigmena tapo net trys gauti grasinimai karalienėi Elzbietai, kai ji lankėsi Šiaurės Kanados Yellowknife. Didžiąją tos vietovės gyventojų dalį sudaro eskimai ir indėnai. Du mirties grasinimus laiškais gavo Kanados RCMP policijos saugumiečiai, o trečias telefonu buvo praneštas vietinei radijo stotiai Yellowknife. Juose buvo teigiama, kad karalienės Elzbieta nedideliame Yellowknife orauostyje laukia sprogsianti bomba. Jokių grasinimų karalienėi Elzbieta neturėjo ten lankydamosi 1970 m. Šį kartą net ir pakelėse prie Yellow-

(Nukelta į 9-tą psl.)

KANADIŠKO "GINTARO" ŠOKĖJOS Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje Vilniuje 1994 metų liepos 9 dieną

VIII PLJK STUDIJŲ DIENOS LONDONAS LIEPOS 21-28d 1994 DIDŽ. BRITANIJA

BUVĘ VASARIO 16 GIMNAZIJOS MOKINIAI Aštuntajame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Britanijos Londone 1994 m. liepos mėnesį

RAŠO IŠ LENKIJOS

Gyvenimas ant naujų bėgių

Dabarties įvykiai keičia lenkų galvosena tikroviškesne linkme. Tai atsispindi ir lietuvių-lenkų santykiuose pasirašius tarpvalstybinę sutartį

ANTĀNAS SURAUČIUS

Norėjęsi parašyti kas gero Lenkijoje. To linki didžiajam pietų kaimynui Lietuvos žmonėms, to laukia Lenkijos piliečiai lietuviai, nors vis dar sleigia įtempti lenkų-lietuvių santykiai. Tvirtėja abipus bendro gėrio samprata. Pastebima, kad keičiasi pas lenkus neigėnėmis stereotipų ir mitų galvosena. Procesas lėtas, bet svarbus, kad toksai vyksta.

Dabartinis gyvenimas

Šiuolaikinė žiniasklaida greit ir tiksliai informuoja, kas vyksta pasaulyje. Lenkijai besitvarkančioje Vidurio ir Rytų Europoje skiriamas ypatingas dėmesys. Iš kasdieninių žinių susidaromas politinis ir ekonominis vaizdas — neįdomus, neraminantis. Besitęsiantis valdžios nepastovumas, sunkiai vykstanti ūkio ir visuomeninių santykių pertvarka, žmonių nuovargis daro juos abejingus pilietiniam aktyvumui.

Tačiau negalima pasakyti, kad nieko teigiamo nevyksta. Labiau pastebima iš arti tai, kas pradeda reikštis pačioje krašto visuomenėje. Pasitvirtina posakis, kad kartais iš blogio išeina ir gera. Sunki padėtis krašto viduje, neaiškūs santykiai su kaimyninėmis valstybėmis verčia lenkus kritiškai galvoti.

Kartojamas senesniai atsiradęs posakis: "Turime kuprą, ir tik laikas ją išlyginti". Kupra iš paveldo dabar dar labiau iš-

augusi. Ne visi pasikliauja laiko malone, atsiranda vis daugiau raginančių patiems veikti, nelaukiant susitvarkymo valdžios viršūnėse, nei palaimingo poveikio iš Vakarų.

Partijos

Piktina žmonės politinis susiskaldymas ir dėl valdžios didėjantis kovos įnirsis. Stiprus yra kairiųjų sparnas. Telkiasi kraštutiniai dešinieji, kurie pūrvais drabsto buvusių komunistų partijas ir suėjusią koaliciją su jomis valstiečių partija. Priekaištai ir kaltinimai kairiesiems liečia praėjusį penkiasdešimtmetį ir dabarties siekius. Kairieji, teisdami savo laikyseną praetįje, pateikia dešiniams neslėgiamą pavyzdį iš istorinės praeties, kuria remiasi endokų ideologija ir kovingai politizuota Lenkijos K. Bendrija.

Toks aršus kraštutinių partijų vanojimasis atskleidžia liaudžiai daug nežinotos tiesos. Aiškėja, kad taautos istorija nėra vien tik šlovinga ir didvyriška, kad yra joje dėmė bei juodų puslapių. Jaunoji karta yra daugiau kritiška ir tolsta nuo mintijimo stereotipais, pertekusiais istorinės romantikos, didvalstybiniais svaichiojimais, tautiniu ego-centrizmu.

Stipriausia centro partija — Laisvės unija, neseniai dar buvusi Demokratijos unija, nešališkai priima ir patvirtina atskleidžiamas tiesas bei teisybes. Lenkijos žmonės prade-

da tikroviškai žiūrėti į gyvenimą.

Tokias galima daryti išvadas gyvenant Lenkijoje tarp lenkų. Tas gėris per blogį reiškiasi, bet dar neprasiveržia pro vyraujančių lenkų tautinį populizmą.

Kas santykiuose su Lietuva?

Suprantama, kad dažnai kreičiamasi su tokiu klausimu ir lietuviams, gyvenantiems tarp lenkų, dešimtmečiais artimoje kaimynystėje, tose pačiose darbovietėse, kartu visuomeninėje veikloje, o žinomas savo senosios tėvynės Lietuvos patriotas. Anksčiau būdavo užkalbinami neretai su priekaištais ir užsipuolimais, dabar vis dažniau kitaip vyksta kalbos rūpimu klausimu: savikritiškai iš lenkų pusės, labiau dalykiškai, su didesniu dėmesiu lietuvių pusės argumentacijai.

Po abiejų šalių draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutarties pasirašymo Lenkijos televizijoje ir spaudoje tyta. Tikėtasi atsiliepių, kuri pusė daugiau nusileido, daugiau laimėjo, svarstymų, kaip seimų pasirašyta ir pilnu tekstu paskelbta įeis į gyvenimą. O vis dėlto žmonės gyvena tuo klausimu. Paties naujo gyvenimo tvarka reikišiai pasisakymai bei samprotavimai.

Oficialiai prablaivino Lenkijos visuomenę ambasadoriaus Vilniuje Jan Vidacki pareiškimas ryšium su klausimu

(Nukelta į 2-ą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Referendumas

Lietuvos gen. konsulato pranešimu, referendumu rugpjūčio 27 d. "Dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių ir akcijų bei pažeistos teisės saugos" dalyvavo tik 36.8% turinčių teisę balsuoti Lietuvos piliečių. Kanadoje gyvenančių Lietuvos piliečių balsavo 53%.

Paminėta Juodojo kaspino diena

Kaip rašo ELTA, Juodojo kaspino dienos (rugpjūčio 23) išvakarėse prezidentas Algirdas Brazauskas, per Lietuvos televiziją kalbėdamas, priminė lietuviams Hitlerio ir Stalino užsienio reikalų ministrų pasirašytus slapstus protokolus, pagal kuriuos Lietuva pateko į Sovietų Sąjungą. Jis pažymėjo, kaip 1987 m. rugpjūčio 23 d. drąsūs Lietuvos laisvės lygos vadovai suruošė demonstraciją Vilniuje prieš Adomo Mickevičiaus paminklo pirmą kartą viešai pasmerkti šį sovietų nuslėptą aktą. Jo manymu, Lietuvai esant geografinėje padėtyje, kur susikerta didžiųjų valstybių politiniai ir ekonominiai interesai, ji turi būti stipri savo "dvasia, protu ir vienybe" ir išlaikyti gerus santykius su visais savo kaimynais, jeigu ji nori išsaugoti savo nepriklausomybę.

Rugpjūčio 23 d. Vilniaus katedros aikštėje savo žygį pradėjo Baltijos kelio bėgikai. Šešiolika vyrų pasiryžo per tris dienas įveikti 600 kilometrų kelią nuo Vilniaus per Rygą iki Talino. Prisijungiant Latvijos ir Estijos sportininkams, bėgimo dalyviai kas dešimt kilometrų pasikeisdami visą kelią neša Vilniaus arkikatedroje pašventintą kryžį.

Isteigtas naujas bankas

Rugpjūčio 16 d. buvo pasirašyta sutartis, įsteigianti Lietuvos plėtotes banką. Sutartį pasirašė Lietuvos vyriausybės finansų ministeris Edvardas Vilkelis ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros (ERVB) direktorius David Hexter. LVB tikslas, kaip aiškinama "Lietuvos aido" (rugp. 17), yra "tikslingai nukreipti kreditinius išteklius", ko nepajėgia dabartiniai komerciniai bankai. Lietuvos vyriausybei priklausys 64% akcijų, o ERVB 36%. Lietuva prisidės duodama patalpas bei 2 milijonus JAV dolerių (iš Švedijos skirto \$28.5 milijonų JAV dolerių kredito). Vėliau kapitalas bus papildomas iš biudžeto.

Numatyta finansuoti maitos apdirbimo, medžio apdirbimo pramonę, įvairius tyrimus bei labdarą. Plėtotes bankai jau veikia Latvijoje ir Estijoje. Šie bankai steigiami pagal Šiaurės tarybos priimtą Baltijos kraštų investicijų programą, kurios tikslas yra garantuoti privačių vidutinio dydžio bei smulkių įmonių plėtros skatinimą.

Sausra pakenkė derliui

RFE/RL pranešimu, šiais metais visuose Baltijos kraštuose javų derlius bus mažesnis. Praeitais metais buvo 5.77 milijonai tonų, šiemet dėl sausros ir sumažinto sėjimo numatoma tik 3.2 milijonai tonų. Lietuvoje derliaus bus tik 2 milijonai tonų (pernai buvo 2.7 milijonai tonų).

"Lietuvos aidas" (rugp. 16) rašo, jog dėl sausros nukentėjo visos žemės ūkio kultūros, o ypač vasariniai javai. Apie 70,000 hektarų javų dėl sausros visiškai žuvo. Pusę derliaus jau nupjovus, žemdirbiai nepatenkinti sūlomomis grūdų supirkimo kainomis, kurios ne nepadengtu jų auginimo išlaidų. Todėl kol kas grūdų neparduoda, pila į sandėlius. Kai kur bus sunku apsirūpinti vasarinių javų ir kitų kultūrų sėklomis, o jas gaus teks sėti išdžiūvusioje nuo sausros žemėje.

Nusikaltimai mažėja, bet kils nedarbas

Lietuvos vidaus reikalų ministerija praneša, kad per septynis šiu metų mėnesius Lietuvoje įvyko 17.1% mažiau nusikaltimų, negu praėjusiais metais per tą patį laikotarpį, rašo ELTA. Teisės saugos tarnyba išaiškino 513 daugiau nusikaltimų, negu pernai per tą laikotarpį, t.y. 42.6% visų nusikaltimų. Latvijoje išaiškinta 27.1%, Estijoje — 23%. Pasak vidaus reikalų ministro R. Vaitiekūno, buvo išaiškinta daugiau visų nusikaltimų, išskyrus vagystes iš sandėlių, parduotuvių ir kitų prekybos taškų.

ELTA skelbia Statistikos departamento duomenis, rodančius, kad birželio mėnesį iš trijų Baltijos kraštų Lietuvoje infliacija buvo didžiausia — 2.1% (Latvijoje buvo 2%, Estijoje tik 0.7%). Minimalus darbo užmokestis Lietuvoje buvo 14 JAV dolerių (Latvijoje \$40.11, Estijoje \$22.82).

Lietuvos darbo birža numato, jog antrąjį šių metų pusmetį pakils ieškančių darbo nedirbančių žmonių skaičius, į darbo biržas jų kreipsis 2.6 karto daugiau, negu metų pradžioje. Jų gali būti net 166,700 (rugpjūčio 1 d. užsiregistravusių buvo apie 58,000). Numatoma, kad pradėjus veikti bankroto įstatymui, dėl įmonių bankroto 34,000 žmonių praras darbus, o dėl grupinio darbuotojų atleidimo 30,300 gali tapti nedirbančiais.

Naujas JAV ambasadorius

Rugpjūčio 10 d. JAV senatė buvo aptartas ir tvirtinamas James W. Swihart paskyrimas JAV ambasadoriumi Lietuvai, skelbia ELTA ir BNS. Jo supratimu, Lietuvai reikia JAV paramos finansų, žemės ūkio, aplinkosaugos ir tiesės srityse. Priėmusi konstituciją

(Nukelta į 2-ą psl.)

Šiame numeryje:

Pagrindinis rūpestis — tauta

Sugriuvusi valstybė atsistato, išnykus tauta dingsta

Gyvenimas ant naujų bėgių

Pastebimas didesnis lenkų dėmesys lietuvių argumentacijai

Išeivija sovietiniuose voratinkliuose II

Išvartys iš JAV sovietų agentas — aukštasis pareigūnas Vilniuje

Komunizmo šmėkla tebėra gyva

Demokratijos skraiste prisidengus, siekiama senų tikslų

Antrajam sovietų antplūdžiui besipriešinant I

Vokiškais "tankų kumščiais" prieš sovietų tankus

"Mūsų kilmė — mūsų stiprybė"

Lietuvos vyčių organizacijos šventė Čikagoje

Jėzus vakar ir šiandien

Aiškus įrodymas, kad menas gali tarnauti kilniems tikslams

Šešiasdešimt šeštoji "Metmenu" knyga

Straipsniai ir "TŽ" bendradarbio įžvalgos bei išvados

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėnė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.). oro pastu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai krepšis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Gyvenimas ant naujų...

(Atkelta iš 1-mo psł.)

jam, ar Lietuvoje diskriminuojami lenkai. Jo žodžiais, nelaimė ta, kad Lenkijos viešąją nuomonę apie lenkų padėtį Vilniaus krašte formuoja vis tie patys keli asmenys. Neišvardinti tie asmenys, bet yra gerai žinomi pačiam ambasadoriui ir Vilnijs lenkams kaip nusigvenę politikieriai ir provokatoriai.

Ambasadoriaus pasisakymas paveikė kaip šalto vandens kibiras šovinistiniame jo krašte. Lietuviams neatskleidė nieko naujo. Jau kitą dieną teko išgirsti komentarą. Pokalbinkas, anksčiau reikšęs apgalintą dūlę dėl įtampos tarp Vilniaus ir Varšuvos su didesniu kaltinimu lietuviams, buvo pasipiktinęs: "Kaip yra, kad Lenkijos ambasadorius Lietuvoje, žinantis padėtį, nieko neveikia prieš tą kelių asmenų dezinformaciją?"

Čia tai jau ne viską galima buvo lenkų pokalbininkui aiškinti, paliečiant ypatingai jautrias lenkų daugumos būdo savybes. Su laiku patys spras. Lietuviai prapratę prie jų polinkio į kraštutinumus: čia staiga "broliai lietuviai", jūs teistūs, čia vėl tas pats, kaip buvę.

Ambasadorius Jan Vidacki dėl sutarties pasirašymo buvo jaudulio pagautas ir neapdairiai prasiarė, bet tai netrukdo jam būti tokiu, kokiu buvo ir toliau puikiai sutarti su anais keliais asmenimis tarnauti kraštutinių lenkų nacionalistų siekiams. Ir tai negali būti plačiau nepastebėta pačioje Lenkijoje.

Iš lietuvių pusės sutarties klausimu išraiškus Eugenijaus Petruškevičiaus straipsnis "Santuoka be meilės". "Aušroje" nr. 8, netrukus perspausdintas "Voruote". Dviejų valstybių "santuoka" esanti be meilės, bet būtina ir bus galiojanti. Anot E.P.: "Šis traktatas ne vainikuoja abiejų tautų suartėjimo. Jis gali tokį procesą pradėti... Reikia pažinti savo kaimyną, pažinti jo istoriją, kultūrą, kalbą. Lygiateiškumas, draugiškumas turi būti išugdytas tautos sąmonėje. Šito negalima įdiegti tarpvalstybinėmis sutartimis. Be jo sutartis ne kas kitas, kaip santuoka be meilės. Nors, kita vertus, ir tokia gal reikalinga".

Šaip, ar taip sutartis skatina pokyčius. Dabartinėje bendraeuropinėje padėtyje labiau galimi polinkiai į gerąją pusę. Neaptykant, kai kur ir smurto proveržiai yra bendromis pastangomis trandomi, nors iš lėto ir sunkiai, tačiau tas procesas vyksta.

Daugėja geresnių apraiškų

I mano aplanką pateko iškarpa iš populiariausio savaitraščio "Polityka": skaitytojos atsiliepimas su reikalavimu būtinai išspausdinti. Jame reiškiamas pasipiktinimas lietuvių išjuokimu. "Juokingas Ponas Tadas". Parodyta televizijoje iškilmė (...) taip mane pritenkė, kad griebiausi plunksnos. Man buvo gėda, kad surinktas teatre 'elitas' ska-

nai juokėsi, klausydamasis "Pono Tado" vertimo lietuvių kalba. Juokinga kalba tu laukinių prie Nemuno!!! Kaip mes pasijustume, jeigu taip atsilieptų vokiečių žiurovai į vertimą, sakysime Goethės į lenkų kalbą. Man labai nemalonu, kad Kviatkovska ir Michnikovski, aktoriai, kuriuos gerbiu, ryžosi dalyvauti tame 'žaidime'. Taip ir toliau – grįšime į prieškarinius santykius su Lietuva".

Ir anksčiau pasitaikydavo tokių atsiliepimų, bet jie palikdavo tik padoresnių žmonių žodyje, nebuvo didesnės blaivaus žodžio sklaidos. Net tokia, laikoma labiausiai nepriklausoma "Polityka" vengdavo nusikalsti, stipriai valdžiusiam šovinistiniam populizmui.

Išsikovojus Lietuvai laisvę ir atstačius valstybinį suverenumą, Lenkijoje įsisteigė daugybė draugijų: Vilniaus mylėtojų, Lietuvos mylėtojų, Vilnijs ir Lietuvos mylėtojų, bet atvirksčiomis programomis. Ne tik lietuviai, bet ir nemažai nuosakingėsiu lenkų reikė ne nerimą dėl taip organizuoto lenkiškojo revanšizmo.

Buvo ir priešingos Lietuvai veiklos. Dabar tų organizacijų kaip ir nėra – jos, atrodo, yra linkusios keisti savo veiklos programas, gal ir pavadinimus į tikroviškus ar bent mažiau veidmainiškus.

Spaudoje ir diskusijose girdisi nusistebėjimų, kad nėra Lenkijos-Lietuvos draugystės organizacijos. O tokias turi Lenkija su pasaulio kraštais visuose žemynuose. Buvo įsisteigusi Vilniuje Lietuvos-Lenkijos draugystės draugija, buvo besisteigianti tokia pati Lenkijos-Lietuvos draugija, bet piktoles nustelbė kultūrinis augalas.

Vis dėlto jau galima tikėtis, kad tokie suartėjimo ir bendravimo daigai prasiverš švaramoje Lenkijos-Lietuvos dirvoje. Tai liudija Elzbieta Ivangos straipsnis "Pirmieji žingsniai Lietuvos link" "Dienovidžio" 27 ir 28 nr. Autorė yra Lenkijos-Lietuvos mylėtojų draugijos ir leidinio "Lithuania" redakcijos narė. Nepasikliaudama valdiškomis informacijomis ir įvairių organizacijų žiniomis apie Lietuvą, panoro tiesiogiai pažinti tiesą ir jau kelinti metai savo atostogas praleidžia Vilniuje. Pats straipsnio pavadinimas daug žadantis, o turinys atskleidžia daug objektyvios tiesos, kuri yra E. Ivangos pateikiama Lenkijos visuomenei.

Kas daugiau laimėjo?

Vienas bičiulių rašė iš Varšuvos, kaip vertinama Lenkijos-Lietuvos sutartis metropolijoje. Lietuviai esą nusileidę dėl Suvalkų sutarties sulaužymo, dėl Želigovskio smurto ir Lietuvos sostinės Vilniaus užgrobimo paminėjimo, bet jie praktiškai mažiau pralaimėjo, negu lenkai, prisivertę pripažinti tarpvalstybine sutartimi: lietuvių tautybę, Lietuvos valstybę ir jos sostinę Vilnių.

Čia gali nustebinti sakiny, kad nusileidžiama pripažįstant lietuvių tautybę. Reikia žinoti, kad Lenkijoje yra dar tokių, kurie nepripažįsta lietuvių tautos! Jų samprotavimu, dabartinė lietuvių tautybė – tai irracionalus darinys, atsiradęs iš buvusių baudžiauninkų. Esą Rusija ir Vokietija pasinaudojo proga sukurti priešišką lenkų didvalstybę darini.

Išėivija sovietiniuose voratinkliuose II

Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje darbuojasi buvęs sovietinis diplomatas, tarnavęs Sovietų Sąjungos konsulate Vašingtone ir JAV valdžios išvartas drauge su kitais sovietiniais pareigūnais

S. POVILAS ŽUMBAKIS

Jau minėjau apie naują Lietuvos užsienio reikalų ministerio Povilo Gyljo padėjėją, kurio praeitis pasižymi Sovietų Sąjungos tarnybiniais nuopelnais.

Šis asmuo pradėjo eiti ypatingai svarbias pareigas užsienio reikalų ministerijoje 1994 m. vasario 24 d. Todėl mus domina jo pasirodymas ir profesinė patirtis. Ypač dėl to, kad besidarbuodamas jis taip pat intensyviai domėjosi užsienio lietuviams – "išėiviams", "emigrantais". Štai ką jis pats pasakoja apie savo akademinį pasirodymą diplomatiniam darbu.

1961 m. baigė rusų kalbos specialybę Vilniaus universitete; buvo Veliučionių spec. internato mokytojas; Lietuvos komjaunimo centro komiteto instruktorius; jaunimo organizacijų sąjungos sekretorius; Lietuvos komunistų partijos centro komiteto instruktorius; 1973 m. baigė Visuomeninių mokslų akademiją prie Sovietų Sąjungos Komunistų partijos centro komiteto, apgynęs "istorijos" disertaciją "JAV komunistų partijos idejinės ir organizacinės problemos šeštajame dešimtmetyje"; bent du kartus tarnavo Sovietų Sąjungos konsulate Vašingtone...

Konsulato tikslas buvo apeiti Baltijos kraštų sovietinės okupacijos nepripažinimą JAV, sukaupti palikimų turtą sovietų iždui, skleisti dezinformaciją, sekti užsienio lietuvių gyvenimą, analizuoti jų veiklą, užmegzti ryšius ir t.t.

JAV valdžiai išmetus mūsų kį kartu su kitais nepatikiškai "diplomatai" iš Amerikos, jis grįžo darbuotis į "tarybinę Tėvynę" užsienio reikalų ministerijoje. Vytauto Landsbergio pirmininkavimo laikais neteko matyti šio diplomato valdžios pareigos. Komunistams (LDDP) susigrąžinus valdžią į savo rankas, šis "istorikas-diplomatas" sugrįžo į valdžią tęsti savo aukštų pareigų.

Kad taip samprotaujama, galima įsitikinti pavardės kai kurių laikraščių rinkinius. Tokiais postringavimais ypač pasižymėjo Jerzy Narbut. Jo didelis straipsnis prieš kelėtą metų buvo išspausdintas ne kokiame mėgėjiškame tautinės ideologijos iškrypėlių laikraštyje, o metropolijos organo "Lad" Varšuvoje. Tame straipsnyje teigiama: tikroji lietuvių tauta buvo Lietuvos aristokratija ir bajorija, kuri, priėmusi iš lenkų kalbišką tikėjimą, lenkų kultūrą ir kalbą, slėktiškus papročius, susiliejo su didžiąja ir garbinga lenkų tauta. Dėl to lenkai turi teisę į šlovingą senovės Lietuvos istorinį paveldą. Dabartiniai lietuviai tokios teisės neturi.

Jeigu prieš kelėtą metų tas straipsnis ir panašūs kiti kėlė abejones, tai dabar kelia pasipiktinimą. Taigi šovinistinis lenkų nusiteikimas mažėja. Su laiku turės susitaikyti su nauja tikrove, išpuolių prieš lietuvių irgi netrūksta.

BUVĘ SIBIRO TREMTINIAI demonstruoja Vilniuje, siekdami atkreipti valdžios dėmesį į varganą savo likimą. Nuotr. O. Taseckienės

Trumpai tariant, tai kieto komunisto, "istoriko-diplomato" biografinė. Būtų labai idomu sužinoti jo pilną biografiją: visus laimėjimus, pagyrimus, medalius. Neteko girdėti, kiek garbės apdovanojimų jis turi, kiek V. Lenino, J. Stalino ar kito kokio mirusio bolševiko medalių jam buvo paskirta. Deja, dar ne visi archyvai prieinami vakariečiams...

Yra aišku: tai buvo Maskvai patikimas žmogus, ištikimai tarnavęs jai. Savo pranešimus apie užsienio lietuvių siųsdavo į Vilnių. Tačiau du pranešimų nuorašus gaudavo tos organizacijos, kurioms jis ir rašė tuos pranešimus, analizes, pasiūlymus... Spaudoje "diplomatas" aiškina, kad tais sekretoriaus A. Brazausko vadovavimo laikais jis tik atstovavęs Lietuvos užsienio reikalų ministerijai. O šiandien, prezidento A. Brazausko geadynėje, vėl darbuojasi Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje.

Jis žino:

a. Kiek neramių vėjų mūsų se sukėlė sulaužytas A. Brazausko žodis a.a. Stasiui Lozoraičiui (pagal Viktorą Načką, neskelbtame posėdyje Varšuvoje prieš rinkimus A. Brazausko "emisaras" pažadėjo S. Lozoraičiui – jeigu jis pralaimės rinkimus, jam bus leista toliau eiti ambasadoriaus pareigas Vašingtone; pralaimėjęs rinkimus ambasadorius buvo užsienio reikalų ministerijos pašalintas iš pareigų Vašingtone).

1. Lietuvos atstovybė Vašingtone buvo mums simboliškai svarbi anais laikais, kai kraštas buvo okupuotas barbarų iš Rytų. Vakaruose mes kovojo me, kad valdžios nepripažintų sovietų diplomatų kaip teisėtų Lietuvos atstovų.

2. Daug nepasitikėjimo prieš kelias savaites mūsų tarpe vėl sukėlė neaiškus tos pačios užsienio reikalų ministerijos, kur kaip tik ir tarnauja šis anų laikų sovietų "diplomatas", ambasadoriaus Aniceto Simučio atleidimas iš pareigų Jungtinėse Tautose.

3. Buvę sovietų "diplomatai" veikdavo prieš Vakarų demokratijas ir užsieniečius, vienai ar kitai sugebančius pasprukti iš kruvinų J. Stalino nagų.

Prezidentas A. Brazauskas savo valdžioje vis tiek toleruoja buvusį sovietinių tarnų paslaugas.

Šis mūsų "diplomatas", kurio akademineje ir partinėje biografijoje nėra nė kvapo diplomatinio pasirodymo, šiandien eina svarbias pareigas, susijusias su užsieniu. Tai yra ne tik mums jautri situacija. Kaip turi reaguoti JAV pareigūnai, svarbiuose postuose matydami Amerikos, visą gyvenimą ištikimai tarnavusius Maskvai, komunistui ir kurių bylos guli Kremliu archyvuose?

JAV valdžia šį "diplomata" iš Amerikos išmetė 1986 m. Tačiau šis lojalias komunistas aiškinasi, kad jo iš Amerikos neišmetė kaip KGB šnipu. Jis buvęs tik nelaimingas kuklus pareigūnas, patekęs į didžiųjų kraštų politinius žaidimus. Nekalta auka didžiųjų rungtyne...

1986 m. vienas pagrindinių JAV laikraščių "The Washington Post" apie sovietinių "diplomatus" išmetimą iš Amerikos taip rašė:

"Aukštas administracijos pareigūnas... sakė, kad visi sovietai, susiję su išmetimo iš JAV įsakymu, turėjo ryšį su sovietų žvalgybos aparatu šiame krašte ir jų išvykimas suardė Maskvos žvalgybos tinklą Amerikoje... (tai buvo) sovietų KGB ir karinės žvalgybos... GRU aparatas Vašingtone..."

"... Užsienio skyriaus atstovas Bernard Kalb pareiškė, kad sovietų... išmetimo įsakymas nebuvo surištas su Daniloff'o nepaleidimu iš Sovietų Sąjungos" (JAV žurnalisto, sulaukto Maskvoje; sovietai oficialiai įtarinėjo jį šnipinėjant amerikiečiams; vėliau paaikškėjo, kad jis jokių valdžios pareigų neturėjo, tik, kaip žurnalistas, bandė užmegzti ryšius su rusų disidentais – P.Ž.).

Tuo pačiu metu iš Niujorko buvo išvartoti 25 sovietų "diplomatai". "The Washington Post" toliau rašė: "... visi 25 buvo įtariami KGB agentai".

Jeigu prezidentui Algirdui Brazauskui yra svarbu palaikyti gerus ryšius su užsienio lietuviams, nejaugi jis mano, kad jo ministeriui paskyrus visiškai akademiškai nepasiruošusį diplomatiniam darbu žmogų svarbioms pareigoms užsienio reikalų ministerijoje, pakels mūsų pasitikėjimą? Ar tas žmogus turės įtakos užsienio diplomatų darbams? Ar jam teks matyti svarbius dokumentus? Ar jis tikrins, pavyzdžiui, ambasadoriaus A. Eidinto pranešimus iš Vašingtono? Kokios būdavo anų laikų diplomatų priesaikos savo viršininkams Maskvoje? Ar jau baigęsi tų priesaikų laikas?

Dabar, kai mums buvę patikimi diplomatai yra išstumiami iš pareigų, ar tai yra LDDP siekis pagerinti ryšius su Vakarų lietuviams?

Pagaliam, nejaugi A. Brazauskas nežinojo, kalbėdamasis su JAV prezidentu Bill Clintonu, jog Amerika išvartų diplomatų darbelių taip lengvai nepamiršta? Ar A. Brazauskas mano, kad JAV Saugumo tarnybos nežino, kas šiuo metu tarnauja Lietuvos užsienio reikalų veikloje? Ar prezidentas nemano, kad norint įtikti amerikiečiams (prašant iš jų visokios pagalbos Lietuvai ir net mums, Amerikos lietuviams) nepridera priimti dirbti į svarbias pareigas žmogų, kuris buvo išvartas iš Amerikos?

O gal mes visko dar nežino me? Gal šio lojalaus partiečio paskyrimas pagerino ryšius su kolegomis Rytuose? Gal padėjo derybose dėl tranzito ir kitų jautrių problemų?

Gal kas nors iš valdžios ar prezidentūros galėtų paaiškinti, kaip jie padeda mums, paskirdami tokius diplomatus tanautojus atsakingoms pareigoms? Tik norėdume paprašyti, tegul tik mums nebando to aiškinti buvęs Maskvos korespondentas, dabar einąs aukščiausias spaudos atstovo pareigas A. Brazausko valdžioje!

Pirmosios Komunijos iškilmė Anykščiuose 1994 m. vasarą

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psł.)

bei demokratišką rinkimų sistemą, ji išlaiko gerus santykius su kaimyniniais kraštais, turi tvirtą valiutą ir pradeda ekonomiškai stabilizuotis. Tačiau yra daug nenuveiktų darbų, nemažai Lietuvos gyventojų yra nukentėję dėl nepriteklius. Jis tikisi, kad sunkumai mažės ir pasižadėjo padėti vykdyti JAV pagalbos programą (investicijų, prekybos, plėtros) per Baltic American Enterprise Fund, užtikrinti, kad Lietuvos gynybos institucijose būtų tvirtas demokratinis pagrindas.

Spaudos aprašymuose taipgi buvo pranešta, jog senatoriai daug dėmesio svarstymo metu skyrė "tariamiesiems išpuoliams prieš žydus Lietuvoje". Buvo paminėtas birželio gresia įvykęs 66 žydų kapų išniekinimas Kaune ir pabrėžta, jog tokie išpuoliai gresia glaudiams JAV ir Lietuvos santykiams bei nėra toleruoti jokioje demokratinėje valstybėje.

Manoma, kad ambasadorius Swihart, paskirtas JAV prezidento B. Clinton'o liepos 21

d., vyks į Vilnių rugsėjo mėnesį pradėti savo darbą.

"Caritas" suvažiavimas

Liepos 24-25 d.d. Kaune vyko Lietuvos "Caritas" federacijos antrasis suvažiavimas. Jame buvo priimti statuto pakeitimai, kurie leidžia šiai organizacijai įsijungti į Lietuvos Katalikų Bendrijos struktūrą. Įsteigta "Caritas" ekonominė tarnyba su finansų, statybų ir transporto darbo grupėmis bei verslų įstaigomis, kuriomis tikimasi papildyti "Caritas" šalpa sutelktas lėšas, reikalingas labdarai. RSJ

Įvairios žinios

Lietuvos misija Jungtinėms Tautoms praneša, kad nuo 1994 m. rugpjūčio 3 d. jos adresas yra: Lithuanian Mission to the United Nations, 420 Fifth Avenue, 3rd Floor, New York, N.Y. 10018, tel. 212-354-7820. Privatus laiškus gerb. A. Simučiu siųsti namų adresu: H.E. Mr. Anicetas Simutis, 160 Garfield Place, East Rockaway, N.Y. 11518, tel. 516-599-6376.

MIELAI SESUTEI

a.a. BRONEI SPALGELIENEI

Lietuvoje mirus,

jos brolių JUOŽĄ STRAVINSKĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

S. E. A. Underia

MIRTIES SUKAKTIS

A+ A

ALGIRODO (ALY) KAUNO

1922 m. gegužės 9 d. – 1991 m. rugpjūčio 31 d.

Telaimina ir saugoja Dievas Tavo sielą. Tu visados esi mūsų mintyse ir širdyse.

Žmona Nena, dukra Laima, sūnus Algis, sesuo Agnes ir vaikaičiai

A+ A

JURGIUI KASIULIUI,

baigusiam šios žemės kelionę Čikagoje,

liūdintiems žmonai VANDAI, dukrai INGRIDAI, mamai AGUTEI KASIULIENEI, seserims – ONUTEI ČEIKIENEI ir MARTAI NAUJOKIENEI, broliui MIKUI KASIULIUI ir jų šeimoms reiškiamo nuosirdžią užuojautą –

Galinaičių šeima

Eva Kasiulienė

A. A. Langai

J. B. Maziliauskai

Jurkšaičių šeima

Shewchuk šeima

J. M. Trečiokai

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

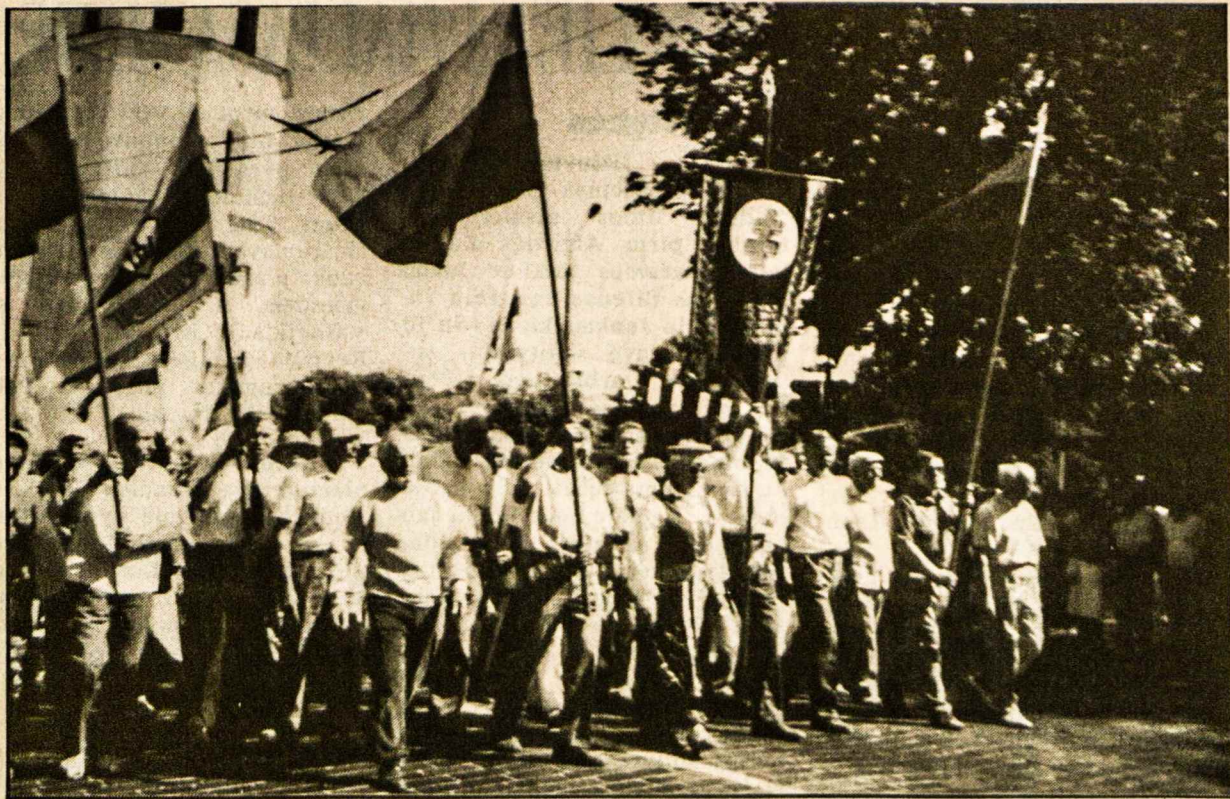
1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

NORĖDAMI ATKREIPTI LIETUVOS VALDŽIOS dėmesį į savo rūpesčius, demonstruoja Vilniuje buvę Sibiro tremtiniai

I politinę dabartį žvelgiant

Komunizmo šmėkla tebėra gyva

ALGIMANTAS EIMANTAS

Devyniolikto šimtmečio viduryje Karolis Marksas ir Fridrichas Engelsas perspėjo Europos tautas ir valstybes, kad komunizmo spektras sklinda visame žemyne. Rusijos 1917 m. revoliucijoje išsipildė jų pranašystė. Dar ir šiandien, Sovietų Sąjungos subyrėjimo penkmetyje, tas Markso ir Engelo perspėjimas tebėra aktualus, nors jis reiškiasi kitokiu pavidalu.

Nors komunizmas žlugo kaip monolitinė valdymo sistema, būtų pavojinga daryti išvadą, kad senoji sovietinė biurokratija kapituliavo ir kad tie prie bankroto privedę organai pasitraukė iš valdovų sostų.

Priešingai, tas visas imperinio ir komandinio principo elitas tebėra atsakingose ir vadovaujančiose pareigose.

Šaknys dar neišrautos

Kai kur, ypač Rusijoje, aparčiai knibžda pagrindyje, bandymai atgauti turėtą galybę. Kitur jie jau sėkmingai gavo politinę persvarą, pridengė komunistinę ideologiją ir metodiką demokratine mārška.

Mūsų krašte siaučia ekonominė, politinė ir visuomeninė maišatis, privedusi prie vispusiško valstybinio bejėgkumo. Po 50-ties metų smegenų plovimo ir melo propagandos mūsų žmonėse užsiliko labai mažai demokratinų tradicijų. Be to, nesklindus, nesisteminis, politiškai pražūtingas, skaudusėjimas į laisvės rinkos sistemą atstaičius nepriklausomybę, atbaidė gyventojus nuo tikrųjų reformuotojų.

Po seimo ir prezidento rinkimų dirbtinės kliūtys, nenoras privatizuoti valstybinį turtą ir uždaryti nepelningas, pašalpomis išlaikomą pramonę, finansinė infliacija, kriminalinio elemento įsigalėjimas ir nesugebėjimas su juo susidoroti pagilino žmonės dvasinį, moralinį ir ekonominį skurdą, jau įsigalėjusį komunistinio režimo laikais. Demokratinio dėsnių nesuapratimas, kuriais grindžiamos asmeninės ir privačios nuosavybės teisės bei privilegijos, suklebė žmonėse baimę, nepasitikėjimą reformomis ir naujovėmis.

Neokomunizmas

Kai senieji komunistų vadai buvo žudomi, ištremiami, išsiunčiami pensijon, sukišami į kalėjimus, — antro ar trečio rango "ekskomunistų" ešelonas stropiai agitavo partijas naudai, išnaudodamas savų tautiečių baimę ir demokratijos nesupratimą. Tokiems aktyvistams talkino užsilikusi slaptosios policijos aparatūra (KGB, Stasi, ir kt.).

Tie neokomunistai skubiai ir gudriai persiorganizavo į naujas partijas, prisidengė demokratine skraiste, ir laimėjo visuomenės pasitikėjimą. Senieji šūktai "bendras darbas — bendram labui" pakeisti į tautinio patriotizmo jausmų pynę. Apsimesdami valstybinių interesų gynėjais, jie "saugojo visus ir viską nuo plėšriųjų ir grobuoniškų Vakarų".

Lietuvoje dėl tokios politinės laikysenos visa išeivija tapo nepageidaujama įsibrovėle į krašto reikalus. Kai Latvija ir Estija naudojos savo tautiečiais iš visur, Lietuva įstatymiškai atstūmė savo tėvynainius užsienyje.

Lenkijoje irgi nauju vardu pavadinta komunistų partija laimėjo seimo rinkimus, o mūsų tėvų žemėje visa valdžia pateko į naujai įsteigtos sudemokratėjusios partijos rankas.

Rumunijoje niekas nepasikeitė. Visi svarbieji postai ir toliau tebėra užimti čėučėkininkų ir slaptosios policijos šulų.

Rusijoje Žirinovskio kūrinyse laimėjo ketvirtį visų balsų su savo tautinio patriotizmo programa. Agresyvi jo taktika rado atgarsį ne tik paprastų piliečių, bet ir karinių bei imperialistinių siekių sluoksniuose.

Slovėnijoje, Kroatijoje ir Serbijoje prisidengė komunistai tebesėdinti valdžioje. Nėra abejonų, kad ten religinė, kultūrinė ir etninė neapykanta buvo ir tebėra neokomunistų sukurstyta ir išprovokuota karo veiksmams. Nesunku todėl daryti išvadą, kad demokratijos priedangoje komunizmo spektras tebežėri. To naujai slapto komunizmo paveldėtojai siekia paklupdyti demokratiją. Ar jiems pasisėks, priklausys nuo balsuotojų.

Balsuotojų minios

Svarbiausias egzaminas visoms atsikuriančioms demokratijoms yra krašto balsuotojų sąmoningumas, kad per rinkimus politinės partijos gali būti valdžion įsodintos ar pašalintos iš jos.

Pateisindami tokius kėslus, sako 50 metų pragaro kancias išskentėjusiems, kad Lenino ir Stalino pradėta epocha iš tikrųjų buvo išskrypimas į imperializmą ir totalitarizmą, kad tai nebuvo "gryno" komunizmo išraiška. Neokomunistai įrodinėja, kad komunizmas tebėra puiki, dosni ir teisinga valdymo sistema, vispusiškai patenkinanti kiekvieną visuomenę.

Kas, jei ne pavergianti ir antidemokratinė komunizmo sistema išugdė ir leido klestėti tokiems demonams kaip Stalinas? Kas, jei ne komunizmas suteikė jiems galimybę daugelį metų žiauriai ir diktatoriškai viešpatauti?

Žmoniškesnis veidas?

Ar neokomunizmas gali būti žmoniškesnis? Vargu, nes ta parazitinė ideologija prieštarauja viskam, kas yra kultūra ir civilizuota. Ar ne komunizmas sutrpyta asmenines teises vardan masių gerovės? Ar ne komunizmas varžo ir draudžia laisvą spaudą, kalbą, religinę laisvę jėga ir slaptosios policijos persekiojimais?

Gorbačiovas bandė komunizmą reformuoti iš vidaus. Jo nesėkmė galima buvo iš anksto numatyti, nes komunistinei valdymo sistemai reforma yra pražūtinga. Komunizmas iš esmės yra imperialistinio ir diktatorinio pobūdžio — kitaip jis negali gyvuoti.

Ironiška ir kartu nesupran-

tama, bet Vakarų Europoje ir Amerikos žemyne pasigirsta vis daugiau balsų pasiilgusių sovietinės eros pastovumo. Taip atsiliepiantys bijo chaoso ir nepastovumo po Sovietų Sąjungos žlugimo. Deja, jie labai greitai užmiršo, jog tas pastovumas buvo pagrįstas terorų.

Kai kurių įtakingų sluoksnių nesuigaudymas Vakaruose trėšia dirvą naujiems diktatoriams. Su savaime suprantamomis ir iš prigimties susijusiomis žmogaus teisėmis dar dabar yra tebekovojama buvusiuose sovietų įtakojose kraštuose. Vakarų pasaulis toms teisėms džiaugiasi jau šimtais metų, tačiau ir šiandien nebesuvokia tos kovos esmės. Laikas Vakarams atsipeikėti ir kartu su naujagimėmis demokratijomis kovoti su tykojančia, prisidengusia komunizmo šmėkla.

● Tauta yra marga, įvairi. Reikia ją tokią priimti ir pakęsti: pakanta, solidarumas, vienybė yra pačios stipriausios tautos tvirtovės... (J. Aistis)

Antrajam sovietų antplūdžiui besipriešinant I

Karinis lietuvių dalinis, prisišliejęs prie vokiečių kariuomenės Lietuvoje 1944 metais, kovėsi su besiveržiančiais bolševikais. Čia kovos dalyvio išpužiai

Dr. VLADAS KAZLAUSKAS,

Vilnius

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Rytui brėkstant pradėjome šliaužti savo apkasų link, palengva tempdami vyšnius. Tempė Namajūnas, o kad tempiamas medis neužkliūtų už avių kupetėlių ir nenubyrėtų uogos, aš rodžiau kelią tarp avių kupetų. Taip bėtriušiant pradėjo aušti. Pasirodė ir pirmieji saulės spinduliai. Priešai, matyt, pastebėjo įtartina šliaužiantį krūmą, ir atidenę kulkosvaidžių ugnis. Bet pavėluotai: nes jau buvome pasiekę savo apkasus ir sušokę į juos. Mūsų draugai greitai įtraukė į apkasus vyšnios medį.

Sėkmingai pasibaigė patuliavimas niekieno žemėje. Puskarininkis Masiulis, nusykęs kibirą uogų, aplėstame dvare išvėrė puikią vyšnių sirubą ir uogienę, kuria visas būrys gardžiuodavosi vakarienos metu.

Žvalgybiniai lektuvai

Jau kelinta diena dvilimėnis "Henkel" žvalgybinis vo-

Vienas šviesulių, sugrįžusių į Lietuvą iš tolimosios Brazilijos ne išlėtė, o rimtai dirbt, yra kunigas Pranas Gavėnas.

Parsivežęs į tėvynę ilgai širdyje glūdėjęs gimtojo krašto ilgesį, su didžiuliu įkarščiu ir jaunatviška energija uoliai darbuojasi. Jis noriai kviečiamas į įvairius kultūrinius miesto ir rajono renginius. Jį matome apsuptą būrio vaikų stovykloje, jaunimo ir suaugusiųjų tarpe.

Žinomi jo leidiniai: "Don Bosko jaunystė-bičiulystė-apastalavimas", "Mikas Magonė", "Domininkas Savijus", "Didysis reisas". Rengia spaudai: "Aukštyn širdis", "Petriukas iš Darbėnų", "Lietuva — Marijos žemė". Tai padės ne vienam vaikui, jaunuoliui ar suaugusiam giliau pažvelgti į save, į draugus, suvokti savo pašaukimą gyventi, pažinti didžiasias vertybes.

Alytaus miesto valdžia ir visuomenė įvertino kun. Pr. Gavėno nuopelnus. 1944 m. birželio 15 d. jam buvo įteikta piniginė premija (ją paaugojo Marijos krikščionių pagalbos šventovės statybai) už sakralinę kūrybą, vertumus, publicistiką, vaikų, jaunimo ir suaugusių dvasinių vertybių puoselėjimą. Apie tai rašė ir "Alytaus naujienos" 1994 m. birželio 21 d. nr.

Tą atmintinę dieną senajame Alytaus parke susirinkus įvairių kartų alytiškių ir svečių kartoms, iš lūpų liejos sveikinusiųjų mintys: "Ir ilsisės ant jo Viešpaties Dvasia: išminties dvasia ir supratimo, patarimo dvasia ir stiprybės, mokslo dvasia ir maldingumo". Tokiais Šv. Rašto žodžiais sveikino sukaktuvininką Alytaus VIII vidurinės mokyklos VII klasės mokiniai ir auklėtoja, šio straipsnio autorė. Reiškė nuoširdžius linkėjimus "būti tiesa, kai melo tiek daug, būti džiaugsmu, kai baisiai sunku, būti šviesa, apšviečiančia žmonių protus" Alytaus tikybos metodinis kabinetas, katechetai, Lietuvių katalikų mokslo akademijos Alytaus skyrius ir ateitininkai.

Darbavosi svetur, sukaktį atšventė Lietuvoje

Kunigo PRANO GAVĖNO 75-tosios amžiaus ir 45-tosios kunigystės metinės

Sukakties proga išspausdintame informaciniame lapelyje rašoma:

"Kun. Pranas Gavėnas gimė 1918 m. spalio 11 d., aštuntasis neturtingoj Zapolimų kaimo Gavėnų šeimoj. Jausdamas dvasinį pašaukimą, 14 metų berniukas su kitais į jį panašiais išvyko Italijon mokyti saleziečių mokykloje. Geidė ykkti į misijų kraštus (pas Amazonijos indėnus), tačiau viršininkai nusprendė, kad "lietuviai turi pasiruošti savo misijai Lietuvoj".

Tapęs kunigu saleziečiu, daugiau kaip 50 metų laukė Italijoje ir Brazilijoje atviro kelio į Tėvynę. Dabar jis jau laisvoj Lietuvoj".

Ne tik Alytuje buvo paminėta kun. Pr. Gavėno 45-erių metų kunigystės ir 75 m. amžiaus sukaktis, bet ir jo gimtojoje Kalvarijos šventovėje susitiki su kun. Pranu Gavėnu, susijungti širdimis bendroje maldoje, jam aukojant šv. Mišias. Čia jis pirmiausia su giminėmis ir artimaisiais aplankė Kalvarijos kapinėse besilinsčius savo tėvus ir parapilietius, pašventino ant tėvų kapo paminklą.

Žvelgdamas į kauburėlį, į tą šventą žemėlį, kurioje amžinam poilsui Viešpaties globoje atgulę artimiausi, širdžiai brangiausi, pasijuto tarsi iš to didžiulio pasaulio, kuriame jį likimas vedžiojo daugelį metų, būtų vėl sugrįžęs į namus, į vaikystę. Mąstė apie motinos sunkią dalį, kuri mylimiausią 8-ąją vaiką, pasiklovusį Dievu ir Jo Motina Marija, išleido lyg gležną daigelį į pasaulį, nežinodama, kas jo laukia. Kokius jausmus tada širdyje slopino per skausmus pasauliui dovanojusi sūnų motina, ji tik viena žinojo. Nors daugiau neteko regėti savo sūnaus, bet žinojo, jautė, kad pasauliui dovanojo brandų grūdą, kuris dvasinėmis vertybėmis pasiaukojamai maitins gyvenimo kelyje sutiktuosius.

Kan. Juozo Mieldažio ir kitų kunigų sutiktas, aidint iškilmingai vargonų muzikai, džiaugsmingai garbino Dievą bendroje su tikinčiais Mišijų aukoje.

Neveltui tą dieną žmonių lūpomis Dievo buvo skirti patys gražiausi žodžiai ir gėlių žiedai, o mielas kunigo veidas spinduliavo noru Dievo palai-

mą teikti susirinkusiems, kurie jungėsi ne tik bendroje maldoje, bet ir po šv. Mišių šventoriuje prie suvalkiečių paruošto stalo džiaugėsi iš kunigo rankų vaišindamiesi, galėdami artimai bendrauti.

Kunigo Pr. Gavėno įšventinimo į kunigus ir Alytaus Marijos krikščionių pagalbos parapilijos veiklos pradžia tapo. Liepos 3 d. buvo švenčiama vienerių metų veiklos sukaktis. Vakaro Mišiose kunigas padėkojo Švč. Mergelei Marijai, apjuosė jos statulėlę jam skirtu ažuolo lapų vainiku ir tauriais žodžiais kreipėsi į tikinčiuosius.

Lacrimos žodžiai, kuriais jį sveikino Kalvarijos "Caritas", teikė išreikšti mūsų visų linkėjimai:

Tu būk KITOKS kaip mes visi, ir mūsų brolis... Juk tavo rankos ir kaktą Jo ženklui amžiams pažymėtos. Tau atiduotos širdys, teskančios keliu, Ir jų likimai amžini jau įpinti į Tavo kelią — kaip žiedai... Ir jų ieškos iš Tavo rankos!

Danutė Smilgienė, VIII Alytaus vidurinės mokyklos mokytoja, LKMA Alytaus skyriaus sekretorė

Kunigas PRANAS GAVĖNAS, SDB, 1994 m. liepos 4 d. Kalvarijoje tarp giminių ir bendradarbių

ar po pažastimi, kad išvengtų ugnies spindulio.

Taip mūsų pėstininkų kuopa buvo apginkluota gana efektinga prieštankine gynyba. Aišku, tapti geru tankų naikintoju galėjo ne kiekvienas karys. Pirmą tankų naikintojo savybę — šaltakraujiškumą, susitvardymas pavojingose aplinkybėse. Ne kiekvieno, maždaug 250-300 metrų apkaselyje gulincio kario nervai gali išlaikyti.

Mūsų kuopoje kiekvienas karys buvo detalčiai supažindintas su "tanko kumščio" veikimu, o tankų naikintojais buvo teikiami savanoriai. Savanoriais tapo Bronius Zabiela, Jonas Rūkstelė — Aukštaitijos krašto vaikinai, buvę Šaulių sąjungos nariai, ir šių eilučių autorius. Kiekvienas mūsų kuopos būrys turėjo po 3 tankų naikintojus. Tai buvo ne tik psichologinė, bet ir nebloga praktinė pagalba prieš bolševikų tankus.

Bolševikų bandymas persikelti per Ventą

Pirma laiko prieš lauko sargybų keitimą iš posto grįžo Jonas Vaikutis iš vaizdingo Rytų Aukštaitijos Vencavų krašto, palikęs tolimesnį rytinio Ventos upės sekimą Antalieptės miestelio gyventojui Juozui Unskinui. Jis pranešė, kad bolševikai ant surišto plausto atitempė sunkųjį kulkosvaidį, matyt, norėdami jį perkelti į mūsų pusę. Tūnancioje apkasuose kuopoje buvo paskelbtas aliarmas. Puskarininkio Masiulio vadovaujamas skyrius paėmė du lengvuosius kulkosvaidžius, Jonas Rūkstelė kartu su automatu paėmė vieną "tanko kumštį". Skyrius dinga vakaro sūtemoje.

Prisidengę nupjautų javų gubomis, lauko patrulio Vaikutis nurodymu, prislinkome prie bolševikų persikėlimo vietos ir pamatėme, kad ketlėtas jų kūrį skubiai rausiasį į žemę, matyt, ruošdami pertemptam su savi miškiniam

kulkosvaidžiui lizdą ir patys apsiakdami.

Mes esame jų nepastebėti. Puskarininkio Masiulio rankų nurodymu skyrius išsėdėjo patogiose pozicijose ir laukia įsakymo pulti. Masiulis įsako "tanko kumščiu" sunaikinti pirmoje eilėje kulkosvaidį, o paskui sutelktine lengvųjų kulkosvaidžių bei šautuvų ugnimi ir granatomis pulti bolševikus.

Jonas Rūkstelė gubų priedangoje, kaip katė, be jokio šlamiesio slenka su "tanko kumščiu" bolševikų pusėn ir, likus iki kulkosvaidžio 50-60 metrų, iš jo iššauna. Pasigirsta džeržgiantis, kurtinantis sprogimas. Mūsų skyrius visais turimais ginklais pila bolševikų pusėn. Jie padegamomis kulkomis suspėjo padegti kelias mūsų pusėje esančias javų gubas, bet greitai jų ugnis visai nutyla, Juozui Unskinui nusviedus jų pusėn dvi "rupūžines" jų pačių gamybos rankines granatas.

Deja, ir neapsiėjome be nuostolių. Jonui Rūkstelei, šaukiant iš "tanko kumščio" į kulkosvaidį, matyt, per neatsargumą, išmetamas ugnies spindulys užkliudė jo dešinį šoną ir padarė nepagydomą žaizdą. Nugabentas į mūsų pozicijas ir paskolinta iš vokiečių artileristų "amfibija" atvežtas gydytojas ir kunigas Jono neišgelbėjo. Jis buvo pirmasis mūsų kuopos karys, kritęs niekieno žemėje už Tėvynės laisvę. Tai buvo Utenos krašto savanoris.

Mūsų kuopos "enciklopedija" ir amžinas optimistas Pranas Čepėnas žuvo prie Tilžės, kaudamasis kartu su karo mokyklos kursantais. Kulkosvaidininkas Leonas Kirdeikis žuvo durtuvų kautynėse Sėdoje 1944 m. spalio 7 d. Broliai Šileikiai tapo aktyviais rezistentais Aukštaitijoje, Albertas Šileikis 1946 m. liepos mėnesį sužeistas susisprogdino granata. Bronius Šileikis žuvo 1947 m. gegužės mėnesį prie Indrajo ežero Rytų Aukštaitijoje.

PROTESTO DEMONSTRACIJA PRIEŠ RUSIJOS karinį tranzitą per Lietuvą 1994 m. liepos 16 d. Vilniuje

Nuotr. "Lietuvos rytas".

LAISVOJE TĖVYNĖJE

IKOPĖ ŠATRIJOS VIRŠŪNĖN

Žymiajam alpinistui Vladimir Vitkauskui, garsinančiam Lietuvą įkopusi aukščiausius pasaulio kalnus, jų turbūt jau nepakanka. Elvyra Sabalytė, su pažindindama "Lietuvos ryto" skaitytojus su jo naujais žygiais, liepos 8 d. laidoje rašo: "Alpinistui Vladimir Vitkauskui viešint Telšiuose, jam išteiktas Žemaičio pasas. Gimusias Raseinių rajone, Viduklėje, tapti pilnateisium žemaičiu jam buvo leista tik su alpinisto apranga įkopti ir Šatrijos kalną. Ten jį pasitinkęs Žemaičių draugijos pirmininkas Stasys Kasparavičius įteikė dokumentą, kurį įsteigė draugija savo nariams".

KARTŪNO DIENA ALYTUJE

Tradicine švente Alytuje tapo Kartūno diena, kurią šiemet dvilyktą kartą savo kultūros rūmuose surengė dabar jau akcinė "Alytaus tekstilės" bendrovė. Kartūno diena yra susieta su naujų drabužių modeliais, pasiūtais iš šioje imonėje pagamintų audinių. Jos metu demonstruojami ir premijuojami geriausi drabužių modeliai, išrenkama Kartūno karalienė. Dabar Kartūno diena jau yra visų alytiškių šventė. Šiemet savo drabužių modelius demonstravo apie 70 įvairaus amžiaus modeliotojų. Geriausi buvo apdovanoti "Alytaus tekstilės" prizais. Kartūno karalienė škart išrinkta S. Sukalskaitė, demonstravusi savo juodą vakarinę suknelę, išmargintą baltomis juostomis.

BE "LIETUVOS JERUZALĖS"

Žydų bendruomenės Vilniuje leistas laikraštis "Lietuvos Jeruzalė" sustabdytas šiemet kovo mėnesį po ketverių su puse metų išleisto paskutiniojo 51 nr. "Lietuvos Jeruzalė" buvo leidžiama jidiš, lietuvių, rusų ir anglų kalbomis. Per II D. karą buvo nužudyti du trečdaliai Europos žydų (šeši milijonai), daugiausia kalbėjusių jidiš kalba. Vilnius buvo vienas tos kalbos ir kultūros centrų. Pasak red. Grigorijaus Smoliakovo pareiškimo "Tiesos" atstovui Vytautui Kaltenui, "Lietuvos Jeruzalė" leidybos sustabdymo priežastys yra finansinės ir prie jų prisidėjęs žydų bendruomenės abejingumas šiam leidiniui. Lietuvos vyriausybė pernai žydų bendruomenei paskyrė 200.000 talonų. Šiemet finansavimas dar neprašytas. Lietuvos žydų bendruomenės gautomis lėšomis nerėmė šio laikraščio. Pussimtis "Lietuvos Jeruzalės" numerių savo lėšomis išleido valstybinė akcinė bendrovė "Lituanus".

DRĄSAUS SKRYDŽIO RYZTAS

Kai pernai buvo minimas Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą šešiasdešimtmetis, jų atminimą turbūt gražiausiai pagerbė Lietuvos lakūnai Jonas Juknys ir Edvardas Slušnys. Jie du buvo jokios reklamos pakartojimo Soldine žuvusių Atlanto nugaletojų žygi, iš JAV atskrisdami Kaunan mažuju "Piper 28" lėktuvėliu. Jo variklis buvo tik 140 arklio jėgų, gerokai silpnesnis už Stp. Dariaus ir St. Girėno "Lituanicos" turėtas 360 arklio jėgų variklį. J. Juknys ir E. Slušnys laukė ilgai skrydyje per Atlantą rizikingi nusileidimai kurui pasipildyti. Mat reikėjo tiksliai apskaičiuoti skrydžius ir nusileidimui pasirinktas vietas, su mažo kuro kiekiu užtikrinant jų pasiekiamumą. Dėl navigacinių klaidų ir pasikeitusių oro sąlygų lengvai buvo galima Stp. Dariaus ir St. Girėno atminimui skirtą skrydį tragiskai užbaigti Atlanto bangose. J. Juknys ir E. Slušnys, iš Čikagos į Kauną skrisdami vidutiniškai 150 km greičiu per valandą, apytikrį 8.200 km nuotolį įveikė ore išbuvę 56 valandas.

ŽEMAIČIAI TURĖS LĖKTUVĄ

Skrydžiui per Atlantą be nusileidimo reikėjo didesnio lėktuvo su galingesniu varikliu. Toks lėktuvas iš Lietuvos į JAV atvykusiems lakūnams J. Juknui ir E. Slušniui buvo neprieinamas dėl lėšų stokos. Sena "Piper 28" lėktuvėlį jiedu nusipirko iš amerikiečio ūkininko už 16.000 dolerių, didžiąją jo dalį pasiskolinę iš aštuonių dešimtmetės čikagietės Domitelės Prutytės. Galvoto "Piper 28" pardavimo skolas grąžinti teko atsisakyti dėl pasigirdusių balsų, kad šį istorinį lėktuvėlį reikia išsaugoti Lietuvos aviacijos muziejui. Paramos Everestan įkopusio alpinisto Vlodo Vitkausko pasidarytos skolos padengti, matyt, neturėjo, įėjus jis vėl tęsia savo planus. Pagalba lakūnams Jonui Jukniui ir Edvardui Slušniui susidomėjo tik Žemaičių draugija Telšiuose, vadovaujama lakūno ir žemaičių "Alkos" muziejaus direktoriaus Stasio Kasparavičiaus. Mat abu drausieji lakūnai yra žemaičiai: Jonas gimė dabartinio Šilutės rajono Girininkų kaime prie Vainuto, o Edvardas tėviškėje yra Alsedžio, dabartiniame Plungės rajone. Jiems buvo išduoti žemaičių pasais vadinami draugijos nario dokumentai. Istorinį "Piper 28" lėktuvėlį už 60.000 litų nupirko Žemaičių draugija.

REIKĖJO AUKŲ IR PASKOLOS

Žemaičių draugija su pirm. S. Kasparavičium buvo paskelbusi vaikų aukoms rinkti. Jų betgi neužteko atsisakytis su Lietuvoje apsilankiusia čikagiete D. Prutute. Mat 60.000 litų nepavyko surinkti. Žemaičių draugijai keliasdešimt tūkstančių litų teko pasiskolinti. Ši paskola buvo gauta be palūkanų. Čikagietė D. Prututė lakūnams J. Jukniui ir E. Slušniui paskolintus pinigus atsiėmė doleriais, vieną tūkstantį paaukodama Žemaičių draugijai. Pirm. S. Kasparavičius džiaugiasi, kad dabar ateisiančioms lietuvių kartoms bus išsaugotas mažasis "Piper 28" lėktuvėlis. Jis tapo istoriniu dėl Lietuvos lakūnų J. Jukniaus ir E. Slušnio drąsaus skrydžio per Atlantą, skirto Steponui Dariui ir Stasiui Girėnui jų pergalės bei žūties šešiasdešimtmečio proga. "Piper 28" lėktuvėlis pradžioje bus naudojamas Telšių aeroklube, o vėliau bus perduotas žemaičių "Alkos" muziejui.

V. Kst.

Muz. ANDRIUS PETRAŠIŪNAS, jn., chorvedys, kompozitorius, akompaniatorius, su Londono "Pašvaistės" choru atlieka programą Šv. Kazimiero parapijos salėje Delhi, Ont., 1994 m. vasario 16 d.

Talentingas muzikas

Audrius Petrašiūnas, jn., 32 m. amžiaus muzikas, mokytojas, kompozitorius, dirigentas, teatralas, akompaniatorius yra Londono ir kitų Kanados lietuvių tikiro pažiba. Gimęs, užaugęs ir išmokslinęs Kanados Londone, Audrius jau giliai vagą yra įrėžęs savo gimtojo miesto švietimo, muzikos ir teatro baruose. Audrius laisvai kalba lietuviškai, yra baigęs Londono liuanistinę mokyklą, veikęs S. Daukanto skautų vietininkijoje, daugelį metų šokęs ir dainavęs "Baltijos" ansamblyje. Nuo pat mažens rodė ypatingą talentą muzikoje ir yra laimėjęs daug taurių ir medalių muzikinės varžybose. Baigęs Vakarų Ontario universitetą muzikos bakalauro laipsniu ir Althouse mokytojų seminarijoje įsigijęs mokytojo teises, mokytojauja Londono ir Middlesex katalikų švietimo sistemoje. Jono Pauliaus II-jo gimnazijoje kaip vokalinės ir elektroninės muzikos mokytojas. Su žmona Kristina augina penkiametę dukrelę Nadią.

Audrius reiškiasi kaip gabus, kūrybingas dirigentas įvairiuose muzikiniuose Londono, jo apylinkėse ir Vakarų Ontario universiteto spektakliuose-vaidinimuose. Buvo kanadiečių pa-

dalių muzikinės varžybose. Baigęs Vakarų Ontario universitetą muzikos bakalauro laipsniu ir Althouse mokytojų seminarijoje įsigijęs mokytojo teises, mokytojauja Londono ir Middlesex katalikų švietimo sistemoje. Jono Pauliaus II-jo gimnazijoje kaip vokalinės ir elektroninės muzikos mokytojas. Su žmona Kristina augina penkiametę dukrelę Nadią.

Audrius reiškiasi kaip gabus, kūrybingas dirigentas įvairiuose muzikiniuose Londono, jo apylinkėse ir Vakarų Ontario universiteto spektakliuose-vaidinimuose. Buvo kanadiečių pa-

Iškilmės Tytuvėnuose

Valstybės dienos pamaldos, literatai šventoriuje, rankdarbių paroda, kurioje dalyvavo ir kanadietė

Tytuvėnai – nedidelis, bet labai senas miestelis Žemaitijos paribyje. Pagal T. Narbutą, po dvejų metų jam turėtų sueiti 700.

Tytuvėnuose nuostabi gamta: draustinis šilas – parkas, kurio dangos nekada neare žmogaus rankos, virtinės ežerėlių kalvotam plote, netolima kaimynystė Dubysos ir keletas mažų upelių sukuria nepakartojamą gamtovaizdį.

Be netik gamta ir istorija didžiuojasi tytuvėniškiai. Miesto centro stūkso šventovės ir vie nuolyno ansamblis. Jo kartinis akmuo padėtas dar 1613 m. Tai nuostabus gotikos bei renesanso stiliaus architektūrinis paminklas, kurio viduje vyrauja barokas. Šventovės laikoma pastatu, turinčiu pasaulinę reikšmę.

1994 m. liepos 6 d., kai prasidėjo Pasaulio lietuvių dainų šventė ir drauge buvo minimas Lietuvos valstybės gimimas, nes tą dieną karūnavosi Mindaugas, o Lietuva Europos galingųjų tarpe įgijo karalystės vardą, – šioje šven-

tovėje buvo laikomos Mišios už Tėvynę. Šia intencija žmonės susikaupe meldėsi ir daugelis priėmė Šventiausiąjį Sakramentą, o vietos klebonas pasakė gražų pamokslą.

Po Mišių, šventoriuje, Tytuvėnų miestelio literatai ir jų svečiai skaitė savo kūrinius apie Tėvynę. Žmonijai dėmesį patraukė pirmą kartą savo gyvenime dalyvavusi kaip literatė paprasta kaimo moteris J. Butkienė. Jie drąsino debiutanti plokijams. Sveikinimo žodį pasakė iš Kanados atvykusi lietuvi E. Gudžinskienė. P. T. Rimulaitės paruošti vaikučiai gražiai padainavo. Visą šią minėjimo dalį dalyvavo ir pats joje dalyvavo iš Tytuvėnų kilęs klierikas R. Adomavičius.

Tuo šventė dar nesibaigė. Pensininkų draugija "Bočiai" surengė tytuvėniškių darbėlių rankų darbų parodą. Gyventojai sunėšė mezzinius, skaras, siuvinėtus ir nerus takelius, staltieses ir staltieses, pieštus paveikslus, keramikos darbelius, drožinius, skulptūreles, atvirukų pavyzdžius, nuostabius margučius. Kiek išmonės, darbštumo ir grožio pajautimo beturį eiliniai tytuvėniškiai!

Wasaga Beach, Ont.

PADĖKA

Už surengtą staigmeną-pagerbimą, sulaukus man deimantinio amžiaus, esu labai dėkingas savo vaikams: Ritai, Danai ir Algiiui. Ypatinga padėka dukrelėms ir žentui Ralfui, kurių iniciatyva buvo tai padaryta ir įdėta daug triso ir darbo. Ant ieško kepamo paršuko kvapas ne vienam kaimynui dirgino gomūrį...

Dėkoju kun. J. Staškui už sveikinimą ir vaišių stalo palaiminimą; už sveikinimo žodį ir dovanas vaikams ir žmonai Irenai. Ačiū už gražų žodį, perpintą poezija, M. Juozaitienei ir "linksmajam broliui" Algiiui Ulbinui, kuris savo kūryboje įpyne daug humoro ir pralinksmino svečius. Dėkoju Viktorui Lukošui už gerą svečių aptarnavimą įvairiais gėrimais. Pagaliau ačiū visiems dalyviams ir tiems, kurie dėl vienokio ar kitokio priežasčių negalėjo dalyvauti, bet prisidėjo sveikinimui ir prisidėjo prie dovanų.

Dar kartą visiems nuosirdus čiu! Aleksas Kusiniks

J.E. vyskupas PAULIUS BALTAKIS, OFM, teikia Sutvirtinimo sakramentą Vasario 16 gimnazijos mokinei RAMONAI LEMKYTEI. Nuotr. M. Šmitienės

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...4.00%	asmenines paskolas ... 12.00%
santapas 2.50%	neklm. turto pask. 1 m....8.25%
kasd.pal.taupymo s-ta .. 2.00%	
90 dienų indėlius 5.50%	
1 m. term. indėlius 7.00%	
1 m. term.ind.mėn.pal. 6.50%	
3 m. term.indėlius 7.50%	
5 m. term. ind. 8.00%	
RRSP ir RRIF (pensijos)...3.00%	
RRSP ir RRIF 1 m. 7.00%	
RRSP ir RRIF ind. 3 m. .. 7.50%	
RRSP ir RRIF ind. 5 m. .. 8.00%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Niujorko lietuvių Kultūros židinio problemas biuletenyje "Židinio žinios" atskleidė jo tarybos pirm. Algirdas Mačiulaitis, paramos telkimo pirm. dr. Jonas Bilėnas, renginių vadovė Vida Jankauskienė. Su jų mintimis savo skaitytojus supažindina "Darbininkas". Išlaidas didina brangstanti elektros srovė, dujos ir drauda. 1993-94 biudžetiniams metams išlaidų numatoma turėti apie 60.000 dolerių. Tačiau lietuvių jų jau neįstengia padengti. Du trečdaliai tikimasi gauti iš Kultūros židinio patalpų nuomojančių kitataučių, o iš lietuvių reikėtų gauti bent vieną trečdali – 20.000 dolerių. Pernykščiai biudžetiniai metai buvo baigti su deficitu. Likusį atsargos kapitalą sudaro tik 26.757 doleriai. Juos užbaigęs Kultūros židinys turėtų užsidaryti. Šiais biudžetiniams metams savo finansinę paramą Kultūros židinui iki 2.000 dolerių padidino Čikagoje veikiantis Lietuvių fondas. Iš Tautos fondo pirmą kartą buvo gautas 1.000 dolerių. Lietuvių parama nario mokesčiais bei aukomis vis dar yra didesnė už organizacijų paramą. Pusečio laikotarpyje Kultūros židinys iš lietuviškų šaltinių gavo 11.263 dolerius. Šion bendron sumon 86 lietuvių įsijungė 7.613 dolerių, o 14 lietuviškų organizacijų – tik 3.650 dolerių.

Daugelis stoviniavo prie puikių paveikslėlių ir atvirukų, pagamintų iš džiovintų žiedų ir žolelių. Kėlė nuostabą tas mokių galba per teikti nuotaiką bei judesį, ir ta galybė sužetų. Čia ir mergaitė, ir paukščiai, ir žvėreliai, ir eilė vaizdų pasakų motyvais. Nepaprastai kukliomis priemonėmis, keliais mažais žiedeliais, netgi šaknelės gabalėliu, sukurta meniškai atvirukai.

Bibliotekinė I. Gudauskienė pasakojo, kad šiuos dirbinius atsiuntė tautietės iš Toronto. Tai mokytoja, knygų vaikams iliustratorė ir autorė Adelė Jonušaitė-Abramaitienė. Jos vyrras kilęs iš Tytuvėnų.

Po vieno apsilankymo miestelio biblioteka gavo brangią dovaną: meno kūrinių "Paveikslai iš lapų", knygutę vaikams, religinio turinio knygų bei lietuvišką enciklopediją. Gerbiame p.p. Abromaitienę šeimai užsakė tytuvėniškiams savaitraštį "Tėviškės žiburiai". Jį reguliariai skaito daugelis, kurį randa miestelio bibliotekoje. Tytuvėniškiai dėkingi savo tautiečiams už šias dovanas ir už meilę gimtajam kraštui.

Patenkinti šia švente skirstė žmonės ir sakė, kad dar ilgai ją minės, nes tai praturtino visus dvasiškai.

R. Krivickaitė, mokytoja, "Bočių" klubo pirmininkė

Australija

ALB Adelaidės apylinkės narių susirinkime balandžio 24 d. Lietuvių namuose atsistatydino ilgametis pirm. Jonas Staciūnas, padaręs išsamią pastarųjų dešimties metų veiklos apžvalgą. Ta proga buvo išrinkta nauja valdyba, kurią sudarė pirm. Janina Vaboliene, vicepirmininkas kultūriniais reikalais Bronius Sabeckis, sekr. Birutė Mikužienė, išd. Gaila Dundienė ir narys specialieji reikalams Šarūnas Vabolis.

Gedulo ir Vilties dieną Sidnii lietuviai paminėjo kartu su latviais ir estais. Tradiciniu įvykiu yra tapęs baltiečių atsargos karių organizacijų vainikų padėjimas prie Australijos nežinomo kario kapo Martino aikštėje. Vainikai buvo padėti birželio 11 d. Latvių evangelikų liuteronų pastorius McPhersonas sukalbėta malda priminė Sibirano sovietų ištremtus ir ten žuvusius baltiečius. Lietuvių žuvusi vainiką padėjo Sidnii ramovėnų skyriaus pirm. A. Vieniūnas su tautiniais draubiais pasipuošusiomis palydovėmis J. Kedienė ir A. Skeivienė.

Britanija

Mančesterio lietuvių klube 1994 m. sausio 22 d. įvyko metinis ramovėnų skyriaus narių susirinkimas. Pagerbus pastarųjų metų laikotarpyje Mančesteryje mirusius ramovėnus, veiklos pranešimą padarė skyriaus val-

dybos pirm. V. Bernatavičius. Nauja valdyba nebuvo renkama, savo pareigose sutikus pasiūlyti ligišiolinės valdybos nariams. Tad 1994 m. Mančesterio ramovėnų skyriui vėl vadovaus pirm. V. Bernatavičius, vicepirm. H. Silius, sekr. H. Vaineikis ir išd. A. Vigelskis. Revizijos komisiją sudarė pirm. S. Lauruvėnas, nariai A. Podvoiskis ir V. Motuza.

Londono lietuvių sekmadieniais jungia pamaldos Šv. Kazimiero šventovėje ir pokalbiai šio šventovės vardą turinčiame lietuvių klube. "Europos lietuvių" pranešimų, sekmadieniams susitikimams Šv. Kazimiero klube jau parduavinėjamas "Utenos gėrimų" gamyklos lietuviškas alus.

Susitikimą su R. Rajecku, naujuoju Lietuvos ambasadoriumi Britanijoje, birželio 22 d. vakarą Londono lietuvių namuose surengė DBLS centro valdybos ir akcinės Lietuvių namų bendrovės nariai – Jaras Alkis, Stasys Kasparas, Paulius Markevičius ir Vincas O'Brien. Ambasadorius R. Rajeckas buvo supažindintas su Lietuvių namų akcinės bendrovės planais, pasirošimu Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso baigminėms studijų dienoms Londone. Nutarta tokius Britanijos lietuvių susitikimus su Lietuvos ambasadoriumi R. Rajecku turėti kiekvieną mėnesį.

Vokietija

Gedulo ir Vilties dieną, susietą su 1941 m. birželio vidury įvykusiais pirmiaisiais masiniais tremimais į Sibirą, Hamburgo lietuvių, latvių ir estai birželio 14 d. ekleumeninėms pamaldoms paminėjo St. Petri šventovėje. Pamokslą gausiems dalyviams sakė latvių ev. kun. dr. J. Alksnis. Maldas lietuviškai skaitė kun. Br. Kuculis, latviškai – kun. I. Kuga, estiškai – G. Bauer. Šv. Rašto skaitymus atliko E. Bialiūnienė ir T. Lipšienė.

VLB Miuncheno apylinkėse dabar vadovauja gegužės 15 d. išrinkta naujoji valdyba. Jon. paskirstę pareigomis, įsijungė pirm. Robertas Šneideris, sekr. Tomas Makaras, SJ, kultūrinių reikalų vadovas Gintaras Vyšniauskas. Iždininko pareigas laikinai sutiko eiti pirm. R. Šneideris. Didžiausias valdybos rūpestis tebėra lietuvių išsaugojimas išivijoje. Nuo lietuvių ypač greit nutolsta vaikai. Valdyba stengsis sudaryti geresnes susitikimo sąlygas lietuviškų šeimų vaikams, kad jie išmokyti geriau kalbėti lietuviškai. Galvojama net ir apie specialius vaidinimus vaikams, mėnesinius motinų su vaikais susitikimus.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited

šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

DĖMESIO PENSININKAMS

Alina Žilvytienė, FICB, turėdama 35 metų finansinę patirtį su Bank of Montreal, išėjusi pensijon, paskirta konsultante (Retirement Services Representative – atstovė pensininkų aptarnavimui). JI NEMOKAMA! atliks patarnavimus kaip investuoti RRSP indėlius. Sulaukus 71 metus indėliai iš RRSP turi būti išimti tolimesniam investavimui | RRIF. Su malonumu pagal susitarimą patarnausiu jūsų namuose. Skambinti **Alinai Žilvytienei tel. (905) 679-4578 Hamiltone.**

KROVINIAI Į LIETUVĄ

Laivais ir lėktuvais Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų taip pat **automobiliai ir asmeniniai daiktai**

POLIMEX FORWARDING INC.

Toronto: 141 Roncevalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti **(416) 537-8648**

ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

(vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus)

(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Pirmoji lietuviška siuntimo bendrovė Kanadoje

KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas | namus.

Laivu siunčiant – tik \$1.20 kg arba \$7.00 už kubinę pėdą. Pristatymas vienam adresatui (gali būti 2-4 dėžės) iki 50 kg tik \$14.

* Siuntiniai apdrausti \$100.00.
* Skambinkite dėl mūsų
* Iš toliau siųsti per U.P.S.
* Galime siuntinius paimti iš jūsų namų

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite: Montrealyje Leonas ir Genė Balaišiai 514-366-8259
Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiail 905-632-4558
Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpickai 905-822-1827
Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaitai 519-773-8007
Fort Erie Danguolė ir Don French 905-871-1799
GENĖ ir VYTAS KAIRIAI,
517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6
Tel. 905-643-3334 FAX 905-643-8980

K. BARONAS, Vokietija

H. Šimkus – šnipas

Keletą kartų rašiau apie lietuvių kilmės Vokietijos mašinų statybos inž. Helmutą Šimkų, šnipinėjusį Irane Bagdado naudai, pranešinėjusį Husseinui Teherano šaunamųjų raketų taikinius. Jis buvo nuteistas mirties bausme, tačiau tarpininkaujant Vokietijos vyriausybei, po ketverių metų iš kalėjimo paleistas. Pokalbyje su Vokietijos televizijos komentatorium H. Šimkus paneigė bet kokį šnipinėjimo darbą.

1994 m. rugpjūčio 3 d. "Frankfurter Allgemeine Zeitung" dienraštyje H. Šimkus prisipažino šnipinėjęs Irakui bei JAV, pvz. 1980 m. išvalgęs amerikiečių įkaltų JAV ambasadoje išlaisvinimo galimybes. Nuo 1985 m. jis buvo Irako šnipu, pasiekęs Teherane slaptus karinius dokumentus. 1980-88 m. Irano-Irako kare Bagdadas paprašė H. Šimkų stebėti rusiškų ginklų pristatymą Iranui. Tą darbą H. Šimkus puikiai atliko, o 1985 m. JAV atsiskakius Husseinui siūstį satelitų padarytas nuotraukas, Bagdadas vėl kreipėsi į H. Šimkų, prašydamas žinių iš pietinio Irano ruožo, nes Teheranas buvo numatęs jame didelį puolimą.

H. Šimkus gimė 1934 m. Erfurte, 1955-1964 m. sėdėjo buvusios Rytų Vokietijos kalėjime (šnipinėjimas); pabėgęs į Vakarų. 1980 m. jis atvyko į Teheraną kaip mašinų statybos inžinierius. H. Šimkus greitai išmoko kurdų, persų, afganų kalbas ir net tarmes, vedė iranietę. Dienraščiu H. Šimkus pasakė, kad šnipinėjimo darbą pradėjęs 1980 m. ir tik humanitariniais sumetimais. Gavęs iš Irako radijo siuntuvą, puikiai darbą atlikdavo, kol vienas kontrabandininkas jį išdavęs. Pajutęs "karštas pėdas" per Pakistaną pabėgo į Vokietiją. Su-

klastotu pasu ir amerikietiška viza jis vėl pasiekė Teheraną, tačiau grįžtant į Vokietiją H. Šimkus buvo suimtas Teherano orauostyje. Rugsėjo mėn. H. Šimkus numato skristi į Bagdadą ir Irake ieškoti Aleksandro Didžiojo lobio.

Rinkimų išvakarėse

1994 m. spalio 16 d. Vokietijoje įvyks naujo "Bundestago" – parlamento rinkimai. Iš anksto reikia pasakyti, kad kova vyks tarp CDU (krikščionių demokratų sąjunga) bei SPD (socialdemokratinė Vokietijos partija), nors savo "trigrasį" dar įmės "žalieji", liberalai, buvusios Rytų Vokietijos atstovai, pasivadinę demokratais bei dalinai respublikonai-neonaciai. Nepaisant vasaros atostogų (karščiai Vokietijoje iki 35°C) rinkiminė kampanija jau pradėjo dviejų didžiųjų partijų vadai, dabartinis kancleris ir CDU pirm. H. Kohl ir SPD pirm. R. Šarping, aplankydami Pomeraniją, Mecklenburgą, Tiuringiją, Bavariją. Gyventojų nuotaikos labai keičiasi. Įvairūs tyrimų institutai kiekvieną savaitę praneša partijų simpatikų duomenis. Persvara tuo tarpu esanti kanclerio H. Kohlio koalicijos, t.y. CDU, CSU (Bavarijos krikščionių) ir liberalų FDP (Laisvųjų demokratų, pirm. užs. reik. min. Kinkel). Taigi, dabartinė koalicija greičiausia vėl perims valdžią į savo rankas. R. Šarpingo partija prarado daug simpatijos Brandenburgo krašto parlamento rinkimuose, kai toleruodama buvusius komunistus, susijungė su "žaliaisiais" ir sudarė vyriausybę.

Bijoma neofašistų, kurie labai daug balsų surenka Bavarijoje. Tačiau leidžiant balsavime dalyvauti 41 partijai ir gruputei, jų vaidmuo nėra didelis. Tai skustagalviai jaunuliai, paragavę alkoholio, sukelia peštynes, puola svetimšalius, mėtė bombas – Molotovo kokteilius ir turkų namus, piešia "hakenkreucus" žydų kapinėse. Pasaulio akyse Vokietija gali atrodyti kaip prieškarinis rudasis siaubas. Iš tikrųjų taip nėra, nes panašių grupių yra ir kitose valstybėse. Tai gera medžiaga žiniasklaidai.

LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOS NARIAI įneša savo vėliavas į Holy Name katedrą Čikagoje, kur vyko seimo atidarymo pamaldos

“Mūsų kilmė - mūsų stiprybė”

Iš 81-jo Lietuvos vyčių organizacijos seimo Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Toks buvo pagrindinis Lietuvos vyčių organizacijos seimo, įkvėkusio 1994 m. rugpjūčio 4-7 d.d. Čikagos vidurmiestyje esančiame "Marriott" viešbutyje, šūkis. Ši galbūt mažiausiai Š. Amerikos lietuviams pažįstama lietuvių organizacija kiekvienais metais vis skirtinguose miestuose renkasi į savo seimus, kur svarsto savo dabartį ir ateitį, o taip pat vis ieško naujų galimybių pagelbėti savo tėvų ar senelių kraštui Lietuvai.

Siemetinis seimas, kurį surengė 16-ji kuopa, įsisteigusi seniausioje Čikagos – Bridžportu lietuvių kolonijoje (čia net seniausia Čikagos lietuvių – Šv. Jurgio parapija yra panaikinta) sutraukė apie 150 šios organizacijos atstovų iš maždaug 30 kuopų, išsimėčius visoje Amerikoje. Tai buvo šiek tiek mažiau, negu ankstesnėje seimai sutraukdavo, nes esą kiti nariai pabijoję didelių išlaidų ("Marriott" viešbutis yra vienas brangesnių Čikagoje).

Šio seimo rėmuose buvo ne vien tik posėdžiai ir organizacinių reikalų svarstymai. Įvyko dvejose pamaldose, susipažinimo vakaras "Polonija Grove", koncertas, gražus pokylis, "Pagalba Lietuvai" direktorių tarybos posėdžiai ir kt.

Gaila, kad šis seimas praėjo be beveik jokios reklamos lietuvių spaudoje, todėl apie jį mažai kas žinojo ir plačioji lietuvių visuomenė negalėjo jame dalyvauti, o daug kur tikrai būtų buvę įdomu nueiti.

Seimas buvo pradėtas pamaldomis Holy Name katedroje rugpjūčio 4 d. po pietų, kur šv. Mišias atnašavo Čikagos arkivyskupas kardinolas Joseph Bernardin, o jam asistavo vyčių veikėjai kunigai ir parapijų klebonai, o taip

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

pat italų kilmės kunigas klebonas Richard M. Dodaro iš parapijos, kurioje yra dabar prisiglaudę rengėjų – 16-sios kuopos vyčiai.

Prasmingą pamokslą pasakė Lietuvos vyčių aukščiausiosios tarybos dvasios vadas kun. J. Andrejonis, išskeldamas neseniai mirusio dr. Jokūbo Stuko nuopelnus, lietuviškai pacitavęs šio nuosirdaus organizacijos veikėjo žodžius (credo) Lietuvai. Savo žodyje šiltai vyčius, o taip pat ir visus lietuvius, įvertino ir kardinolas Bernardin. Jis prisiminė savo kelionę į Lietuvą 1991 m., kuri jam palikusi neišdildomą įspūdį, kai jis ten matė nepaprastai gilų lietuvių pamaldumą. Per šias pamaldas gražiai giedojo muz. Fausto Strolis diriguojamas vyčių choras, o vargonais grojo Sheila McAndrews. Ypač įspūdingai nuskambėjo giesmės "Parveski, Viešpatie" su jos pradiniais žodžiais: "Kaip grįžtančius namo paukščius, parveski, Viešpatie, ir mus".

THERESA BALČIŪNAS-DICELLA. 39 kuopos iš Kenošos pirmininkė, Lietuvos vyčių seime Čikagoje turėjo didelį stalą su jos pagamintais gintaro ir kitais suvenyrais. Ji čia matoma su viena iš savo padarytų lietuviškų lėlių

Nuotr. Ed. Šulaičio

Kariuomenės išvedimas - JAV prezidento nuopelnas

"The New York Times" žurnalistas William Safire jau prieš penkerius metus rašė apie Sovietų Sąjungos suirimą. Jis pats lankėsi Baltijos kraštuose, kai atviriau pradėjo reikštis kova dėl nepriklausomybės. Rugpjūčio 9 d. atspausdintame straipsnyje ("The Palm Beach Post") jis teigia, jog Latvija, Estija ir Lietuva buvo sovietų karalystės raktai. Vakarai niekad nepripažino Stalino sutarties su Hitleriu, ir JAV abiejų partijų prezidentai laikėsi tos pozicijos, tuo paskatindami Ukrainos ir Baltijos kraštų patriotus siekti nepriklausomybės. Jiems tai įvykdžius, Sovietų Sąjunga subyrėjo – bet liko pilkas debesys: Rusijos kariuomenė.

Safire rašo, kad Maskva teisingai norinti apsaugoti rusų teises Stalino "kolonizuotose" valstybėse bei išlaikyti radiolokacinę stotį. Iš tikrųjų grįžtančių kariškių nebuvo kur apgyvendinti Rusijoje. Taip pat kilo neo-imperialistinis politinis nusistatymas praradus sovietinę jėgą vyrauti "artimajame užsienyje". Nepaisant to, rugpjūčio 31 d. visi Rusijos daliniai pasitrauks iš Baltijos kraštų. Tai stebina daugelį Rusijos, Amerikos ir Baltijos diplomatų.

Pasak šio autoriaus, JAV prezidentas Bill Clinton turėjo daugiausia įtakos šio reikalo įgyvendinime. Nuo pirmo

visi šios organizacijos veikėjai, o taip pat ir dauguma atstovų yra jau gimę Amerikoje, o kai kurie jau yra Amerikoje gimusių tėvų vaikai arba sudarę mišrias šeimas. Stebina jų didelis noras padėti Lietuvai. Tą šios organizacijos nariai rodė daugelį metų ir dabar tai tebedaro. Ši jų pagalba labai pastebima jų "Pagalba Lietuvai" fondo darbuose (jau pasiūsta net 15 talpintuvų su įvairiomis gėrybėmis – daugiausia vaisiais Lietuvon).

Tik gaila, kad vyčiai negali pritraukti daugiau naujo kraujo, darbščių, energingų žmonių, kurie galėtų tęsti ir plėsti gražius šios organizacijos veikėjų užsimojimus.

TAIP VAIZDUOJA BALTIJOS VALSTYBES amerikiečių dienraštis "The Palm Beach Post"

"viršūnių" susitikimo su Rusijos prezidentu Jelcinu Vankuveryje iki paskutinio Neapolyje Clinton'as spaudė, kad Rusijos kariuomenė būtų išvesta. Jelcinas pats kritikavo Gorbaciovą dėl šio klausimo, bet pradėjęs savo kadenciją irgi atsidūrė prieš kariuomenės pareikštą reikalavimą pasilikti.

JAV prezidentas, pasikvietęs į talką Švedijos ministrą pirmininką, telefonu ir laiškais parodė didelį susidomėjimą Rusijos dėsimo priežastimis. JAV pastangomis radiolokatorių sumažinimas buvo įvykdytas Rusijos gynybai pritrūkimais sąlygomis, ir buvo sukurta \$160 milijonų dolerių grįžusių rusų kariškių apgyvendinimui. Vis dėlto Jelcinas neprimė nustatytos kariuomenės išvedimo datos skųsdamas didelį rusų spaudos Latvijoje ir Estijoje.

Safire teigimu, JAV prezidento apsilankymas Rygoje liepos 6 d. užtikrino Latvijos ryšius su Vakarais ir suteikė viltį, kad narystės NATO organizacijoje galėtų tikėtis ir rytiniai kaimynai. Savo kalboje Rygoje jis priminė nepriklausomybę išsikovojušius, teigdamas, jog negalima teisiu atimti mažumoms, nes laisvė be tolerantiškumo – tai nepilna laisvė. Tačiau vėliau, ryšydamas B. Jelcinui, jis užtikrino nematęs besikartojančių pažeidimų prieš rusus Baltijos kraštuose, ir pabrėžė, kad labai svarbu būtų nustatyti laiku išvesti kariuomenę ir atverti naują lapą ryšiams su Estija.

Nors Rusijos diplomatas Vitaly Churkin nemandagiai pasilgė su Estijos prezidentu Lennart Meri, tikėdamasis, kad šiam nepasiseks derybos su Jelcinu, ir net baltiečių patikimas Clinton'o padėjėjas Nick Burns daug vilčių nerodė, Rusijos prezidentas pagaliau davė įsakymą kariuomenei išvesti ją pačią dieną, kai paskutiniai kareiviai išvyks iš Berlyno.

Safire manymu, Clinton'as parodė savo nusistatymą bei diplomatiją ir padėjo nukreipti Rusijos imperialistinius kėsinimus į pietus labiau, negu į vakarus. RSJ

Knygų rėškla
"SAMOGITIA"
meniška ir išsami
knygos bei žurnalų.
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Mes Dainuojame
su dideliu entuziazmu priimta Los Angeles lietuvių (pristatytą birželio 5d.) galite įsigyti jį. Kasetės (45 min. ilgumo) kaina persunčiant į Kanadą ir JAV miestus - \$37.95 (JAV dol.), į Europą ir kitur - \$41.95, [Kaltifornijos gyventojai pridėkite \$2.50 vietinių mokesčių (sales tax)]. Čekių išrašyti:
NEOVISION PRODUCTIONS
P.O. Box 74277
Los Angeles, CA 90004
Kasetes gausite per 2-3 savaites. Užsisakdami pažymėkite kokios sistemos norite: NTSC (Kanadoje ir JAV), PAL (Europą, Pietų Ameriką ir Australiją).
Taip pat galite gauti sveikinimo kortelių su nuotraukomis iš "Mes Dainuojame" (8 kortelės ir vokai), kaina \$6.50, bei dideli (12x16) spalvotą plakata, kaina \$5.50. Prie kortelių ar plakato užsakymo pridėkite \$2.- pašto išlaidoms.

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
PIL CHAPEL 2100 Hurontario St., 279-7448
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORK CHAPEL 2337 Bloor St. W. 533-7954
Turner & Porter

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas
Toronto ir apylinkėse susitarus tel. **535-5000**
Hamilton ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. **1-800-561-3113**
(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)
Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**
Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**
St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. **1-800-561-3113**

Už pietinės Ontario provincijos ribų
Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.
Telefonu **Skambinkite**
apylinkių numeriai: **U.P.S.**
416, 519, 705 **1-800-668-7100**
613, 514 **1-800-465-2876**
403, 604 **1-800-665-2781**

Kainos
Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiądienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plius \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų).
Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plius \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

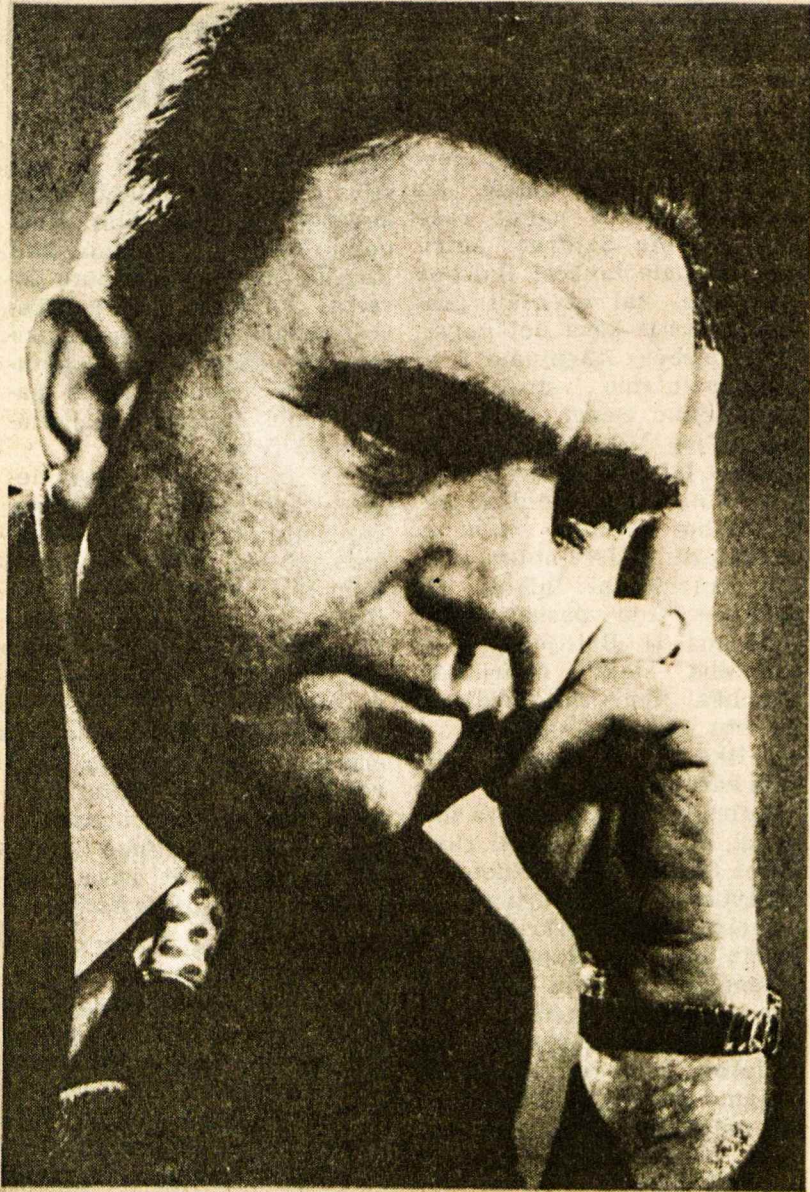
Standartiniai maisto siuntiniai
Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščio.
Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.
Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.
Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario
(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekių ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:
Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.
Daugiau informaciją gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Pirmasis "Tėviškės žiburių" redaktorius istorikas dr. ADOLFAS ŠAPOKA (1906-1961)

Istorikas a.a. Šapoka sugrįžo pas savuosius

ANGELIKA SUNGAILIENĖ

I patį lietuviškiausią kampe visose Kanados žemėje – Sv. Jono lietuvių kapinės Mississaugoje – 1994 m. liepos 15 ir rugpjūčio 6 d.d. iš Park Lawn (Etobicoke) kapinių buvo perkelti pirmoji "Tėviškės žiburių" red. dr. Adolfas Šapoka ir jo žmonos Ados palaikai. Jie amžinam poilsui atsigulė šalia savo mylimos dukros Aldonos, palaidotos čia prieš metus laiko.

Senelių karstų perkėlimu ir žmonos Aldonos paminklo pastatymu rūpinosi a.a. Aldonos Šapokaitės vyras Vitolis Šepelis, dukra Lijana ir sūnus Vitas. Drauge su šeimos nariais dalyvavo tetos – Valė Keccorienė ir Bronė Vasiene; pusbrodis Linas Vasys, pusseserė Roma Grinbergienė-Šapokaitė iš Vilniaus ir būrelis draugų. Lijana, Waterloo un-to ketvirtos kurso architektūros studentė, baigusi savo kursą pirmąją ir laimėjusi "Ontario Association of Architects" premiją, pati suprojektavo savo Mamai paminklą iš pilkai žalsvo Kvebeko granito.

Mišias Lietuvos kankinių šventovėje atnašavo kun. Jonas Staškus ir kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Vargonų muziką ir solo giesmes atliko Dalia Viskontienė. Naujai supiltus kapus ir paminklą pašventino ir maldas skaitė vyr. "Tėviškės žiburių" redaktorius prel. dr. Pranas Gaida. Bičiulių vardu prie kapo kalbėjo dr. Juozas Sungaila: "Mes, kurie turėjome progos džiaugtis jų gyvų draugystės šiluma, žinome, koks tai buvo tvirtai surištas šeimos branduolys. Jie mylėjo vienas kitą gyvi ir nebuvo išskirti nei mirtyje".

"Šapoka ir istorinė Lietuva – tai dvi neatskiriama sujungtos sąvokos. Aukštaitijos sūnus, išsimokslinęs ir dirbęs Kauno, Vilniaus, Prahos ir Stockholmo universitetuose, jis tyrinėjo Lietuvos istoriją iš pačių pirmųjų šaltinių. Jis vienas tų didžiųjų lietuvių mokslininkų, kuris savo kruopš-

čiu metodu darbu ir objektivių faktų vertinimu davė Lietuvai tvirtą valstybinį pagrindą ir atramą jos pačios istorijoje. "Tėviškės žiburiai", išgudytą Adolfą Šapoką ir po jo mirties perimti prel. dr. Prano Gaidos, tebėra šiandien mums visiems pats šviesiausias kelrodė ir lietuviybės išlaikymo atrama".

Nepriklausomoje Lietuvoje už mokslinius darbus prof. dr. A. Šapoka buvo apdovanotas Gedimino ordinu. Sovietų okupantams atėmus velionii galimybę dirbti mokslinėje srityje, šeimos išlaikymo rūpesčius perėmė visur šalia savo vyro ištikimai stovėjusi žmona Ada, kurios dantų gydytojos profesija dar nebuvo užkliuvusi okupantams.

Gausioje Toronto lietuvių kolonijoje Adolfas Šapoka, visų mėgiamas, visur laukiamas, kantriai nešė visuomeninio darbo našta, įsiūngęs į Kanados lietuvių bendruomenę. Katalikų federaciją, ateitininkus, Kanados lietuvių katalikų kultūros draugiją. Jo didžiausias rūpestis buvo tas, kad išitrauktų iš visuomeninio-publikistinio darbo sūkuri, negalėdavo skirti daugiau laiko tiesioginiams moksliniams darbui – istorijai, kurios reikšmė vis augo drauge su ilgėjančiu Lietuvos okupacijos metų skaičiumi. Prof. dr. A. Šapoka paliko didžiąją "Lietuvos istoriją" (1936), "Senąjį Vilnių" (1963), eilę išsamų istorinių straipsnių visuose svarbesniuose žurnaluose ir laikraščiuose, daugybę rankraščių ir užplanuotų darbų. Mirtis nutraukė jo gyvenimo siūlą pačioje darbymetėje, vos tešlaukusio penkiasdešimt penkerių metų.

Roma Grinbergienė-Šapokaitė, Lietuvos žurnalistų dr-jos pirmininkė ir "Lietuvos aidų" sporto šiekriaus vedėja, užbėrusi sauleje žemės ant dėdės kapo iš jo gimtojo Grybelių kaimo, kalbėjo: "Tautos nebūna išžudomos, bet miršta pačios. Lietuvių tauta nemirs, nes gyva jos dvasia" – rašė dr. Adolfas Šapoka. Šios jo mintys svarbios ir dabar. Lietuviška dvasia gyva ir tvirta kapinėse, ir čia, Anapilyje, ir Lietuvoje. Kapinėse jai niekas negresia. Tačiau gyvenime lietuviškai dvasiai yra iškili nemazą pavojų – ji yra susilpnėjusi. Mūsų visų gyvųjų pareiga saugoti ir stiprinti ją. Mirusiųjų atminimui ir Lietuvos ateičiai".

Kanados lietuviai, atsimindami a.a. Adolfą Šapoką, gerbia jo kapą, asmenybę, mokslą. Jo dvasia ir darbai netūno po antkapiu ar tarp viršelių, bet rusena dabartyje gyvi istorinės praeities tikrove ir tautinės dvasios sąmoningumu.

Jėzus vakar ir šiandien

Prancūzų sukurtas filmas

KUN. K. J. AMBRASAS

Ekrane plačiu, stambiu planu ryškėja nudaužytomis nosimis, giliomis akiduobėmis, didžiulės, atgrasios, šimtmečiais žemėje gulėjusios, pajodušios akmens statulos. Staiga, susirinkus žydų tarybos nariams – sinedrionui, – šios statulos virsta Jeruzalės senūnais, kurie nulemė doriausio iš visų doriausiųjų ir kilniausiųjų žemės žmonių, kiek jų buvo ir bus mūsų planetoje, likimą.

Arba kitas vaizdas. Antai įkalnėje sėdi 5000, neskaitant vaikų ir moterų. Jie alkani. Jei keliaus per kalnus tolimą kelią, gali nusilpti. "Gaila man minios..." Ir iš JO rankų penki kepalukai ir dvi žuvys virsta nesuskaičiuojama daugybe duonos gabalų, kurių pakako šitai miniai pamaitinti.

Štai tarp vienos Montrealio meno rūmų "Place des Arts" salės "Salle Wilfrid-Pelletier", kur susirinkę keliolika šimtų žiūrovų, ima vaikščioti iš scenos pabirusios aktorės su pailgais naminės, rupios ir, atrodo, dar krosnimi kvepiančios duonos kepalėliais, kuriuos dalija sėdintiems žiūrovams. Prie skirtingų religijų ir rasių, kalbų ir įsitikinimų žiūrovų pati simboliškai atkeliuoja kadaise stebukliu padauginta duona... Kokia prasminga akimirka! Kokia didi duonos laužymo ir dalijimosi reikšmė!

Koks svarbus ir įsakmus ženklas dabartiniam prieštaraivimui, partinių ginčų ir dėl rinkų besigurmančio, karštingai ilgo dolerio besigraibtančio pasaulio žmogui paprastos duonos kepalėlis, kriaukštelis. Lyg taikos balandis kraują liejančiam įtūziui, per amžių gelmes, per kartų kartas atkeliavęs iš Naujojo Testamento, iš Kristaus rankų, iš pirmųjų krikščionybės amžių!

Kas čia? Spektaklis? Later-na magica? Filmas? Taip. Juk čia perdm aktorijų vaidyba, – tikslis, apgalvota, palenkta vienai ir ryškiai idėjai, aiškiai ir didingai minčiai: ATSKLEISTI KRISTAUS ASMENYBĖ, IŠRYSKINTI SVARBIUSIOS JO GYVENIMO BRUOŽUS. Kiekvieno apaštalo, sakysim, Petro (akt. Jean-Pierre Leclercq), Andriejaus (akt. Laurent Huon), Jokūbo (Jean-Claude Sciconico), Jono (Michel Bertrand), Judo (Aaron Bihari) ir daugelio kitų vaidybą dažniausiai prateisia, pagilina, praplečia dažnai panaudotos kino galimybės.

Svarbiausia – jos padeda įprasmiti detale. Štai per sceną žingsniuoją KRISTUS. Iš tolo, ypač jei sėdėtum studentiško balkono pakrašty, negalėtum išžiūrėti nei jo veido bruožų, nei iš artėjan pažvelgti į JO akis, nei įvertinti įtaigios JO laikysenos, nei pagaliau išgirsti JO ir kitų aktorijų žodžius. Tačiau nematomi garsiakalbiai, taip sumaniai išdėlioti po visą teatro erdvę, ne tik kiekvieną žodį, – kiekvieną slapčiausią kuždesį, balso virpesį, vabzdžio čirptelėjimą ir krebždesį galingi stiprintuvai lygiai, stipriai paskleidžia po talpią ir architektūriškai gerai išspręstą teatro erdvę.

O ką jau kalbėti apie kitus šiam spektaklyje panaudotus plačiaekraninio filmo ypatumus! Aure, nespėjo KRISTAUS figūra dingti kalnuoto Izraelio krašto imituojančioje dekoracijoje, tarpkelių ir uolų vingiuose, o jau per visą sceną nutįsusiame 24 ilgio ir 8 metrų pločio ekrane iškart matai: KRISTUS, prie uolos prisiglaudęs, mąsto, žiūrėdamas į kalnuotas tolimas, vien tik

JAM težinomas mintis mintydamas.

Kokios gilių, kokios nuostabių ir geros JO akys! Kokia ori, didinga ir kartu kokia neįsakyta paprasta visa Dievo – Žmogaus laikysena, neįsmoningi drabužiai, širdies gelmes glostąs romumas ir gerumas!

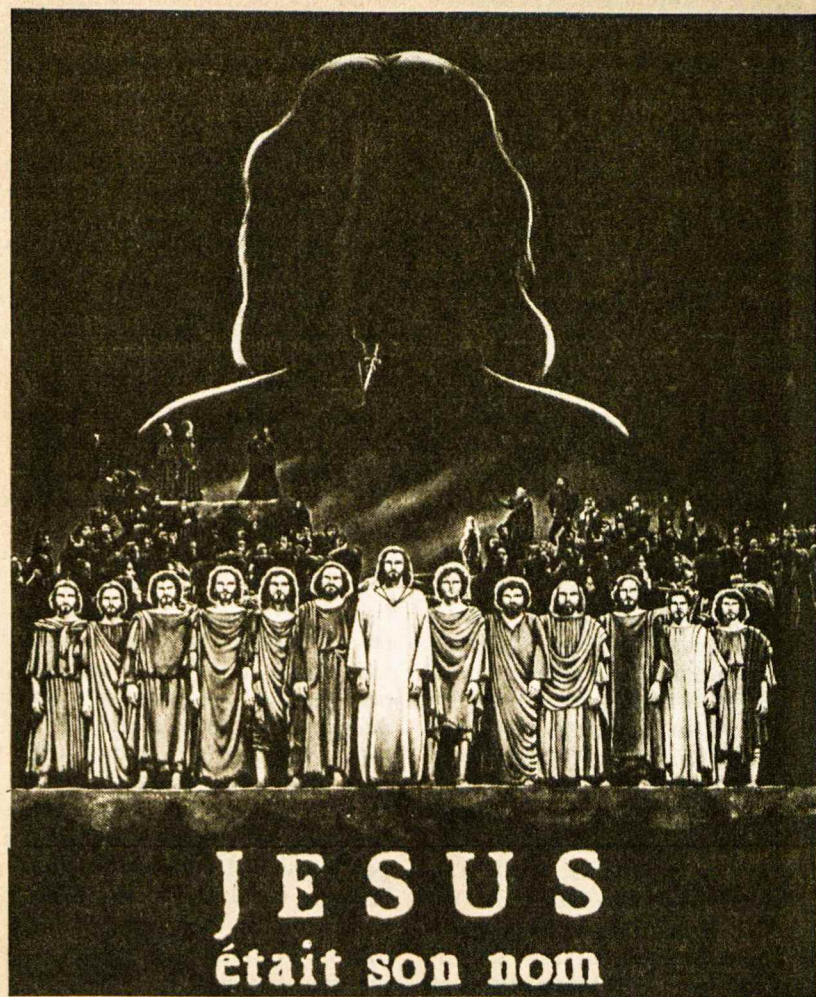
Jo vaidmenį atlieka akt. Pierre Goulet. Teatro ar kino kritikai – tai tikras atradimų ir studijų lobynas, įvilktas į lig žemės nudribusiųjų jupą, ilgais plaukais, trumpos barzdos, ramios eisenos vyriškis.

Sunku apibūdinti tokio sumaniai pastatyto sceninio kūrinio žanrą. Štai koks yra modernusis XX š. teatro spektaklis! Juk panaudotos ne tik nebylaus filmo galimybės (kalba už kadro tikrai keli balsai: Evangelistas, Kristus ir kartas nuo karto pasigirsta moters balsas), baletas, keliasdešimt aktorijų (iš jų daugiausia reikšmės turi dvylika apaštalių), galingiausias ir moderniausias 65 mm kino kameros, 10.000 vatų galingumo projektoriai, lakoniškai atrodanti, bet praktiška ir erdvi scena, aiškios, sudėtingiausios scenos ir ekrano sinchronizatoriai, išmoningos ir kartu subtilios dekoracijos. Jos leidžia ekrano juostoje ir kartu scenoje pajusti keleriopą judesio slinktį, stambaus ir tolimo plano, nusitęsiančio akiratin, vaizdo dermę ir kartu įvertinti, pasigrožėti įprasminta detale. O ji šiame spektaklyje

itin reikšminga. Gal net tiesiog visą šį spektaklį galima būtų pavadinti tamsiai rudos spalvos, mąslumo, šviesų, garso ir prasmingos detalės-simbolio sėkminga, drąsia, išraiškinga ir įspūdinga visuma.

Tačiau nusikalstume, jei pamirštume paminėti daugiaplanio, filosofiško, gilaus spektaklio kūrėjus. Taigi... *susipažinkime: Robertas Hoseinas (Robert Hossein) – režisierius statytojas, Alenas Deko (Allain Decaux) – Prancūzų akademijos narys, scenaristas. Hoseinas apie Prancūzijoje pastatytą ir visam pasauliui skirtą sceninį kūrinį "JO VARDAS BUVO JĖZUS" taip yra parašęs: "Šis spektaklis – pasakojimas apie Kristaus gyvenimą pagal keturias evangelijas, kur pakaitomis praeitis persipina su šiandiena, atsiskleidžianti čia pat žiūrovo akistatoje. Jis joje pats dalyvauja: yra ne tik liudytojas, bet ir tiesioginis veikėjas. Manom, kad šis spektaklis bus taikos, meilės ir vilties pasiuntinys, taip nepaprastai reikalingas mūsų dienai..."*

Labai gražiai Deko paaiškina, kodėl, turėdami tiek gerų aktorijų, jie leido jiems likti nebyliais, tarsi Čaplino laikų filmo aktoriais. Juk jie vien tik savo išraiška, savo judesiais per visą pustrėčios valandos trukmą spektaklį išbuvo netarė nė žodžio. Jie rėmėsi ir kilvėsi vien tik savo judesiu. Kalbėjo vien jų kūnas, į kurį jie, regis, sutelkė visas vidines galias. Bylojo jų veidas,

aplanga, kuriems talkino ir čiurlenančio vandens, cūkų, vėjo, perkūno, gatvės mašinų signalai ir įvairiausi kiti garai, spalvos, netikėčiausi šviestos atspalviai, įvairios techninės priemonės...

...Manęs dažnai klausia: "Ar sunku scenizuoti Evangeliją", – rašo Alenas Deko. – "Aš atsakau: 'Neįmanoma'. Štai kodėl mes jos nescenizavom. Kodėl sprauti į Jėzaus, Piloto, apaštalių lūpas įsivaizduotąjį dialogą, jei tasai dialogas jau su-

kurtas. Jis įrašytas pačioje Evangelijoje..."

Jei kas nors paklaustų: ar gali šiuolaikinis aktorius, dabartinė technika, teatro, baleto, kino, raškos menas tarnauti kilniems tikslams, užtektų paminėti, kaip teigiamą pavyzdį šį prancūzų menininkų sukurto, 40 milijonų dolerių kainavusį milžinišką spektaklį. Todėl gal išties be jokios dvejo- mes jos nescenizavom. Kodėl sprauti į Jėzaus, Piloto, apaštalių lūpas įsivaizduotąjį dialogą, jei tasai dialogas jau su-

Pranešimas iš Čikagos

Pagerbtos trys lietuvės

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Čikagos lietuvių moterų klubas 1994 m. birželio 26 d. Drury Lane Oakbrook Terrace puošnioje salėje savo 31-ame "Gintaro" pobūvyje pagerbė tris Lietuvai ir lietuviams nusipelnusias moteris: Danutę Bindokiene, Mariją Kriauciūnienę ir Mariją Rudienę.

Jau 1959 m. Lietuvos garbės gen. kons. Juzė Daužvardienė pasiūlė rengti "Gintaro" pobūvius ir juose visuomenę supažindinti su iškiliomis lietuviškomis, gintarėlėmis vadinamomis. "Gintaro" pobūvių pelnas skiriamas stipendijoms aukštojo mokslo siekiantiems lietuviams studentams, ypač studentėms. Bet šiais metais buvo pristatytos ir pagerbtos ne mergaitės – gintarėlės, bet nusipelnusios lietuvių moterys.

Vakaras pradėtas JAV ir Lietuvos himnais, kuriuos sugiedojė sol. Praurimė Ragienė. Sveikino Čikagos lietuvių moterų klubo pirm. I. Norbut ir vicepirm. E. Petraitis.

Po vakarienių stipendijų k-to narės G. Maluska, C. Matulė ir S. Žukas įteikė keturiems studentams 1994 m. stipendijas: V. Mac Abignani, R. Kvantas, G. Mikučauskui ir G. Vaitkevičiui iš Lietuvos. Jie padėjo lietuviškai ir angliškai.

Po to sol. Praurimė Ragienė nuotaikingai padainavo "Tai gražiai mane augino" – muz. V. Mikalauško, ž. J. Marcinkevičiaus; "Beržui, berželiui" – muz. O. Metrikienės, ž. Putino ir "Vasara" – muz. J. Gaižausko, ž. K. Federavičiaus. Jai akompanavo muz. Manigirdas Motiekaitis.

Čikagos lietuvių moterų klubo pirm. I. Norbut pristatė gar-

bės viešias: D. Bindokiene, M. Kriauciūnienę ir M. Rudienę.

Danutė Brazytė-Bindokiene – rašytoja, mokytoja, žurnaliste, dabartinė "Draugo" redaktorė. Taipgi redaguoja žurnalus "Švietimo gairės" ir "At-eitis". Yra "Laiskai lietuviams" redakcijos narė. Parašiusi nemažai beletristikos, skirtos vaikams bei jaunimui. Premijuotos knygos "Mieste nesauku" (1970) ir "Parkas anapus gatvės" (1973). Knyga "Lietuvių papročiai ir tradicijos" išleista trimis leidimais. Paruošė daug pedagoginės literatūros lietuvinistinėms mokykloms. Priklauso ateitininkių "Šatrijos" korporacijai, Lie-

tuvių rašytojų draugijai ir Lietuvių žurnalistų sąjungai.

Marija Jonuškaitė-Kriauciūnienė reikšėsi auklėjimo, kultūros, politinėse bei visuomeninėse organizacijose. Baigusi Lietuvoje Pedagoginį institutą. Vokietijoje studijavo filosofiją ir filologiją. JAV-bėse daug dirbo lietuvių ir amerikiečių organizacijose. Kaip lietuvių papročių ir tradicijų žinovė dirba Balzako kultūros muziejuje. Rengia parodas, skaito paskaitas, kalba radijo ir TV laidose apie lietuvių liaudies meną. Už veiklą yra pagerbta amerikietišku žymeniu. Čikagos lietuvių moterų klubo garbės narė. Kurį laiką Lietuvos vicekonsulė Čikagoje. Šiuo metu visą lai-

Čikagoje 1994 m. birželio 26 d. buvo pagerbtos trys lietuviškos veiklos žymėnės. Iš kairės: DANUTĖ BINDOKIENĖ, MARIJA KRIAUCIŪNIENĖ ir MARIJA KRIAUCIŪNIENĖ. Nuotr. W. S. Curtis

Pagerbtosioms buvo įteikti žymenys – graviruoti kristalai. Visos padėkojo rengėjams už jų pagerbimą, o S. Žukas – visiems Čikagos lietuvių moterų klubo komitetams, prisidėjusiems prie šio pobūvio rengimo; dėkojo atsilankiusiems svečiams, kvietė visus toliau pabendrauti ir pašokti, grojant Algimanto Barniško muzikinei grupei.

• Mirtis yra tada prasminga ir graži, kai ji ne mirčiai, o gyvenimui skirta. Kada tauta prieina tokią lemtingą kryžkelę: išlikti ar žūti, tautai turėtų pasirinkti gyvenimą, ne mirtį. (J. Aistis)

\$\$\$\$ SIUNČIAME DOLERIUS Į LIETUVĄ \$\$\$\$

KAIRYS BALTIC EXPEDITING greitai ir garantuotai pristato Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas, ir pasirašyta pakvitavimą jums atsiųsime. Persiuntimas iki \$2,000.00 4% plus pristatymas. Siunčiant daugiau kaip \$2,000.00 tik 3% plus pristatymas.

* Siunčiant didesnes sumas, yra nuolaida.
* Galime nuvežti į Lietuvą palikimus ir Lietuvoje sutvarkyti pas notarą.
* Vaziuojant jums ilgesniam laikui į Lietuvą, mes galim persiųsti jūsų pensijos pinigus pagal jūsų nurodymus.

	AMERIKOS DOL.	KANADOS DOL.
Siunčiama suma		
Patarnavimas 4% arba 3%		
Pristatymas į rankas	12.00	15.00
Iš viso:	\$00	\$00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel.	Tel.	

Rašyti čekį arba pašto perlaidą (money order) KAIRYS BALTIC EXPEDITING ir siųsti 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6. Turėdami klausimų skambinkite Vytui ar Genei Kaiiams, tel. 905-643-3334, fax 905-643-8980

Sutton GROUP

reality systems inc. RAIMUNDAS (Raymond) PACEVIČIUS

Jei norite pirkti ar parduoti namą praeime kreipkitės šiais telefonais: darbo tel. 905-896-3333 (24 val.); namų – 905-524-3899; fax 905-848-5327. Adresas: 1528 Dundas St. West, Mississauga, Ont. L5C 1E4 Queensway-Cawthra, atskiras namas dideli šeimai, 8 kambariai, dvigubas garažas, arti QEW, mokyklos, autobuso sustojimo. Skambinti tel. 905-896-3333.

Šešiasdešimt šeštoji "Metmenu" knyga

ALFONSAS NAKAS

Kruvinai raudonu viršeliu ir ant jo baltais įrašais birželio vidury atėjo knyga, kurios ženklai skelbia: "66/1994/ metmenys/kūryba ir analizė". Visas, kaip čia atkartota, tik kiekvienos eilutės įrašai tolydžiu mažėjantys, o "kūryba ir analizė" vos beįskaitoma.

Pradedama Alberto Zalatoriaus, įžymaus literatūros kritiko rašiniu, pavadintu "Mūsų literatūros depresija: simptomai, priežastys, prognozės". Dalykiškai ir žinoviškai kalbama apie jau bendrą literatūrą krašte ir išeivijoje. Visur nuosmukio simptomai, nes kūrėjų ir skaitytojų apatija, politinės rietenos ("Ginklams žvangant, mūzos tyli"), sumaterialėjimas, literatūrinių srovių stiglius. Prognozuojant, tik vienas kitas šviesesnis sakinys. Gale paaiškinta, jog straipsnis paruoštas iš VIII Mokslo ir kūrybos simpoziume skaitytos paskaitos.

Išnyčiausias, didžiausias ir suprantamiausias turbūt kiekvienam skaitytojui išeivijos išaugintas literatūros kritikas Rimvydas Šilbajoris susikaupia ties dviem Lietuvos poetais — Donaldu Kajoku ir Sigitu Parulskiu bei dviem prozininkais — Ričardu Gaveliu ir Leonardu Gutausku, prabėgom paliesdamas dar du poetus — Marcelių Martinaitį ir Julijų Kelerą. Nors jo straipsnio pavadinimas irgi skamba pesimistiškai ("Atviros žaizdos naujojoje Lietuvos literatūroje"), bet turinys nerodo išsimeimo ar apatiškos. Priešingai — atskleidžia savotiškus literatūros disidentus, sovietinėje sistemoje tegalėjusius kurti "užkimstomis burnomis", tai dabar nemetus rašyti taip, kad nuo enciklopedinio žodyno pagalba sukurtų tikrą ar išsivadavusių gyvenimo šlykštinių skaitytojams ausys linksta (pvz. Gavelio "Vilniaus pokeris" ir "Vilniaus džiazas"). Minimi poetai, žinoma, subtiliesni (duodama nemažai citatų), tad jų žaizdos ir tikresnės, ir gilesnės.

Šilbajoriui įkandin išspausdintas literatūros profesorės Viktorijos Dautotytės rašinyje apie keturias senyvas Lietuvos moteris ("Trys prozos tekstai, keturi moterų likimai"). Tas "ketvirtasis likimas" eina pirmuoju ir apie jį parašyta daugiausiai ir jautriausiai. Čia autorė kalba apie savo "babūnelę" Paulinę Stulginskienę (iš prezidento Aleksandro tolimesnės atšakos). "Babūnelę" pristato kaip visokios išminties ir gerumo versmę, kuria autorė gavinsis iki mirties. Kitos ryškios moters moters pamotės iš literatūrinių kontekstų: Žemaitės apysakos "Sutikai" bevardė Senoji; Antano Vaičiūnaitis apsakymo "Tavo veido šviesa" senoji Teresė; ir Romualdo Granausko apsakymo "Gyvenimas po klevu", taipgi bevardė "Senoji su juoda skarele" (abi bevardės senąsias papuošiau didžiąja S, nors išspausdinta mažosiomis). Dautotytės rašinius skaityti lygiai gera, kaip ir Šilbajorio.

Visai prie knygos galo išspausdinta nedidelė Leonarda Gutausko romano "Vilko dantų karoliai" recenzija. Rašo Artūras Tereškinas. Niekaip nesupratau jo vertinimo — kur teigiamybės, kur kas neigiamas. Turbūt "Karoliai" perskaičius, ir recenzija būtų aiškesnė.

"Tuštuma ar civilizacijos židyns?", klausia Vytauto Kavolio referato antraštė. Cituoją rašinio teksto trečiąją sakinį: "Bet apie europinę valstybę norisi klausti: ar vyksta joje ir 'civilizacinio lygio' procesai, tokioje plotmėje ir tokiu mastu, kad būtų galima sakyti, jog civilizacijos likimas sprendžiamas ir Lietuvoje?" Trylikos puslapių teksto gale atsakoma, kad Lietuva yra kaip bet kuri Vakarų civilizacijos vieta. Yra individų su (tekste išvardintomis) problemomis grumtis, tik stokoja "daugiaplotmių, daugia-kryptių kultūros sąjūdžių".

I 27 puslapius išsiplėtusi Aleksandro Štomo studija "Tautos postkomunistinėje pasaulėtvarkoje". Pradžioje paaiškina, kad tarp Rytų ir

Vakarų vyko kova dėl ideologinių skirtumų, ilgai gvilde-na tautų-tautinių mažumų-valstybių santykius posovietinėje Europoje ir apskritai pasaulyje. Žvelgia į liberalių demokratijų ateitį, kurdamas idealistinių valstybių teoriją. Jeigu kažkas panašaus, ką A. Štomas siūlo, būtų įgyvendinta, pasaulyje pasibaigtų karai, klestėtų laisvė ir gerovė. Iš paaiškinimų gale sužinome, kad studija rašyta angliškai (turbūt akademiniams tikslams) ir išversta Leonido Donskio.

Algimanto Valantiejaus straipsnio pavadinimas "Modernūs lietuviai nacionalizmas: I" leidžia spėti, kad ateity skaitysime straipsnio II, gal ir III dalį. Nagrinėja lietuvišką nacionalizmą ne tik Sąjūdžio atokaitoj, bet ir užgriebia jo apraiškas nepriklausomoje Lietuvoje prieš okupacijas (jaunalietai). Sąjūdį laiko stebuklu.

Didelio dėmesio vertas politinis Leonido Donskio straipsnis apie Vytauto Landsbergio ir Algirdo Brazausko asmenybes bei jų darbus ("Visiems laikams užgesusios galimybės"). Sukritikuoja, tiesiog į miltus sumala abu. Landsbergiui kliūva už blogų bendradarbių pasirinkimą, už ironiją, net už kažką reikišnią, barzdelę. Brazauskas vertinamas dar blogiau, iš tikrųjų visi nuvertinamas. Be pavardžių labai teigiamai atsiliepiama apie Stasį Lozoraitį ir labai blogai apie Kazį Bobelį. Straipsnis būtų kur kas įdomesnis, jeigu ne ta Donskio kalba, kurios daugelio žodžių nerasi jokiam žodyne.

Knygoje randa vietos keletas poetų: Judita Vaičiūnaitė, Kornelijus Platelis, Donaldas Jakokas, Aldona Veščūnaitė. Trumpučių ironiškų dramų kūrėjas Kostas Ostrauskas šį kartą parašęs net 24 puslapių parodiją "Oi grybai, grybai", su paantrašte "Gyveno kartą senelis ir senelė: II". Paantraštės pavadinimu veikaliuką skaitėme prieš keletą metų. Tuomet senelis ir senelė, praradę savo vienintelį sūnį, į savo namelį imdavo gyventojus studentus ir užmušdavo plaktuku. Dabar žudymo būdas "pagerintas": studentas nuonuodijamas grybais. Rengiant spektaklį, čia būtų "Senelis ir senelės" antrasis veiksmas. Žaismingas žodžių pasirinkimas, pasakiškas siužetas. Prasmę kiekvienas skaitytojas — žiūrovas gali savaip suvokti...

Dailei atstovauja du kūrėjai: Stasys Eidrigevičius su grafišku vyro, bene vienuolio portretu ir Indrė Lukaitė su šešiais piešiniais. Danas Lapkus pateikia aptariamą jos kūrybos, kuri esanti "petravičiška".

Pačiame knygos gale įdėtas

"Metmenims" labai nebūdingas Algimanto Banelio rašinys apie Kanados lietuvių architektūrinius ir kitokius pastatus ("Lietuvių statiniai Kanadoje"). Aiškiai ir teisingai aptaręs Kanados lietuvių apskritai, pasakoja apie šventovių, rūmų, kapinių kūrybą (jei taip galima išsireikšti). Daugiausia vietos skiria Torontui bei Mississaugai, bet prabėgom sumini lietuviškus statinius ir kitose Kanados vietovėse. Nei autoriaus biografinės nieiškojė, nujaučiame jį esant architektą. Jis gerokai piktas, nors iš ribų neišeina. Jo išvada maždaug tokia: Kanados lietuviai architektai nieko išskirtinai gražaus, būdingo nesukūrė, bet vidutiniškai nesiskiria nuo nelietuvių vidutinybės.

Lituanistinio švietimo medžiaga archyvui

Išeivijos lituanistinių mokyklų istorinė medžiaga telkiama Pasaulio lietuvių archyve Čikagoje. Turintieji tokios medžiagos prašomi ją siųsti Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui Čikagoje

DR. KESTUTIS PEČKUS

Užsienio lituanistinės mokyklos ir pedagogikos mokslininkų teorinė ir praktinė veikla užima išskirtinę garbingą vietą mūsų tautos kultūros istorijoje. Istoriniai ir politiniai Lietuvos valstybės lūžiai, gimtojo krašto netektis, trėmimai, tautos dvasinės kultūros naikinimas nepajėgė išsveturi atsidūrusių lietuvių atimti noro mokyti ir šviestis, steigti lietuviškas mokyklas ir jose ugdyti vaikų pagarbą bei meilę gimtajam žodžiui, kultūrai ir tradicijoms.

Ištrema iš gimtojo lizdo lietuviškoji tautinė mokykla atgimė Rusijoje Pirmojo pasaulinio karo metais. Vėliau, Sibiro ledynuose, gulaguose vaikams užmiršti gimtosios kalbos neleido lietuvių tėvai; prasmingos nepriklausomos Lietuvos švietimo tradicijos, kiek leido galimybės ir jėgos, buvo tęsiamos pokario Vokietijos lietuviškoje "vargo mokykloje". Lietuvių viltys greitai sugrižti į išlaisvintą Lietuvą neišsipildė, bet tremtinių mokytojų įskiepyta meilė ir pagarbą gimtajam kraštui, kalbai jaunimas perdavė savo vaikams ir vaikaičiams, iki šiol visuose pasaulio kraštuose dirbančioms Lietuvai.

Niekas tikriausiai negalės paneigti, kad lietuvių išlaikyti užsienyje padėjo ir padeda įvairios švietimo besirūpinančios organizacijos ir lituanistinės mokyklos, kurių gyvavimo 45-metį minime šiais metais.

Tai matyti ir iš Pasaulio lietuvių archyve Čikagoje esančios negausios ir dar nesukataloguotos, bet visiems itin

Ši medžiaga į Pasaulio lie-

1994 metų Vasario 16 gimnazijos abiturientai su klases auklėtoju ir gimnazijos direktorium A. ŠMITU. Nuotr. M. Šmitienės

tuvų archyvą pateko įvairiais keliais: vieni patys padovanojo, kitų giminės, draugai ar artimieji atnešė, trečių buvo paprašyta... Jei nebūtų buvę istoriko V. Liulevičiaus, tikro Lietuvos patrioto, Istorinės medžiagos rinkimo komisijos pirmininko, vargu ar turėtume Vokietijos DP storišmingos medžiagos. Vertingų, bet daug kam dar nežinomų duomenų apie lietuvių tremtinių vargo mokyklas yra ir Vokietijos DP stovyklų archyve, kuris yra PLA dalis.

vyklų archyvą, kuriame randame itin svarbių žinių ir apie lietuvių tremtinių mokyklas, mokytojus, mokinius, M. Židonio vadovaujamą LTB Švietimo valdybos darbą. JAV lituanistinių mokyklų istorijos rinkimu 1962 m. susirūpino JAV LB Centrinių švietimo taryba ir šiam darbui paskirtas jos narys V. Binkis. Jo pastangomis buvo surinkta 41 JAV lituanistinės mokyklos istorija. Tačiau tai tik mažas lašas didžiulėje jūroje... Juk lituanistinių mokyklų, įvairių švietimo besirūpinančių organizacijų buvo žymiai daugiau, jos veikė ir tebeveikia ne tik JAV, bet ir Australijoje, Kanadoje, kituose žemynuose ir valstybėse.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui Čikagoje, jos pirmininkui prof. dr. J. Račkauskui ir kitiems bendradarbiams kilo sumanymas PLA rėmuose sudaryti atskirą švietimo archyvą, papildyti ir sutvarkyti ten jau esančią medžiagą ir pakviesti visus užsienio lietuvius prisidėti prie šio kilnaus darbo.

I talką tvarkant švietimo archyvą bei toliau tęsti savo lituanistinio švietimo istorijos

tyrinėjimus pakviestas ir šių eilučių autorius, Vilniaus Pedagoginio universiteto dėstytojas, kurio kelionė ir išlaidų finansškai parėmė LTSC.

Paskelbus Čikagos laikraštyje "Draugas" kreipimąsi "Padėkime kaupti užsienio lietuvių švietimo archyvą", atsiliepė ne vienas užsienio lietuvis, kuris perdavė daug vertingų lituanistinių mokyklų istoriją liudijančių dokumentų, vadovėlių, knygų ir kita.

Taigi švietimo archyvas jau tvarkomas, renkami ir kaupiami dokumentai, parodantys lituanistinių mokyklų ir užsienio lietuvių švietimo nuėitą prasmingą kelią. Lituanistikos tyrimų ir studijų centras Čikagoje iki šių metų pabaigos yra pasiryžęs sukaupti kiek galima gausų ir vertingą švietimo archyvą. Todėl jis prašo visų kraštų buvusių ir dabartinių lituanistinių mokyklų vedėjų (direktorių), mokytojų, vadovėlių ir mokyimo priemonių autorių, mokinių ir tėvų nuosirdžios paramos — atiduokite užsienio lietuvių švietimo archyviui tą, kas, jūsų nuomone, turi išliekamąją vertę ateinančioms kartoms. Tegul po mūsų atėję pamato nuosirdžias lituanistinio švietimo pastangas ugdyti jaunimo meilę tėvų kalbai, Lietuvos tradicijoms ir papročiams.

Dokumentus švietimo archyvui priima LTSC (5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA). Informacijai tel. 312-434-4545.

Nuosirdžiai tikimės visu Kanados lietuvių, neabejingų lituanistinio švietimo istorijai, pagalbos.

Lietuvių liaudies menas Kanadoje

Kanados socialinių ir humanitarinių mokslų taryba (The Social Sciences and Humanities Research Council of Canada) paskyrė Trento universiteto profesorėi Joanai Belickaitėi (Vaštokienei) stipendiją tiriamajam darbui tema "Lietuvių liaudies menas Kanadoje". Tyrinėtoją ypač domina lietuvių tautodailė, kurtą trijų lietuvių ateivių kartų Kanados kultūriniame kontekste. Pagrindinis šio darbo tikslas — nustatyti tradicinio lietuvių liaudies meno vaidmenį išsaugojant ir stiprinant kultūrinį lietuvių elementą Kanadoje.

Numatoma apžvelgti du lietuvių meninės kūrybos lygmenis: liaudies meną, sukurta remiantis giliomis tautodailės tradicijomis (pvz. audinius, medžio drožinius ir pan.), bei profesionalių lietuvių kilmės menininkų sukurtus tapybos, grafikos ar skulptūros darbus su akivaizdžiais etninės kultūros bruožais.

Siekiant užsibrėžtų tikslų, šiame darbe bus naudojami sekančios tyrimo būdai: 1. liaudies ir profesionalaus meno rinkinių aprašymas, įtraukiant tiek asmeninius, tiek Lietuvių bendruomenei priklausančius rinkinius; 2. medžiagos rinkimas bibliotekose, archyvuose bei muziejuose; 3. pokalbiai su liaudies menininkais mėgėjais; 4. pokalbiai su profesionaliais, meninį išsilavinimą turinčiais dailininkais; 5. po-

kalbiai su asmenimis, atstovaujančiais trims Kanados lietuvių kartoms.

Šis tiriamasis darbas bus atliekamas daugiausia pietinėje Ontario provincijos dalyje bei Montrealyje ir jo apylinkėse.

Bus plačiai remiamasi lietuvių liaudies meno rinkiniais, saugojamais dviejuose didžiausiuose Kanados muziejuose — Civilizacijos muziejuje (The Canadian Museum of Civilization, Hull, Quebec) ir Karališkajame Ontarijo muziejuje (The Royal Ontario Museum, Toronto, Ontario).

Prof. Belickaitė (Vaštokienė) kviečia Kanados lietuvių bendruomenę aktyviai prisidėti prie jos tyrinėjimų. Ji norėtų užmegzti arimesnius ryšius su dailininkais, meno rinkėjais ar šiaip asmenimis, kuriuos domina lietuvių liaudies meno vaidmuo Kanadoje. Ji ypač tikisi našaus bendradarbiavimo su jaunais, profesionaliais lietuvių kilmės dailininkais, neseniai baigusiais meno studijas. Rašykite profesorėi Belickaitėi (Vaštokienei) lietuvių arba anglų kalbomis. Prof. Joan M. Vastokas, Chairperson, Department of Anthropology, Trent University, Peterborough, Ont. K9J 7B8. Tel. 705-748-1503, FAX 705-748-1613. E-MAIL JVASTOKAS@TRENTU.CA Inf.

(Iš anglų k. vertė Gediminas Lankauskas)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dr. Aleksandras Štomas, profesorius JAV Mičigano valstijos Hillsdale koledže, viešėjo Lietuvoje ir skaitė tris paskaitas Klaipėdos universitete — "Tautos postkomunistinėje pasaulėtvarkoje", "Ideologijų studijos nūdienos socialiniuose moksluose", "Kaitos problema pokomunistinėje Lietuvoje".

Vytauto Didžiojo universiteto iškilmingame senato posėdyje birželio 17 d. bakalauro diplomus gavo jau antroji absolventų laida, o VDU garbės daktoratai buvo suteikti kaliforniečiui poetui Bernardui Brazdžioniui ir kalbininkui Zigmui Zinkevičiui, žymiausiame lituanistui dabartinėje Lietuvoje. B. Brazdžionio poezijos nuopelnus apibūdino prof. Vytautas Kubilius, Z. Zinkevičiaus lituanistinius darbus — prof. Aleksandras Vanagas. Šia proga buvo prisiminti šiemet mirę du VDU garbės daktarai: archeologė Marija Gimbutienė — vasario 2 d. Los Angeles mieste, diplomatas Stasys Lozoraitis (sūnus) — birželio 13 d. Vašingtone.

Balys Gaidžiūnas, iš Klivlando Lietuvon grįžęs tautininkų veikėjas, "Dirvos" redaktorius ir poetas, įsikūrė Vilniuje. Rašytojų klube gegužės 12 d. jį pasveikino Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirm. M. Martinukas. Jo ten laukė ryšius norintys atkajinti bendraamžiai kėdainiškiai bei kiti jaunesni poetinio žodžio gerbėjai. Su B. Gaidžiūno gyvenimo vakaro dalyvių suspažindino tėviškėnas literatūros kritikas J. Linkevičius, primindamas ne tik poeziją, bet ir jo redaguotą "Jaunąjį ūkininką". B. Gaidžiūną sveikino ir jo bendraklasė Kėdainių gimnazijoje Kazys Ulvydas, dabar jau platus pripažinimo susilaukęs kalbininkas. Pokalbiuose buvo prisiminti ir rašytojas Juozas Paukštelis (1899-1981), ilgametis Kėdainių gimnazijos mokytojas bei jos direktorius. B. Gaidžiūno eilėraščius skaitė aktoriai U. Nasvytytė ir S. Kubilius. Iš įrašų kasetės skambėjo jo žodžiais sukurtos dainos bei giesmės.

JAV gyvenančios poeto kun. Leonardo Andriekaus OFM, amžiaus aštuoniasdešimtmetis centrinėje Skuodo bibliotekoje paminėtas jo poezijos rinkinys bei rinkinių jo poezijos rinkinių jo poezijos raštų paroda. Mat sukaustuvininkas yra gimęs 1914 m. liepos 15 d. Barstyčiuose, dabartiniam Skuodo rajone. Parodą surengė savo kraštiečių poetų garsinantis Skuodo rajono literatai. Lietuvoje nėra jo gausių poezijos rinkinių, tik 1991 m. išleista rinkinė "Pasilikau tik dangų mėlyną". Iš jos išvykęs dar prieš II D. karą, kun. L. Andriekus, OFM, išeivijoje pripažinimo susilaukęs poetas, gimtuosiuose Barstyčiuose lankėsi tik 1989 m. rudenį. Jis ten atnašavo Mišias, dalyvavo Skuode įvykusiame literatūros vakare. Antrą kartą buvo atvykęs 1993 m. jau nepriklausomybę atgavusiam Lietuvon. Tada spalio 28 d. įsijungė į Simono Daukanto 200 metų gimimo sukakties minėjimą, laikė Mišias Barstyčių šventovėje ir skaitė eilėraščius literatūrinėje popietėje.

Didžiausiuose dailės rūmuose Bonnoje gegužės 27 d. buvo atidaryta iki spalio 16 d. truksianti meno kūrinių paroda "Europa, Europa". Ji buvo skirta dailės modernizmo raidos šimtmečio sukakčiai Vidurio ir Rytų Europoje. Ta vokiečių surengta paroda turėjo daug skyrių, apimančių įvairių meno rūšių. Fotografijos skyriuje Lietuvai atstovavo V. Balčyčio, A. Budvyčio ir G. Trimako nuotraukos. Didžiausia staigmena parodos lankytojams betgi tapo devyni M. K. Čiurlionio kūrinių: "Saulėtekis" (1904), keturi iš ciklo "Tvanas" (1904) ir keturios "Saulės sonatos" dalys (1907). Jie buvo išstatyti pirmajame skyriuje, atspindintiame modernizmo raidą nuo simbolizmo iki abstrakcionizmo, šalia kitų žymiųjų dailininkų darbų. Iš Kauno atvykęs M. K. Čiurlionio dailės muziejaus direktorius Osvaldas Daugelis žurnalistas supažindino su didžiuoju mūsų tautos genijumi.

Trapias M. K. Čiurlionio dailės darbai Vokietijon buvo atsiųsti laivu, kiekvienas atskirai ir saugiai įpakvuotas su jam tinkamomis oro sąlygomis. Jie buvo apdrausti beveik keturiomis milijonais Vokietijos markių. Paviešlų saugumą tikrino jų apsaugą sudaryta speciali komisija. Anksčiau panašiu būdu M. K. Čiurlionio tapybos darbai buvo nusiųsti ir parodon Japonijoje.

Helsinkyje įsteigta K. Doneičio draugija pradėjo leisti suomių kalba lituanistinį žurnalą "Donelaitis". Jį redaguoja suomė Riitta Jalonen. Žurnale yra nemažai medžiagos apie Suomijos ir Lietuvos ryšius. Ji papildoma rašininiais Lietuvos istorijos ir dabarties temomis.

Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyrius surengė pavasarinę šio miesto dailininkų darbų parodą Kauno paveikslų galerijoje. Parodon įsijungė 55 dailininkai, jai parūpinę daugiau kaip šimtą kūrinių. Skyriaus nariai jai galėjo pateikti po tris darbus, o jai nepriklausančių dailininkų tik kai kuriuos kūrinius pasirinkdavo vertintojų komisija. Tad parodai trūko bendro vaizdo. Vyravo tapybos darbai, bet buvo vos kelios akvarelės ir tikrai viena kita skulptūra. Kauniečiai grafikai ruošiasi atskirai savo kūrinių parodai šį rudenį.

Jonas Graičiūnas, vyresniosios kartos poetas ir vertėjas, gimęs 1903 m. birželio 10 d. Tbilisyje, mirė Vilniuje š. m. rugpjūčio 1 d. Tėvų 1906 m. parvežtas Lietuvon, jis mokėsi Kupiškio progimnazijoje, Panevėžio gimnaziją baigdamas 1925 m. Velionis Lietuvos universiteto humanitarinių mokslų fakultetą baigė 1932 m. Pradžioje dirbo mokytoju, vėliau — ELTOS redaktoriumi ir referentu, Lietuvos radiofono redaktoriumi Kaune. Eilėraščius spaudoje pradėjo skelbti 1924 m. Nepriklausomoje Lietuvoje išleido tik pirmuosius rinkinius. Pažangą sukludė ištėrimas Sibiran, Irkutsko gulagė praleistas 1949-56 m. laikotarpis. Grįžęs Lietuvon, išleido kelis rinkinius, bandydamas prisitaikyti prie sovietų reikalavimų. Išvertė keletą poezijos ir prozos knygų. Velionis buvo pašarvotas Lietuvos rašytojų sąjungoje Vilniuje, palaidotas rugpjūčio 3 d. Ramygalos kapinėse.

1993 m. liepos 21 d. įsteigto Žemaičių akademijos pirmoji sesija, pavadinta IV-ja Varnių konferencija, įvyko š. m. liepos 28-31 d.d. Varniuose. Apie šią Varnių kultūros istorijai skirtą konferenciją Aurėlija Kretavičiūtė "Lietuvos ryto" skaitytojams rašo: "Lietuvos istorikai, archeologai, literatūrologai, etnografai paruošė daugiau kaip dvidešimt pranešimų, žemaičių muziejus 'Alka' darbuotojai surengė parodą 'Varniai archeologinėje ir ikonografinėje medžiagoje'. Žemaičių kultūros draugijos Telšių pavieto folklorinis ansamblis 'Inšula' pateikė Varnių apylinkių dainų programą, klaipėdiečiai skulptoriai Arūnas Sakalauskas pristatė paminklo projektą Mikalojui Daukai ir Merkelii Giedraičiui, kurį numatyta pastatyti Varniuose..." Žemaičių akademija šioje sesijoje priėmė pirmąjį aktą savo garbės nariu paskelbė kraštotyrininką Konstantiną Bružą, buvusį Lietuvos karininką, Sibiro tremtinį iš Plungės rajono Žemaičių Kalvarijos. Jis ryžosi surinkti materialinius bei dvasinius nuostolius, kuriuos sovietinės okupacijos metais patyrė Varduva pavadinatos Žemaičių Kalvarijos apylinkės gyventojai. Žemaičių akademijai vadovauja rektoriumi išrinktas istorikas Adomas Butrimas.

Septintasis klijomo teatrų festivalis, oficialiai vadinamas krivūle, liepos 15-16 d.d. įvyko Telšiuose, "Alkos" muziejaus etnografinėse sodybose. Lietuvos klijomo teatrų VII-ji krivūlė buvo pradėta teatralizuotomis eitynėmis Telšių gatvėmis ir "Alkos" muziejaus buities skyrių. Krivūlėje dalyvavę septyni mėgėjiški teatrai atsižvelgė debiutuotojais Telšių Žemaitės teatras — jos komedija "Piršlybos", Marijampolės rajono Tautkaičių kaimo teatras — R. Kaškausko "Vaiduoklis vienkiemyje", Klaipėdos rajono Aglonėlių teatras — B. Sruogos "Pagunda", Kretingos kultūros rūmų teatras — K. Brazulevičiaus komedija "Burtininkė". Ukmergės teatras — Keturakio komedija "Amerika pirtyje", Kelmės teatras — Žemaitės kaukių spektaklį "Trys mylimos", Punksko lietuvių teatras — Žemaitės "Petrą Kurmeli", Senuosius klijomo teatrus atgaivino Lietuvos muzikos akademijos Klaipėdos fakulteto lietuvių teatro režisūros katedra ir jos auklėtiniai. Dabar jais rūpinasi Lietuvos klijomo teatrų draugijos pirmininku išrinktas Petras Bielskis, Klaipėdos universiteto teatro pedagogikos katedros vedėjas. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.00%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 5.50%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 5.75%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 6.25%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 6.50%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.50%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.50%	1 metų 8.50%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.50%	2 metų 9.00%
1 metų GIC-met. palūk. 6.75%	3 metų 9.50%
2 metų GIC-met. palūk. 7.50%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 7.75%	1, 2 ir 3 metų 6.75%
4 metų GIC-met. palūk. 8.00%	
5 metų GIC-met. palūk. 8.25%	
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.75%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 8.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 8.25%	
Taupomąją sąskaitą 3.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIO ĮRENGINIO

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių

- stalius darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas
- elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas
- prieklauskos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • nuosavybės priežiūra. • 18 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas • Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jeigu norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduoju mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Lietuvos jaunieji krepšininkai XVI-jų Europos jaunių krepšinio pirmenybių čempionai. Iš Izraelio sugrįžusių rinktinės sutinkama Vilniuje. Iš kairės: Žilvinas Žydelis, treneris Grigorijus Pancerovas, Žydrūnas Urbonas, Marius Janulis (kapitonas), vyr. treneris Jonas Kazlauskas, Nerijus Karlikanovas, Marius Kovaliuskas, Šarūnas Jasikevičius, Andrius Jukūnas, Mindaugas Lydeka, Kęstutis Marčiulionis, Kęstutis Šeštokas, gydytojas Gytis Rutkauskas ir Saulius Radziulis

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Lietuva Europos krepšinio čempionė

Trečią kartą Lietuvos krepšininkai iškovojo šį garbingą titulą. 1937 m. Rygoje ir 1939 m. Kaune vyrai, o ši kartą, 1994-aisiais Izraelyje – jaunieji 18-19 metų amžiaus tapo pirmajais.

Šios XVI Europos jaunių krepšinio pirmenybės vyko Tel Avive, Izraelyje ir jose dalyvavo 12 geriausių Europos komandų. Burtų keliu A grupę sudarė ir vėliau pagal laimėjimus lygiavosi taip: 1. Kroatija – 5 laimėjimai, 2. Ispanija – 3, 3. Prancūzija – 3, 4. Rusija – 2, 5. Turkija – 1 ir 6. Ukraina – 1. B grupėje lygiuotė buvo tokia: 1. Lietuva – 4 laimėjimai, 2. Italija – 3, 3. Graikija – 3, 4. Slovėnija – 3, 5. Izraelis – 2 ir 6. Vokietija – nepasiekusi jokio laimėjimo.

Varžybų pradžia Lietuvai nebuvo sėkminga. Pralaimėtos pirmosios rungtynės Slovėnijai 74:79, tačiau, tolimesnė varžybų eiga lietuviškiems nešė pergales prieš Vokietiją 84:62, Graikiją 98:95, Izraelį 88:68 ir Italiją 79:73, taip, kad B grupėje užimta pirmoji vieta ir liko laukti baigsmės. Kadangi A grupėje Kroatija, laimėjusi visas 4 rungtynes, taip pat buvo baigsmė, lemiamoji dvikova dėl aukso medalio ir įvyko tarp šių komandų.

Baigminė kova nebuvo lengva. Pirmas kėlinys pralaimėtas kroatams net 28:37. Tik antrojo kėlinio 14-ję minutę varžovai buvo pasivylti ir N. Karlikanovo metimu pirmą kartą išsivertė į priekį – 58:56. Likus žaisti tik 57 sekundem, rezultatas buvo lygus – 71:71. K. Šeštokui nepavyko išnaudoti paeiliui dviejų baudų, tačiau paskutinis sekundėmis A. Jukūnui staugiai išmušus kamuolį iš kroatų žaidėjo rankų ir labai nepalankioje padėtyje atakuojant varžovų krepšį, pagaliau buvo pelnyti du pergales taškai. Rungtynės baigėsi 73:71, laimėtas čempionatas ir aukso medalis. Prie šių varžybų pasiekimo daug prisidėjo komandos treneriai Jonas Kazlauskas ir Grigorijus Pancerovas. Lietuvos rinktinės šiose rungtynėse taškus pelnė: N. Karlikanovas 15, K. Šeštokas 14, A. Jukūnas po 12, M. Janulis ir M. Kovaliuskas po 9, S. Jasikevičius 8, K. Marčiulionis 4, Ž. Urbonas ir M. Lydeka po 2.

Bronzės medalį laimėjo ispanai prieš 1990 m. čempionus italus 87:76. Penktoje vietoje liko 1992 m. čempionai prancūzai, nugalėję Graikiją 83:76, septintoje – Slovėnija, įveikusi Rusiją 84:75, devintoje – Turkija, nugalėjusi Izraelį 76:56, ir vienuoliktoje vietoje – Ukraina, įveikusi Vokietiją 77:73. Į Europos jaunių "žvaigždžių rinktinę" buvo išrinkti: gynėjai Kęstutis Marčiulionis ir ispanas Rodrigo dela Fuente, puolėjai kroatas Dubranka Zemljica, Kęstutis Šeštokas ir vidurio puolėjas (211 cm) slovėnas Radoslavas Nesterovičius.

Sekancios XVII-sios Europos jaunių krepšinio pirmenybės įvyks 1996 m. Neaišku dar kur. Lietuvos komanda kaip čempionė jose galės dalyvauti be atrankos varžybų.

Golfo žinios

TLG klubo, 1994 m. vasaros sezonas golfo laukuose baigiasi. Nuo balandžio 30 iki rugpjūčio 20 sužaista 13 tarpusavio turnyrų. Rugpjūčio 21 – baltieji turnyras ir rugsėjo 3-4 d.d. vyks ŠALFAS-gos metinis turnyras Connestoga laukuose, kurį šiais metais organizuoja ir praveda TLG klubas vadovaujant Antanui Stauskui.

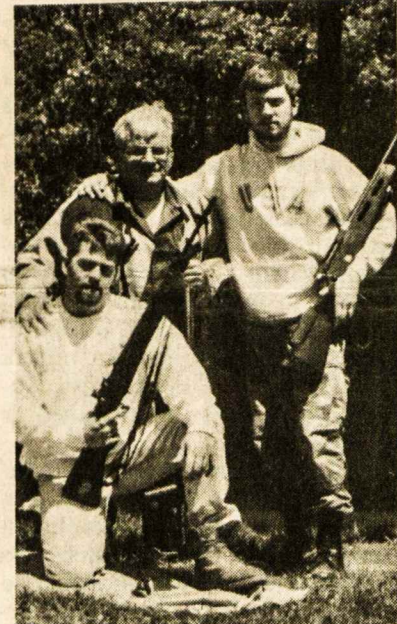
Tarpusavio turnyruose, beveik kiekviename, geriausių golfininkų tarpe matomi tie patys sportininkai: R. Podsadecki, A. Stauskas, D. Vaičiūnas, A. Buntinas, R. Saplys, R. Šimkus, A. Mikelėnas, L. Saplys, V. Kaknevičius, Aug. Simanavičius, W. Ubeika ir J. Danaitis.

Išlyginamųjų smūgių grupėje geriausiai reikšėsi: R. Grigas, P. Stauskas, L. Baziliauskas, S. Ignatavičius, M. Ignatavičius, J. Mikelėnas, L. Radzevičius, R. Kymantas, R. Marijošius, A. Žaliauskas, L. Sap-

lys, R. Burdulis, A. Zalagėnas, S. Obelienius, A. Kartavičius, A. Zaleskis, V. Radžiūnas, S. Kėkštas.

Moterų klasės atstovų nedaug: E. Kėkštienė, B. Eimantienė, I. Kymantienė, V. Žaliauskienė, J. Ignatavičienė ir Gr. Stauskienė. Dažniausiai varžosi išlyginamųjų smūgių sistema. Pirmųjų vietų laimėtojos dažnai keičiasi.

Svidinio primetimo artčiausiai vėliau varžybas daugiausia laimėję yra: E. Kuchalskis, D. Laurinavičius, V. Dementavičius, S. Ignatavičius, L. Baziliauskas, Aug. Simanavičius, A. Mikelėnas, D. Vaičiūnas, A. Buntinas, A. Stauskas, P. Stauskas, S. Obelienius, L. Medelis, V. Siminkevičius ir V. Radžiūnas.

ŠALFAS-gos šaudymo varžybų kariniais šautuvais laimėtojai klivlandiškiai broliai: VIKIS (klūpo) ir MARKUS (stovi) su tėveliu pulk. A. GARLAUSKU. Nuotr. B. Savicko

Šaudymo žinios

1994 m. ŠALFAS-gos karinių šautuvų šaudymo pirmenybėse, vykusiose ORCO šaudykloje, Geneve, Ohio, dalyvavo 8 lietuviai šauliai: Algis Garlauskas, Rasa Šostakaitė, Jonas Šostakas, Juozas Usvaitas, Andrius Mackevičius, Vikis ir Markus Garlauskai ir Balys Savickas. Varžybų laimėtojai tapo: Vikis Garlauskas I vieta (trijų etapų visuma 591 17x), Markus Garlauskas II vieta (585 22x) ir Balys Savickas III vieta (578 17x). Varžybas pravedė Klivlando "Žaibo" šaudymo sekcija, kuriai vadovauja pulk. Algirdas Garlauskas.

Vėl netektis

1994 m. liepos 18 d. Sidnėje, Australijoje, mirė Leonas Petrauskas, 1937-39 metų Europos krepšinio pirmenybės laimėjęs komandos dalyvis.

Leonas gimė Kaune 1919 m. kovo 17 d., artilerijos majoro Lesevičiaus šeimoje. Vėliau buvo įsūnytas Lietuvos operos solisto Kipro Petrausko. Jis mokėsi Kauno jėzuitų ir "Aušros" berniukų gimnazijoje. 1943 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą, o vėliau pasitraukė į Vakarų. Iš Vokietijos emigravo į Australiją ir ten baigė Sidnėjo universiteto tropinių ligų ir higienos institutą. Jis ilgus metus dirbo Naujojoje Gvinėjoje gydytoju. Likusį gyvenimą tarpsni praleido Sidnėje.

Leonas Petrauskas jaunystėje dalyvaudavo veik visose sporto šakose. Plaukimo varžybose buvo pasiekęs net jaunių rekordą, plaukdamas krūtine. Tačiau jo didžiausias laimėjimas – du kartus, Rygoje ir Kaune iškovoti vyrų krepšinio čempionatai ir aukso medaliai. Pokario metais Leonas vis buvo aktyvus sporte. Greta jis sklandė ir buvo išlaikęs piloto laipsnį egzaminų motoriniu lėktuvu. Jis pelnė sklandytojo aukso ženklą ir dar du briliantus, kas sklandymo sporte nelengvai pasiekiami.

Šio sportininko atminimas, tikime, bus prisimenamas ir ateinančiųjų jaunųjų mūsų kartų. Sig. K.

Krepšinio pirmenybės

Pasaulinės vyrų krepšinio pirmenybės Torontė ir mano gventam Hamiltonė – jau praeityje. Vokietijos žiniasklaida tam įvykiui paskyrė daug vietos ir laiko, nes laisčiausiai ten turėjo savo atstovus, o televizija perduodavo vokiečių žaidžiamas rungtynes, kitų valstybių pvz. "Dream team", susitikimų ištraukas.

Miuncheno dienašio atstovas ketatą kartų metė kiek platesnį žvilgsnį į Torontė miestą rašdamas, kad rungtynių metu Carroll g-vėje nebuvo vietos automašinai. Pvz. žaidžiant Graikijai, halė buvo užpildyta 10-12,000 graikų, nes jų Torontė gyvena apie 60,000. Apalai, Torontas yra tarptautinis miestas. Jame gyvena 350,000 italių, 230,000 kiniečių, 180,000 Rytų europiečių, 120,000 portugalų, 75,000 vokiečių ir t.t. Net ir egiptiečiai su Pietų korejiečiais turėjo savo krepšinio sirgalius (mačiau televizijoje).

Atsižvelgiant į tarptautinį miesto atspalvį, organizacinis komitetas rungtynių pertraukos metu pakvietė tautinių šokių grupes. Kroatijos rinktinė Torontė orauostyje buvo sutikta 300 krepšinio sirgalių.

Korespondentas J. Kaffer rašo, kad 1995 m. Graikijoje įvyks Europos vyrų krepšinio pirmenybės. Miuncheno dienašio atstovas, vardindamas favoritus, šalia Kroatijos, Graikijos, Italijos, Rusijos priskyrė ir "Litauen" – Lietuvą.

Vokiečių spauda pranešė, kad Hamburgo futbolininkas Vladas Ivanaukas numato priimti vokiečių pilietybę. Tokiu būdu jis negalėtų toliau atstovauti Lietuvai. Arminui Narbekovui, žaidžiančiam Vienoje, austrai taip pat pasiūlė pilietybę. Arminas, sužinojęs, kad negalės žaisti už Lietuvą, pilietybės atsisakė. Austrijos pilietė A. Žukienė jau tapo viena geriausių pasaulio rankininkų, o rankininkai R. Šulskytė ir V. Petkevičius priėmė Vokietijos pilietybę. K.B.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų studijų dienos įvyks 1994 m. rugsėjo 2-5 d.d. Dainavos stovyklavietėje. Bus progos susipažinti su šiais metais įvykusiu Ateitininkų kongresu Lietuvoje. Programoje – paskaitininkai: Aldona Žemaitytė, ses. Ona-Mikailaitė, Linas Sidrys, Andrius Vailėvičius, Linas Vaitkus bei muzikos ir literatūros vakarai. Neprealeikime progos susitikti su senais pažįstamais ir susipažinti su naujais, pasisemti žinių, minčių ir dvasinės stiprybės. Kviečiami visokio amžiaus ateitininkai bei prijaučiantys. Registruoja Lidią Ringienė, 50 Carriage Trail, Palos Heights, IL 60463, JAV. Tel. 708-361-2557.

Šios savaitės mintis: "Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, kad apsieitų jo turėti" (Jn 10,10). D.G.

Skautų veikla

Po sėkmingai praėjusios vasaros stovyklos "Romuvio" artėja skautiškos veiklos sezonas. Atsimintina: rugsėjo 13 d. bendras "Rambynų" ir "Šatrijos" tuntu vadovų-vių posėdis; rugsėjo 20 d. rengiamo LSS vadovų-vių suvažiavimo organizacinio komiteto posėdis; rugsėjo 24 d. metų pradžios skautų-čių registracija Maironio mokyklos patalpose po pamokų; rugsėjo 25 d. žiemos sezono atidarymas; rugsėjo 29 d. skautų-čių tėvų komiteto posėdis Anapilio patalpose.

Spalio 22-23 d.d. LSS vadovų-vių suvažiavimas Anapilio patalpose ir Torontė Lietuvių namuose. M.

Nori susirašinėti

Rasa Tarabanovienė, 28 m. amžiaus, gyvenanti Telšiuose, Varnių 25, Lietuva.

Margarita Kirkutyte, 30 m. amžiaus, gyvenanti Telšiuose, Sedos 9-2, Lietuva.

• Auka bei talka lietuviškajai spaudai – parama savajai tautai.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

5.00% už 90 dienų term. indėlius
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
5.75% už 2 m. term. indėlius
6.25% už 3 m. term. indėlius
6.50% už 4 m. term. indėlius
6.50% už 5 m. term. indėlius
6.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
8.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
8.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.75% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 8.00%
2 metų 8.75%
3 metų 9.00%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.60%
(variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrinio mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

GELIŲ PARDUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2
(prie Turner & Porter laidotuvių namų).
Rožės ilgais kotais \$19.95 už tuziną, normalaus dydžio \$9.95 už tuziną.
Paruošiamie gėles įvairioms progoms – vestuvėms, laidotuviams ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai.
Skambinti tel. 536-1994

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & HEATING

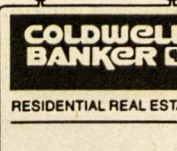
Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas • Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas,
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus • Vyrų klaidas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416-370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

SOLD

Expect the best.

DAIVA DALINDA, BBA,

Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

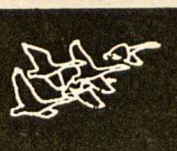
visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamos oro linijomis. Didelis pasirinkimas. Labai greitai parvežame viešnagėi jūsų gimines iš Lietuvos.

KALĖDINĖ KELIONĖ

per Kopenhagą. Nakvynės nereikalingos. Iškrendam gruodžio 20 – grįžtam sausio 4. Teiraukitės! Sumokėjusiems iki rugsėjo 15 d. – didelė nuolaida!

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.

TEIRAUKITĖS APIE ĮVAIRIUS BILETŲ IŠPARDAVIMUS. Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570
FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

Su Osvaldu Delkumi atsisveikinant

Kai žmogus miršta sulaukęs gilių senatvės, labiau visiems suprantama, bet kai žmogus miršta atitraukia nuo pradėjų, nebaigtų darbų, darosi liūdna ir skaudu. A. Osvaldo Delkaus staigi mirtis sukrėtė ne tik artimuosius šeimos narius, senus pažįstamus, bet ir dažną Torontoe gyvenantį lietuvi.

Velionis gimė Lietuvoje, 1919 m. spalio 14 d., Skirsnemunėje, Raseinių apskr. ūkininko šeimoje. Augo keturi vaikai. Iš jų tik

A. A. OSVALDAS DELKUS

viena sesuo Marytė yra likusi ir tebegyvena Lietuvoje, kiti išeję amžinybėn. Kaip ir daugelis, velionis Vokietijoje palikęs D.P. stovyklą, Kanadą pasiekė 1947 m. Kadangi jaunystėje buvo pradėjęs studijuoti statybą, jam ir Kanadoje sėkmingai sekėsi įsijungti į lietuvių statybininkų eiles.

1949 m. velionis, Torontoe susitikęs lietuvių Elena-Ireną Grimaite, sukūrė šeimą. Čia išaugo išsimokslinę vaikai – sūnus Paulius, dvi dukros Kristina ir Loreta. Kai kūrėsi lietuviškoji išeivija Kanadoje, velionis dažnai būdavo pradininkų eilėse. Torontoe Lietuvių namai, Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" ir kitos kultūrinės bei ekonominės institucijos pasinaudojo velionies paslaugomis ir patirtimi. Gero būdo savybės jam leido suprasti kitų žmonių pageldavimus, pirmininkauti posėdžiuose ar viešuose susirinkimuose. Nesikirstė jis lietuvių į savus ar svetimus. Daugelis lietuvių jam buvo artimi ir pažįstami. Sėkmingas jo ekonominis susitvarkymas leido jam finansiškai remti lietuvių veiklą. Aukojo Tautos fondui, Bendruomenės ir savajai evangelikų-liuteronų išganytojų parapijai.

Po sunkios ligos velionis mirė 1994 m. birželio 4 d. Palaidotas birželio 8 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. Netekti daugiausia palietė velionies našlė, jo darbų talkininkė.

L. Girinis-Norvaiša

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

knifo buvo nutepti šūkių nukreiptų prieš monarchiją. Ankstesnės viešagėse Kanadoje tokios nepalankios reakcijos ji niekada nebuvo sulaukusi. RCMP saugumiečiai, su šūnimis tikrinę orauostį, bombų nerado. Neatrodė, kad su tokiais grasinimais buvo susieti pirmyni Kanados gyventojų palikuonys indėnai ar eskimai.

Kanados imigracijos ir atbėgėlių taryba susikirto su Izraeliu dėl jo piliečiams suteikiamos politinės globos Kanadoje. Tokią Kanados taktiką Izraelio laikraštys "Haaretz" pasmerkė užsienio reikalų viceministeris Yossi Beilin. Pasak jo, Kanada neteisėtai įsileidžia Izraelio piliečių turinčių atbėgėlius, prašančius politinės globos. Tai esąs skaudus įžeidimas Izraeliui, kurio demokratinė santvarka saugo savo piliečių teises.

Kitokios nuomonės šiuo klausimu yra Kanados imigracijos ir atbėgėlių tarybos vyr. teisinis patarėjas Gerry Stobo. Esą tai daugiausia liečia iš buvusios Sovietų Sąjungos įsileistus žydais pripažintus ateivius, automatiškai gavusius Izraelio pilietybę. Dabar kai kurie sakosi esą mišrios kilmės krikščionys. Nors Izraelio vyriausybė savo piliečiams garantuoja lygias teises, tačiau jos nesuteikiamos vedybų, skyrybų ir laidotuvių reikaluose, kuriuos tvarko judaizmui atstovaujantys rabinai. Jie laikosi diskriminacijos moterims ir neįdėdams. Teisinis patarėjas G. Sobo pabrėžia, kad Ka-

nada, suteikdama globą persekiojamiems atbėgėliams, vadovaujasi Jungtinių Tautų nustatytais žmogaus teisių principais. Pirmajame 1994 m. ketvirtėje globos Kanadoje paskaitė 336 tokie Izraelio piliečiai, o jų gavo tik 225.

Ontario sniego paukščių draugija ir jos pirm. Jack Parry atstovauja 150.000 pensininkų, žiemos mėnesius praleidžiančių Floridoje bei kitose šiltoje JAV valstijose. Jiems dabar didžiausią problemą atnešė Ontario sveikatos ministerės Ruth Grier's provincinės vyriausybės tvarkomos valstybinės ligonių ir sveikatos OHIP draudos išmokų sumažinimas. Šios draudos nariams užsienyje, nesugrįžtant į Kanadą, leidžiama praieisti tik šešis mėnesius. Priešingu atveju prarandamos OHIP draudos teisės.

Humoristiškai sniego paukščiais pasivadavusios Ontario pensininkams, legalaus pusemečio laikotarpį patekusiems į JAV ligonines, anksčiau už dieną OHIP mokėta 400 dolerių drauda, dabar sumažinama iki 100 dolerių. Tad nuo šaltos žiemos Floridon pabėgiantis Ontario pensininkams jau nepakanka valstybinio mastu veikiančios OHIP draudos. Ten žiemojantiems Ontario pensininkams reikia ir privačios draudos išlaidoms JAV ligoninėse padengti. Ontario sniego paukščių draugija dabar kreipėsi teisman, reikalaujama, kad Ontario NDP premjero Bob Rae socialistinė vyriausybė sustabdytų OHIP draudos išmokų mažinimą.

V. Kst.

Torontiečiai – KLB krašto valdybos pirmininkas ALGIRDAS VAIČIŪNAS ir dr. ANGELE KAZLAUSKIENE, susitikę Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje Vilniuje

SKAITYTOJAI PASISAKO

ATSILIEPIANT Į PASTABAS

Niekada nemaniau, kad man bus suteikta tokia garbė – pats Lietuvos ambasadorius užsiims mano asmens tyrimu. Dėkoju, kad esu taip aukštai įvertinta, ačiū už ilgą ir išsamų A. Eidinto straipsnį, išspausdintą "TŽ" 1994.VIII.16.

A. Eidintas, minėdamas buvusių bendrapartiečių elito ir ankstesniųjų "mokslinių" darbų bendraautorius – V. Kašauskienės, H. Šadžiaus nuveiktus darbus sudarant "Lietuvos kovų ir kančių istoriją", kaltina Amerikos lietuvių rėksmingomis kampanijomis, isteriškais puolimais, komunistiniu mentalitetu, tuo pačiu pripažindamas klaidas, tačiau neslėpdamas ir savo džiaugsmo, jog knyga jau išėjo, ji išplatinama JAV ir platinama Lietuvoje. Atrodo, jog nuo išeivijos lietuvių skiriuosi tik tuo, jog turiu atsiųstą sovietinį mentalitetą, kai tuo tarpu jie turi, pasak A. Eidinto, veikiantį komunistinį mentalitetą. Už savo mentaliteto sovietinę dalį kaip tik turiu būti dėkinga gerb. A. Eidinto kolegoms.

Kaip sovietinis produktas negaliu polemizuoti su gerb. A. Eidintu, o siūlau skaitytojams susipažinti su J. Kelerio straipsniu "Darbininko" 29 nr.

Aurelija Janavičiūtė

"DARBININKO" PAREIŠKIMAS

Dr. Alfonsas Eidintas, Lietuvos ambasadorius JAV, buvęs sovietinis istorikas, eilės straipsnių ir knygų autorius, atsiųstame labai ilgame "laiske redakcijai" puola "A.J." dėl straipsnio "Istorijos užkulisiuose", išspausdinto "Darbininke" 1994 m. liepos 1 d.

Nors ilgo laiško pradžioje autorius ir paminė, kad "Šias polemikos pastabas rašau ne kaip Lietuvos valstybės pareigūnas, o kaip žmogus ir istorikas...", dr. A. Eidintas įvardinam lydraščiu naudoja oficialų "Lietuvos Respublikos Ambasados Washingtono" lapą ir pasirašo "Dr. Alfonsas Eidintas, Ambasadorius".

Dr. Eidintas laiško viduryje išsireiškia: "Būtų įdomu sužinoti, ar pirmame "Darbininko" puslapyje išspausdintas "A.J." straipsnis yra redakcijos, ar jos asmeninė nuomonė?" Toje pačioje laiško pastraipėje dr. Eidintas save mini kaip "daugiatomės Kančių istorijos" rengimo koordinatorių ir organizatorių".

Šiuo klausimu negali būti nuomonų skirtumų tarp "A.J." ir "Darbininko" redakcijos, nes čia nėra privati laisva kūryba, bet cituojamas išsireiškimas iš prof. Juozo Juzeliūno straipsnio "Kančių istorijos vingiai", išspausdinto "Lietuvos aide" 1994 m. birželio 4 d., nr. 109, psl. 15. Tik sovietinio mentaliteto istorikas, cituodamas šaltinį, gali turėti "savo nuomonę".

Toliau savo laiške dr. Eidintas įžūliai aiškina "recenzento" ir "projekto koordinatoriaus" sąvokų skirtumą. "Darbininko" straipsnyje, ir su keliais žibintais ieškodamas gerb. istorikas nesuras žodžio "recenzentas".

Tai koks tikslas tų Lietuvos ambasadoriaus priekabių prie JAV piliečių ir prie išeivijos lietuvių spaudos?

"Darbininko" redakcija NEPATINKA POLITKALINIAI

Jau pusę metų skaitau "Laisvės kovų archyvą". Tiesa, daug kam rezistencijos laikų leidiniai nepatinka. Sako, nereikia masochizmo (ir sugalvok tu man palyginimą), per daug žiaurumų. Bet juk visa tai buvo! Vadinasi, žiauriai elgtis galima, o apie tai rašyti ir kalbėti negalima! Geriau uždaryti KGB archyvus...

Bet tuomet ką daryti su likusiais gyvais rezistentais, politiniais kalininiais, tremtiniais, disidentais, žmonėmis, išlaikiusiais istorinę atmintį? Žinoma, kai kam geriau būtų, jei jų nebūtų. Bet jie yra.

Paskaitykite prisiminimus, paskalbėkite su likusiais gyvais žmonėmis, perėjusiais KGB pragarą, kokios tautybės tardytojų buvo

JOANA JUOZAITYTĖ-BIČKUVIENĖ, torontietė, žurnalo "Lithuanian Business Directory" (1992-1993) redaktorė, išleido "The Silver Pages" žurnalo "50 -", t. y. vyresniems gyventojams. Jame sutelkti patarimai bei informacija apie įvairias paslaugas ir užsiėmimus, kurie galėtų dominti pensininkus: kelionės, finansai, sveikata, namų priežiūra, valdžios įstaigos ir patarnavimai Torontoe ir priemiestuose. Su žurno antra laida įsisteigė ir nauja organizacija pensininkams - "Vintage Plus Club", kuri teikia informaciją, organizuoja keliones bei išrūpina nuolaidas pensininkams parduotuvėse ir kitose įstaigose. Žurną galima įsigyti per pensininkų muges, bankus, pašto įstaigas arba pas J. Bičkuvienę (tel. 416 533-8471, faksas 416-533-8046. Adresas: 17 Mowat Avenue, Unit 115, Toronto, Ont. M6K 3E3). Leidinys buvo aprašytas kanadiškame žurnale "Good Times", liepos-rugpjūčio laidoje. J. Bičkuvienės pavarde taip pat buvo įrašyta "Ontario Business Journal" sąrašas tarp 50-ties daug žadančių asmenų, pradėjusių veikti verslo srityje.

J. Bičkuvienė gimusi Lietuvoje, augo Torontoe, dalyvavo "Aušros" sporto klube, lankė liuanistinę mokyklą. 1963 metais buvo išrinkta "Miss Freedom - Canada". Baigė York universiteto meno ir istorijos fakultetą.

daugiausia ir kurie buvo žiauriausiai sovietinėje represinėje sistemoje, kas uoliausiai skundė lietuvių saugumui, ir tuomet bus iš dalies aišku, kodėl taip puolami, ujami, skaldomi, žeminami Lietuvos partizanai, politiniai kaliniai, tremtiniai.

Ir akcija jų nepatinka. O kodėl nepatinka? Labiausiai nuo sovietų nukentėję žmonės nori kito Rezistencijos tyrimo centro vadovo. Tai nejaugi negalima jo rasti ir skirti? Turėjom viltį, kad moralinių dalykų atveš iš užjūrio lietuviškojo liberalizmo organizacija "Santara-Šviesa". Deja, nei šviesos, nei juo labiau santaros mūsų visuomenėje nepadaugėjo. Buvę suorganizuoti keli renginiai valdžios, mokslo, kultūros viršūnėse, todėl akcijos dalyviai nematė šviesos nešėjų. Gal ir nešėjai nepamatė plakatų ant KGB rūmų, lauko akmenų paminklo, gėlių, žmonių...

Nijolė Vyšniauskienė,

Vilnius

APIE ISTORIJAS

Istorija apie Lietuvos kovas ir kančias tarp nesibaigiančių ginčų sukėlė ir didelį nepasitikėjimą sovietiniais istorikais. Ne be pagrindo Bronius Keturakis, rašydamas apie Lietuvos spaudai ruošiamą "Lietuvos sporto istoriją", abejojo, ar visi Lietuvos sporto laikotarpiai bus teisingai apibūdinti. Iš tikrųjų sovietmečio sporto knygos dažnai asmenys, pasakmės ir įvykiai pateikiami pagal to laikotarpio reikalavimus. Pvz. Lietuvos iškilų sportininkų, pasitraukusių į Vakarus – krepšininko Leono Baltrūno ir stalo tenisininko Algio Saunorio – nuotraukos buvo iškirptos, pavardės išbrauktos arba įrašytos į "ir kiti" sąrašus. 1941 m. Leningrade vykusiose krepšinio žaidynėse lietuviai telaimėjo VI-tą vietą, bet nepamintę, kad buvo priversti žaisti negirdėtomis rusų taisyklėmis. Tais pačiais metais Maskvos "Dinamo" žaidė draugiškas rungtynes su Kauno "Dinamo". Atsimenu kaip senosios sporto halės stogas kilnojosi nuo šauksmų "šimtą! šimtą!" Tikros pasekmės neprisimenu, bet tik ne 40-25, kaip jų buvo skelbta. Galėjo būti 100 arba arti jo. Ar "Lietuvos sporto istorijoje" praeities klaidos bus atitaisytos ir ar neatsiras naujų?

Ant. Supronas

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (i pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416-530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio

bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West,

Toronto, Ontario

M6P 1A6

įstaigos telefonas

(416) 532-3443

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas

adresas: Goštauto 4-78

(kitoje Neries upės pusėje

nuo "Lietuvos" viešbučio)

Vilnius

Tel. (3702) 61 71 62

Fax (3702) 22 63 68

Juozas (Jozeph) NORKUS

namų pirkimo ir

pardavimo atstovas,

patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų

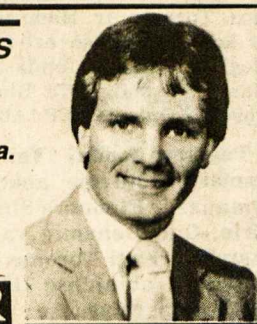
įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A9

Phone: (416) 769-1616

Vienintelis Kanadoje

lietuviškas kelionių biuras

kviečia keliauti kartu!

Kelionės į Lietuvą!

Geriausios kainos, patoginiai lėktuvai.

Užsakantiems bilietus su FINNAIR rugpjūčio mėn. – nuolaida.

Smulkesnių žinių teiraukitės tel. 416-533-8443.

Kelionės laivais:

SPECIALIOS dietos grupės – 7 dienos į Karibų salas:

1. Lapkričio 5 d. Ms "Norway";

2. Gruodžio 4 d. Ms "Dreamward".

Geriausia dovana mylimiesiems Valentino dienos proga

"LOVE BOAT"

7 arba 14 nuostabių dienų Karibų jūroje.

Išvyksta 1995 m. vasario 11 d.

Užsakykite dabar, vietų skaičius ribotas.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą
- Sveikatos ir kelionių draudimus
- Persiųsti pinigų ir vaistų giminėms
- Keliones lėktuvais bei traukiniais
- Keliones pramoginiams laivams
- Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus
- Keliones į sveikatingumo sanatorijas

Pensininkams nuolaida

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

GINTARAS EXPRESS

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9

(Prie High Park požeminės stoties).

Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:

1 kubinė pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas

arba

1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai priimami bet kokiame ipakavime. Ir laivu, ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šventines gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. – 4 v.p.p. (šeštadieniais). Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. 519-571-9422; Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. 905-522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. 519-657-1751; Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. 519-468-2163; MONTREALYJE: Žaklina, Maris Kemzane, tel. 514-637-9495.

NAUJOS PASLAUGOS: atliekame įvairius vidaus ir lauko namų remonto darbus – sienų statymo (drywall), elektros, vandentiekio, keramikinių plytelių klojimo, dažymo, stogų ir lietvamzdžių dengimo. Taip pat statome priestatus, verandas, įrengiame vonias ir pirtis.

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos

patarnavimai.

Lietuvių kalba

patarnauja

V. Drešeris ir

Rima (Petkutė)

Drešerienė.

Nekilnojamas

turtas

Patarnavimai

visose pirkimo ir

pardavimo srityse.

Kreiptis į Valterį

ar Rick Drešerius

Nekilnojamo

turto

įkainojimas

– mortgičių

– mokesčių

– turto ir kt.

Kreiptis į

Rick Drešerį

TORONTONT

Anapilio žinios

— Palaidoti rugpjūčio 24, trečiadienį, a.a. Antanas Čepukas, 81 m. amžiaus; rugpjūčio 29, pirmadienį, a.a. Elzbieta Valantienė, 86 m. amžiaus.

— Parapijos choras savo naująjį veiklos sezoną pradės rugsėjo 11, sekmadienį. Tą dieną visi choristai renkasi 10 v.r. į repeticijų kambarį pasiruoti giedojimui per 11 v.r. Mišias. Kviečiame buvusius choristus ir naujus asmenis chorąn įsijungti.

— Vaikų choras savo veiklą pradeda rugsėjo 18, sekmadienį. Po 9.30 v.r. Mišių visi choristai ir norintieji į chorą įstoti renkasi antrame Anapilio salės aukšte esančiame repeticijų kambari.

— Šv. Jono lietuvių kapinių vadovybė prašo tuos, kurie nori statyti kryžius ar koplyteles kapinių kryžių kalne, registruotis kapinių raštinėje.

— Mūsų parapijos šventė šiais metais bus švenčiama rugsėjo 25, sekmadienį, 3 v.p.p. Pamaldas laikys ir Sutvirtinimo sakramentą teiks vysk. Paulius Baltakis, OFM. Po pamaldų bus parapijos vaišės, kurių metu bus pagerbtas vysk. P. Baltakis, švenčiantis vyskupavimo dešimtmetį.

— Anapilio knygyne gauta naujų knygų: Pilypo Naručio "Tautos sukilimas 1941 m.", Povilo Žumbakio "Ballonai, bananai ir biurokratų" ir žurnalo "Mūsų sodai" 8 ir 9 numeriai.

— A. Ulbinas ir A. Kusinskis koncertavo "Kretingos" stovyklavietėje vykusiame LN vyrų stovykloje ir visą savo honorarą (\$100) paaukojo Gerojo Ganytojo misijai.

— Mišios rugsėjo 4, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Joną Tonkūną, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Marcelę Jokubaitienę.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje rugpjūčio 28 d. dalyvavo 220 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Daras iš Čikagos, Jūratė, Gintaras ir Gytis Furmanavičiai iš Kauno, dr. Paulius Daunys iš Marijampolės, Vilniaus miesto planavimo komisijos nariai: Valentinas Šapalas, Vilniaus miesto tarybos pirm., Danas Ruseckas, Vilniaus miesto vyriausias architektas; Alvydas Karalius, Vilniaus miesto plėtros deputatų komisijos pirm.; Dalia Bardauskienė, Kanados urbanistikos instituto Vilniaus skyriaus koordinatore ir Romas Devindūnis "Urbanistika" projektavimo instituto architektas, Algirdas Vaičiūnas KLB krašto valdybos pirm. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys T. Stanulis.

— Rugpjūčio 4 d., R. Juodis buvo išrinktas LN valdybos posėdžio pirmininku.

— LN valdybos posėdis įvykis rugsėjo 15, ketvirtadienį, 7.30 v.r.

— Rugsėjo 4 d., 1.30 v.p.p. Seklyčioje bus rodomas filmas "Irkos tragedija", mergaitės likimas išsiskyrusių tėvų šeimoje.

— Aukos Slaugos namams priimančios Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tieiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

Pagalbos fondai "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje aukoko: \$25 – Antanas ir Eleonora Shiskus, Fort Erie, Ont. Benamiai vaikų kaimo statybai remti Toronte atidarytos sąskaitos abiejuose lietuvių kredito kooperatyvuose: "Paramoje" nr. 10232 ir Priskelimo par. nr. 161488.17.

Sibiro tremtinių grįžimo fondai Lietuvoje aukoko: \$200 – KLM moterų draugijos Priskelimo par. skyrius, B. S. Petryla, I. J. Varkavičius, \$100 – Elena Docienė, \$20 – E. Petrus. Tremtiniais-kaliniais remti Toronte atidarytos sąskaitos abiejuose lietuvių kredito kooperatyvuose: "Paramoje" nr. 10970 ir Priskelimo par. nr. 164094.17.

Už geraširdišką ir dosnų atsiliepiamą visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

KLM moterų draugijos centro valdyba

Kryžių kalnui Anapilyje aukoko: \$100 – J. Staškevičius.

Adomo Jakšto spaustuvei aukoko: \$100 – M. Vaškevičienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoko: \$100 – J.J. Birgeliai, M. Vaškevičienė.

Anapilio autoakštės naujai aukoko: \$200 – P. Kaziukonis, \$100 – B. G. Trinkas, J. Žakevičius, A. E. Underiai.

Priskelimo parapijos žinios

— Ruošiasi tuoktis Alda Remeikaitė ir Bradley Janeway.

— Pakrikštyti Justin ir Aila-Aldona, Ritos (Kryžanauskaitės) ir Thomas L. Yeatts vaikučiai.

— Parapijos tarybos visų narių susirinkimas įvyks rugsėjo 7, trečiadienį, 7 v.v. T. Bernardino posėdžių saliuokėje. Visi parapijos tarybos nariai prašomi dalyvauti. Tarybos pirmininkė yra Birutė Čepaitienė, vicepirmininkė – Gabija Petruskienė, sekretorė – Irena Poškutė, tarybos sekcijų pirmininkai: religinės – Rita Radžiūnaitė, labdaros – dr. Judita Čuplinskienė, jaunimo – Ina Sungailienė, šeimų – Indrė Paškauskienė, visuomeninės – Vytautas Taseckas, stovyklavietės priežiūros – Jonas Nešukaitis, ekonominės – Vytautas Tamulaitis, rinkliavų – Jonas Poškus. Visi rinktieji tarybos nariai patys įsijungia į bent vieną iš aukščiau sumintų sekcijų, o pirmininkai, reikalaujantys, gali kviešti į savo sekcijas ir nerinktus parapijiečius.

— FIRE susibūrimas, su tais pačiais kalbėtojais, kurie 1993 m. buvo Lietuvoje ir turėjo saskrydžius Klaipėdoje, Kaune ir Vilniuje, įvyks lapkričio 5, Miltone, netoli Toronto. Vietų skaičius ribotas, todėl jas reikia užsisakyti iš anksto parapijos raštinėje. Kaina – \$15. Daugiau informacijų teikia V. Kolyčius tel. 416 654-5481.

— Parapijos choro pirmoji šio sezono repeticija bus rugsėjo 8, ketvirtadienį, 7 v.v. muzikos studijoje. Kviečiame ir naujus balsus įsijungti į šį parapijos chorą.

— Mišios rugsėjo 4, sekmadienį, 8.30 v.r. už a.a. Steponą ir a.a. Viktoriją Venckus; 9.20 v.r. – už a.a. Juozą Gegužį; 10.15 v.r. – už a.a. Ireną Jurkienę, a.a. Vincą Beresnevičių, a.a. Danutę Beresnevičienę; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldų sekmadienį, rugsėjo 4, nebus. Sekančios pamaldos rugsėjo 11, sekmadienį, 9.30 v.r.

— Parapijos moterų draugijos susirinkimas – rugsėjo 11, sekmadienį, po pamaldų parapijos salėje. Kviečiame visas moteris dalyvauti.

— Dėkojame kun. Valdui Aušrai už pamaldų laikymą rugpjūčio 28 d. Svečias išvyko su šeima į Čikagą testuoti studiją.

— Visais parapijos reikalais prašome kreiptis į valdybos pirmininką E. Steponą tel. 416-622-5896, arba sekretorių P. Šturmą tel. 905-274-3529 V.D.

PADĖKA

Daugiau kaip 12 metų išstarnavęs Išganytojo parapijoje Toronte, birželio pabaigoje grįžau į Čikagą. Grįžus teko dažnai lankyti gydytojus ir pagaliau patekau į ligoninę. Todėl taip ir uždelsiau su savo padėka.

Birželio 19 d., po mano paskutinį pamaldų Toronto Lietuvių namuose buvo suruošti atsisveikinimo pietūs. Noriu iš visos širdies padėkoti tos man brangios šventės rengėjams ir visiems atsilankiusiems, taip pat už dovanas ir gražius atsisveikinimo žodžius.

Ačiū visiems! Esate mano širdyje, mieli torontiečiai. Dievas telaimina Jus.

Jūsų Kristuje –
Kunigas P. Dilys

Kanados lietuvių fondo stipendijų komisija rugpjūčio 18 d. pateikė valdybai stipendijų sąrašą, kurį valdyba patvirtins rugsėjo mėnesį. Po to bus išsiunčiami pranešimai, o stipendijos išmokamos spalio mėnesį, gavus iš studento pažymėjimą, kad lanko mokslo instituciją. KLF inf.

Kanados lietuvių fondo valdybos posėdis įvyko rugpjūčio 23 d. Išrinktas dr. Arūnas Pabedinskas pranešė, kad fondo kapitalas jau peržengęs 2 milijonų sumą po to, kai praėjusi vasara buvo įnešti keli testamentiniai palikimai. Valdybos pirm. Bronius Saplys pranešė, kad Kanadoje keičiantis finansinei būklei, smarkiai sumažėjo kapitalo nuosimčiai. Tai atsiliepia ir į 1994 metų pelną bei jo paskirstymą. KLF tarybos suvažiavimas įvyks rugsėjo 15 d. Bus skirstomas 1993 m. pelnas.

A. Nausėdas, sekr.

Toronto Lietuvių namų poilsio stovykla rugpjūčio 13-20 d.d. Wasagoje praėjo sėkmingai, stovyklavo 70 asmenų. Programoje buvo rytmetinė mankšta, laužai, paskaitos. Užbaigta gegužinė-koncertu. Paskaitas skaitė Br. Stundžia ir dr. P. Daunys iš Lietuvos. Gegužinės programą atliko: "Linksmieji broliai" – A. Ulbinas ir Al. Kusinskis, solistė L. Turutaitė ir Vyt. Pečiulis su dukra Vilija. Stovyklai vadovavo Aug. Sukauskas.

Lietuvos gen. konsulas H. Lapas ir ponis rugpjūčio 28 d. Toronto Lietuvių namuose surengė priėmimą Kanados urbanistikos instituto kvietimu iš Vilniaus atvykusiesiems miestų tarybos bei planavimo darbuotojams ir architektams. Dalyvavo svečiai – vilniečiai V. Šapalas, D. Ruseckas, A. Karalius, R. Devindūnis, D. Bardauskienė; iš Kanados urbanistikos instituto G. Kasting, S. Donnelly, E. Mascarenas, D. Osen, A. Karklins, KLB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūnas, taręs sveikinimo žodį, bei kiti bendruomenės veikėjai ir kviešti svečiai. Toronto miesto tarybai atstovavo T. O'Donohue su poniu.

Konsulas H. Lapas trumpai supažindino su svečiais iš Lietuvos, V. Šapalas, Vilniaus miesto tarybos pirmininkas, paaiškino atvykimo tikslą – susipažinti su Kanados miestų planavimo struktūra. Atsakinėjo į pateiktus klausimus D. Ruseckas. Išsamiausiai išsikalbėta besivašinant skaniais užkandėliais, vynu bei kava. Pokalbiuose paliesti ir Lietuvos bendrinės būklės klausimai – krašte dar labai daug sudėtingų, nelengvai sprendžiamų problemų. Po baltiečių skirtos seminaro Toronte rugpjūčio 31 d. kai kurie svečiai dar lankysis Otavoje ir Vakarų Kanadoje. S.

A.a. Valerijos Anyšienės atminimui pagerbti "Tėviškės žiburiams" \$25 aukoko Antanas Musteikis.

Dail. a.a. Jokūbo Dagio 5-rių metų mirties (1989 m. rugsėjo 6 d.) prisiminimui žmona Lois "Tėviškės žiburiams" aukoko \$100.

A.a. Pranas Valonis iš Australijos savo testamente "Tėviškės žiburiams" paliko \$100.

A.a. Elzbieta Valantienės atminimui vietoje gėlių M. Gaidelienė ir B. Jonaitienė "Tėviškės žiburiams" aukoko \$20.

Dana Grajauskaitė, ateitininkų veikėja, pastaruoju metu "TŽ" teikusi žinias iš ateitininkų veiklos, persikelia gyventi į Albertos Kalgari.

Prof. Antanas Musteikis, "TŽ" bendradarbis, šią vasarą praleido Lietuvoje. Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiame birželio mėnesio pradžioje skaitė mokslinį pranešimą tema "Lietuvių ir žydų santykiai žiniasklaidoje". Tuo klausimu profesorius yra ne kartą rašęs ir "TŽ".

Antanas Alminauskas, "TŽ" skaitytojas, atsiuntė redakcijai laišką, prašydamas informacijos apie galimybę įsigyti literatūros, liečiančios žemaitijos partizanų (Kęstučio rinktinę). Jei kas tuo reikala galėtų pagelbėti, prašome rašyti adresu: A. Alminauskas, 604 Moss Creek Dr., Bloomington, In. 47401, USA.

Irena Dominaitė-Brewing, Vokietijoje pasizymėjusi lietuvių literatūros vertėja, atvykusi iš Berlyno, lankėsi "TŽ" redakcijoje. Nuo 1944 m. iš lietuvių į vokiečių kalbą yra išvertusi daugiau kaip 50 veikalų žymiųjų lietuvių autorių – Mykolo Laičio-Putino, Kondroto, Lancausko, Sajos, Mikelinio. Taipgi vokiečių kalbon vertė įvairius apsakymus bei eilėrašius. Erfurte buvo pastatytas jos išverstas Sajos veikalas "Devynebėdžiai". Jos vertimus spausdina Aufban-Verlag ir Verlag Volk und Welt leidyklos. I. Brewing buvo pirmoji laureatė, gavusi Lietuvoje skiriamą Donelaičio premiją. S.

REIKALINGA vaikui auklė, kuri galėtų gyventi kartu. Geros sąlygos. Turi kalbėti rusiškai. Skambinti tel. 905 886-4224.

IESKOM moters prižiūrėti vaikų dienos metu Jane ir Bloor gatvių rajone. Skambinti vakarais tel. 416 767-9066.

Toronto Lietuvių namų tradicinę 1994 metų poilsio stovyklą Wasagoje, "Kretingos" stovyklavietėje, užbaigiant. Viršutinėje nuotraukoje programos dalį atlieka VYT. PEČIULIS su dukra VILIJĄ ir sol. L. TURUTAITE; apačioje kairėje: "Linksmieji broliai" – ALEKSAS KUSINSKIS ir ALGIS ULBINAS (su akordeonu); dešinėje – stovyklos komendantas AUG. SUKAUSKAS taria žodį stovyklautojams ir svečiams. Nuotraukos T. Stanilio

Svečiai iš Lietuvos

Gediminas Vagnorius ir Vytautas Pakalniškis

duos pranešimą lietuvių visuomenei apie dabartinę padėtį Lietuvoje ir referendumo pasekmes

rugsėjo 11, sekmadienį, 1.30 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Tėvynės sąjungos Kanados skyrius

Lietuviška radijo programa "Tėvynės prisiminimai" nuo 1994 m. rugpjūčio 7 d. transliuojama iš radijo stoties CHIN, banga 1540 AM kiekvieną sekmadienį, 8 v.v.

V. Šimanavičiūtė-Laurinavičienė, vedėja

"Volungės" choro meno vadovai muz. Dalia Viskontienė ir muz. Jonas Gėvėdas po sėkmingo dalyvavimo Pasaulio lietuvių dainų šventėje ruošiasi pradėti 19-tąjį choro sezoną. Pirmoji choro repeticija įvyks penktadienį, rugsėjo 9 d., 7 v.v. Priskelimo parapijos patalpose. Visi buvę, esantys ir norintys tapti volungiečiais yra kviečiami teirautis apie dalyvavimo sąlygas kreipiantis į muz. Dalią Viskontienę (vakarais, tel. 416 762-8098). Per šį 1994-95 sezoną, "Volungė" koncertuos Priskelimo parapijos vakarieneje spalio 16 d. (kartu su Priskelimo ir Hamiltono Aušros Vartų parapijų choras); Kalėdų praga gruodžio 11 d., savo "Rožių vakare" vasario 11 d. ir Gavėnios susikauptame Didįjį penktadienį, balandžio 14 d. (kartu su Priskelimo parapijos choru). Sekančiam sezonui (dvidešimtam) choras pasirinks projektą išleisti trečiąją muzikinį rinkinį, kuriam repeticijos ir įrašymas prasidėjo praeitais metais.

"Volungės" choras yra pasiūlykęs Bostono "Sodaauto" etnografinį ansamblį atlikti idomų veikalą apie buvusius Amerikos lietuvių angliakausius. Pastatymas įvyks Priskelimo parapijos salėje lapkričio 12 d.

Algis N.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumeratorą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

PASAUGOSIU VAIKUS nuo 2 metų amžiaus savo namuose Hurontario ir Fairview gatvių rajone Missisaugoje. Skambinti tel. 905 279-1867.

ISNUOMOJAMI su baldais High Park rajone nerūkščiam ir dirbančiam vyriui vienas kambarys ir virtuvė arba 2 kambariai ir virtuvė. Taip pat išnuomojami kambarys ir virtuvė rusųje. Yra vieta automobiliams pastatyti. Skambinti tel. 416 762-1569.

PASIŪLYMAS pensininkams. Galime duoti pilną išlaikymą. Atskiras kambarys tik \$800 mėnesiui geroje, gražioje aplinkoje, arti ligoninės ir daktarų, gražiame Collingwood mieste. Dėl apžiūrėjimo skambinti vakarais tel. 705-428-2105.

MONTREALQUE

"Nepriklausomos Lietuvos" laikraštis po atostogų yra išleidžiamas pirmadieniais. Reikia tikėtis, kad bent montrealiečiai laikraštį gaus tą pačią savaitę. Anksčiau, trečiadienį leidžiamą laikraštį montrealiečiai gaudavo tik sekantį antradienį arba trečiadienį.

Kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, po kapelionavimo skautų stovykloje išvyko rekolekcijoms į Tėvų jėzuitų namus Villa Saint Martin.

Seselės Paulė ir Janina po rekolekcijų vienuolyno centre grįžo į

Montrealį. Kiek vėliau sugrįš ir seselė Natalija. Jos visos Montrealyje pasilieka bent metams.

Šaulių rengta gegužinė rugpjūčio 14 d. aplankė nemažus skaičius dalyvių. Ten pat Mišias atnašavo kun. J. Lipsky. Po poros savaitių gegužinę surengė Žvejotojų-mėdžiotų klubas "Nida". Abi gegužinės vyko Genės ir Stasio Rimeikių vasarvietėje Rigaud Bay prie gražios Otavos upės. Vaisiingi šeiminkai vaišino rūkyta žuvimi, šviežiomis daržovėmis bei kitais užkandžiais. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-53355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pastelravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 514-766-5827; 514-766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš 2 milijonų.
MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	6.50%	Taupymo – special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.25%	Taupymo – su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.75%	Taupymo – kasdienines	1.50%
Term. indėlus:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.50%	RRIF – RRSP – 1 m. term.	6.50%
180 d. - 364 d.	5.50%	RRIF – RRSP – 2 m. term.	7.25%
120 d. - 179 d.	4.75%	RRIF – RRSP – 3 m. term.	7.75%
60 d. - 119 d.	4.75%	RRIF – RRSP – taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	4.25%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines – nuo	8.00%
1 metų	8.75%		
2 metų	9.75%		
3 metų	10.00%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00 - 3.00	10 - 2
Antr., treč.	9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	3.00 - 7.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS
TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuoširdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatyti siuntinius galite trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimumas 2 kg, arba \$10.00.
Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas
937-9898
Vytautas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAI
BET KADA - 7 DIENAS

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemų įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algijui tel. 272-8323.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, su-tvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronto.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitė \$150. Artį parduotuvę ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

AWNINGS & ROOFING
Šarnyriniai išskleidžiamieji stogeliai - Pastogėlės-krepšeliai "Stogu dengimai" 6254 The Queensway, Toronto, Ont. M8Y 1K4
Tel.: 416-252-4081 FAX: 416-252-2972

MOTERIS IŠ LIETUVOS, 37 metų amžiaus nori susirašinėti su tautiečiais. Rašyti: Stasė Čereškie, Baltų pr. 57-54, Kaunas 3008, Lietuva.

ISNUOMOJAMAS gražus ir švarus dviejų miegamųjų butas Toronte Jane gatvės rajone į šiaurę nuo Sheppard gatvės. \$645 mėnesiui. Į kainą įeina mokesčiai už elektrą, apšildymą ir kt., taip pat už automobilio pastatymą. Artį parduotuvę. Skambinti tel. 416-742-5254, 746-3751.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. Tel. 503-1687.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo kelukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West,